

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭГ ТӨЛӨВЛӨХ, БАТЛАХ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ, БҮРТГЭХ, ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ҮЕ ШАТ БҮРД ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ БОЛОН ОРОЛЦОГЧ БАЙГУУЛЛАГА, АЛБАН ТУШААЛТНУУДЫН ХЯНАЛТ, ХАРИУЦЛАГА СУЛ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА ХАНГАЛТГҮЙ БАЙГАА НЬ ҮР ДҮНД СӨРГӨӨР НӨЛӨӨЛЖ БАЙНА

АУДИТЫН СЭДЭВ: УЛСЫН ТӨСВИЙН 2025 ОНЫ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

АУДИТЫН КОД: ГАГ-2026/05-ШТА-ГА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу.

Гүйцэтгэлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор Д.Энхболд

Утас: 263755, цахим хаяг: enkhboldd@audit.gov.mn

Аудитын менежер Ю.Энхтуяа

Утас: 261805, цахим хаяг: enkhtuyayu@audit.gov.mn

Ахлах аудитор У.Оюунхүү

Утас: 261456, цахим хаяг: oyunkhuu@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Ш.Дэлгэрмаа

Утас: 261456, цахим хаяг: delgermaash@audit.gov.mn

Аудитор М.Доржмаа

Утас: 261456, цахим хаяг: dorjmaam@audit.gov.mn

Аудитор Д.Нямжаргал

Утас: 261456, цахим хаяг: nyamjargald@audit.gov.mn

Аудитор А.Учрал

Утас: 261456, цахим хаяг: Uchrala@audit.gov.mn

Аудитор Б. Ууганбилэг

Утас: 261456, цахим хаяг: uuganbilegb@audit.gov.mn

Аудитор Б.Идэрбалжинням

Утас: 261456, цахим хаяг: iderbaljinnyamb@audit.gov.mn

Аудитор Б.Мөнх-Эрдэнэ

Утас: 261456, цахим хаяг: munkh-erdeneb@audit.gov.mn

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОРЫН
ТУШААЛ

2026 оны 06 сарын 09 өдөр

Дугаар А/65

Улаанбаатар хот

Аудитын тайланг баталгаажуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1 дэх заалт, 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 20.1, 20.3, 20.4 дэх хэсэг, 29 дүгээр зүйлийн 29.1.9 дэх заалт, 29.3 дахь хэсэг, 33 дугаар зүйлийн 33.5 дахь хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.10.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Монгол Улсын 2025 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг Нэгдүгээр хавсралтаар, тогтоосон төлбөрийн акт, өгсөн албан шаардлагын жагсаалтыг Хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталгаажуулсугай.

2.Аудитын тайланг Монгол Улсын Их Хурал, Засгийн газар, Сангийн яаманд тус тус хүргүүлэхийг Санхүүгийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Н.Цэвэлмаа), Гүйцэтгэлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Д.Энхболд), Нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Б.Баттуяа), Тусгай чиг үүргийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Д.Баярсайхан) нарт тус тус даалгасугай.

3.Аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийг хэрэгжүүлж биелэлтийг 2026 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Монгол Улсын Ерөнхий сайд (Н.Учрал), Монгол Улсын сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга (Б.Энхбаяр), Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн, Сангийн сайд (З.Мэндсайхан) нарт тус тус зөвлөсүгэй.

4.Аудитын тайланг Монгол Улсын Их Хурал болон холбогдох Байнгын хороодоор хэлэлцүүлэх, бэлтгэл ажлыг хангах, аудитын үр дүнд хяналт тавьж, хэрэгжилтийг тайлагнаж ажиллахыг Санхүүгийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Н.Цэвэлмаа), Гүйцэтгэлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Д.Энхболд), Нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Б.Баттуяа), Тусгай чиг үүргийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Д.Баярсайхан), Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийн газрын захирал, тэргүүлэх аудитор (Ч.Цэвэгдорж) нарт үүрэг болгосугай.

Е.МАГНАЙСҮРЭН

МОНГОЛ УЛСЫН 2025 ОНЫ НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН
АУДИТААР ТОГТООСОН ТӨЛБӨРИЙН АКТ, ӨГСӨН АЛБАН ШААРДЛАГЫН ЖАГСААЛТ

Д/д	Хариуцах байгууллага, албан тушаалтан	Зөрчлийн утга	Зөрчлийн дүн /сая төгрөг/	Гаргасан шийдэл
1	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний "Байгаль хамгаалагч, цаг уурын мэдээлэл авах ажилтны мотоцикл" багцын хүрээнд бэлтгэн нийлүүлж хуваарилсан 310 ширхэг мотоциклын тоо ширхэг, үнийн дүн зөрүүтэй, арлын дугаар давхардсан, тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эсэхийг хянахад 927.5 сая төгрөгийн 240 ширхэг мотоциклийг ашиглагч байгууллагын эзэмшилд бүртгээгүй.	927.5	Албан шаардлага
2	Зам тээврийн яам	ЗТС-ын багцын 45.0 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Увс нуур-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын эхний үе шат, 26.39 км /Увс/ ТАХ-ний зураг төслийг боловсруулахдаа 980.7 мянган м2 ул хөрс нягтруулах ажлын тоо хэмжээг давхардуулан тооцооноос 468.6 сая төгрөгийг илүү төлөвлөсөн.	267.8	Албан шаардлага
3	Сангийн яам	"Гашуунсухайт боомтын салбар лабораторийн барилгын тоноглол, хэрэгсэл" ТАХ болон "Гашуунсухайт боомтын салбар лабораторийн зориулалтыг өөрчлөх магадлалын дагуу засварын ажил" ТАХ-г хэрэгжүүлэхдээ ажлын даалгаварт давхардуулан тусгаснаас 97.1 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж илүү бэлтгэсэн, 74.0 сая төгрөгийн зарим тоног төхөөрөмжийг биетээр хүлээн аваагүй боловч хүлээн авснаар актыг баталгаажуулж санхүүжилтийг бүрэн олгосон; "Төсөл, арга хэмжээний бэлтгэл хангах хөрөнгө оруулалт /Бүсүүд/" барилга байгууламж ангиллын төсөл, арга хэмжээний хүрээнд нийт 18 багцаас 11 багц ажлыг хэрэгжүүлэхдээ батлагдсан ангиллаас өөр зориулалтаар тоног төхөөрөмжийн төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжүүлсэн; Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг журам, аргачлалын дагуу үнэлж эрэмбэлээгүй, үнэлгээ бодитой бус, үндэслэлгүй, барилга байгууламж, их засварын 438.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 89 ТАХ төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, 2025 оноос эхлэн хэрэгжих 34 ТАХ-ний санхүүжилтийг хэрэгжих хугацаанд тэнцүү хуваарилж төлөвлөөгүй.	3,992.9	Албан шаардлага
4	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам	Аймгийн хөгжимт драмын театрын тоног төхөөрөмж /Архангай, Эрдэнэбулган/ ТАХ-ний хүрээнд урсгал зардалд санхүүжүүлэх 77.0 сая төгрөгийн хангамжийн материал бэлтгэн нийлүүлсэн, худалдан авсан 2,873.7 сая төгрөгийн 5288 ширхэг тоног төхөөрөмж, тавилга, хөрөнгө материал ашиглалтгүй; Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж /Говь-Алтай, Есөнбулаг/ ТАХ-ний хүрээнд урсгал зардалд санхүүжүүлэх 85.7 сая төгрөгийн 18 нэр төрлийн бараа материал, хангамжийн зүйлсийг худалдаж авсан, музейд нийлүүлсэн зарим техник, тоног төхөөрөмжийн чанар, ашиглалтын байдал хангалтгүй, техникийн тодорхойлолт зөрүүтэй, 5.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 52 ширхэг хөрөнгийг хүлээн авсан ч зарим өмч хөрөнгийг нягтлан бодох бүртгэлд тусгахдаа үнийн дүнг зөрүүтэй бүртгэсэн.	2,964.6	Албан шаардлага
5	Төрийн худалдан авах ажиллагааны газар	Төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас зохион байгуулсан 127,000.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 5 тендер шалгаруулалтын үнэлгээний хороо нь тендерийг хянан үзэх, үнэлэх чиг үүргээ бүрэн хэрэгжүүлээгүйгээс тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заасан зарим шаардлагыг хангаагүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан.	127,000.0	Албан шаардлага
6	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	Барилгын материалын сорилт шинжилгээний түргэвчилсэн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Дорноговь, Замын-Үүд сум/ ТАХ-ний хүрээнд 2024 оны 12 дугаар сар, 2025 оны 6 болон 12 дугаар саруудад 15,945.0 сая төгрөгийн лабораторийн тоног төхөөрөмжийг тус тус хүлээж авсан боловч ашиглаагүй, лабораторийн үйл ажиллагааг эхлүүлээгүй, тоног төхөөрөмж угсарч суурилуулах зардал, ажиллуулах сургалтын зардалд 260.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон ч тэдгээрийн өртөг зардлын нарийвчилсан тооцоололгүй, зарцуулалт тодорхойгүй.	16,205.4	Албан шаардлага
7	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын цэвэр, бохир ус, дулааны шугам сүлжээнд холбох зорилгоор 2021 оноос эхлэн нийт 135.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 4 төсөл, арга хэмжээг 8 багцад задлан хэрэгжүүлснээс 61.2 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 4 багц төсөл, арга хэмжээг 2024, 2025 онуудад ашиглалтад хүлээн авч санхүүжилтийг бүрэн олгосон боловч туршилт тохируулга хийгдээгүй, ашиглаж эхлээгүй, айл өрх, хэрэглэгчид холбоогүй, зураг төслийн алдааг бүрэн залруулаагүй, зарим ажлууд нь зураг төслийн дагуу хийгдээгүй, барилгын норм, дүрмийн шаардлагад нийцээгүй; Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй "Ундны усны эх үүсвэрийн 1 дүгээр талбайн эхний ээлжийн ашиглалтын худаг, барилга байгууламжийн төсөл" болон -"Хэлтгий цагаан нуур сэргээх, бохирдолт, ширгэлтээс хамгаалах судалгаа, төсөл" ТАХ-ний өртгийг батлагдсан төсвийн жишиг норм дүрэмд тулгуурлаж тооцоогүй, өртгийн тооцоолол үндэслэлгүй.	135,237.4	Албан шаардлага

		“Шинэ Хархорум хотын унд ахуйн зориулалттай ундны усны эх үүсвэрийн 1 дүгээр талбайн эхний ээлжийн ашиглалтын худаг, барилга байгууламжийн төсөл” ТАХ-ний гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахдаа 6 худгийн өрөмдлөг, тоноглолын ажил болон ажлын зураг хийгдээгүй байхад баталгаажуулснаас 1,443.7 сая төгрөгийн санхүүжилт илүү олгосон; “Авто машингүй гудамж-авто зогсоолын техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/” ТАХ-ний эхлэлийн тайланд авто замын бус барилгын мэргэжлийн байгууллагаар хяналт хийлгэсэн, захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлээгүй байхад 17.8 сая төгрөгийн захиалагчийн хяналтын зардал олгосон; “Авто машингүй гудамж-авто зогсоолын техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/”, “Явган хүн, энгийн болон цахилгаан хөдөлгүүрт дугуйн зам, байгууламжийн техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/” ТАХ-ний гэрээг шинэчлэн байгуулахдаа ТЭЗҮ, судалгааны ажлын хүрээнд хийж гүйцэтгэх ажилбар бүрийг тусгай нөхцөлд нарийвчлан тодорхой тусгаагүй, тухайн ажлын чанар, үе шат, гүйцэтгэлд тавигдах шаардлагуудыг тусгаагүй.		
8	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний 5 багц ажлын 96.6 сая төгрөгийн чанарын баталгааг байршуулаагүй; “Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж” /Улсын хэмжээнд/ төсөл, арга хэмжээний багцын хүрээнд 0.8 тэрбум төгрөгийн 1101 ширхэг хөлдөөгч худалдан авч цэцэрлэг, сургууль зэрэг байгууллагуудад тараан олгосон ч бүртгэл, хяналт хангалтгүй, 2.0 тэрбум төгрөгийн 1118 ширхэг оёдлын машин бэлтгэн нийлүүлж, иргэдэд хамтран ажиллах гэрээ байгуулан тараан олгосон ч бүртгэл, хуваарилалт, хяналт хангалтгүй, ашиглах нөхцөл, үнэ өртгийг эргэн төлөх хугацаа, нөхцөлийг гэрээнд тодорхой тусгаагүй.	2,874.3	Албан шаардлага
9	Эдийн засаг, хөгжлийн яам	ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 8,308.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 19 ТАХ-ний төсөвт өртгийн нарийвчилсан тооцоолол тухайн яаманд байхгүйгээс үндэслэлтэй тооцсон эсэх нь тодорхойгүй, ТЭЗ, агентлаг болон орон нутгаас санал ирүүлсэн ТАХ-ний өртгийн тооцооллыг авч хянахгүйгээр ирүүлсэн саналын дүнгээр төсөвт өртгийг баталсан, орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуульчилсан сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг 200.0 сая төгрөгөөр төлөвлөж санхүүжүүлсэн, Ханги боомтын техник, эдийн засгийн үндэслэл, өргөтгөл, шинэчлэлийн ажлын зураг, төсвийг гүйцэтгүүлж 2024 онд магадлалаар баталгаажуулсан байхад 2025 онд “Ханги боомтын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө” /Дорноговь, Хатанбулаг сум/ боловсруулах ажлыг давхардуулан төлөвлөж 645.0 сая төгрөгөөр гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулсан, өмнөх аудитаар техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах ажлын даалгаварт тавигдах шаардлага, хүлээн авах шалгуур, төсөвт өртгийг тооцох жишиг үнийг тогтоож мөрдүүлэх зөвлөмж өгсөн ч хэрэгжилт хангалтгүй.	9,153.2	Албан шаардлага
10	Эрүүл мэндийн яам	Техникийн тодорхойлолтыг боловсруулж батлуулахдаа хугацаа алдаж худалдан авах ажиллагааг оройтож эхлүүлснээс шалтгаалан Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/, Хавдрын эмнэлгийн зориулалтаар ашиглах тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/ ТАХ-ний багцын зарим ажлууд гэрээ байгуулж амжаагүйгээс 44,178.3 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн багц ажлууд төсвийн хэмнэлтэд тооцогдсон; Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын тоног төхөөрөмж багцын худалдан авах ажиллагаанаас үүссэн тендерийн хэмнэлтийг зарцуулж 69.7 сая төгрөгөөр авто машин болон компьютер худалдан авсан.	44,248.0	Албан шаардлага
11	Боловсролын яам	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Увс, Улаангом сум, 1 дүгээр сургууль/ ТАХ-ний магадлалгүй ажлын зардлаас санхүүжилт олгохдоо төсөвт тусгагдсан боловч хийгдээгүй хулдаасан шалны ажлын төсвийн зөрүү 44.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг илүү олгосон.	44.9	Төлбөрийн акт
12	Эрүүл мэндийн яам	Сэргээн засах эмнэлгийн барилга, 40 ор /Өмнөговь, Даланзадгад сум, 6 дугаар баг/ гадна ханыг металл фасад болгон өөрчилж гүйцэтгүүлэхдээ 1811.2 м2 өнгөлгөөний металл хавтангийн үнийг гүйцэтгэгчийн худалдан авсан үнээс илүү дүнгээр баталгаажуулж 116.1 сая төгрөгийн санхүүжилт илүү олгосон.	166.1	Төлбөрийн акт
Нийт			343,082.0	

Аудитыг гүйцэтгэсэн:
Үндэсний аудитын
газрын Гүйцэтгэлийн
аудитын газар

Гүйцэтгэлийн аудитын
газрын захирал,
тэргүүлэх
аудитор

Д.Энхболд

Аудитын менежер
Ю.Энхтуяа

Аудитын дүн, дүгнэлт,
зөвлөмжтэй
холбоотой асуудлаар
нэмж тодруулах, асууж
лавлах, холбогдох
саналаа өгөхийг хүсвэл
261456 дугаарын утас,
323266 дугаарын
факсаар харилцана уу.

Аудитын тайланг
ҮАГ-ын
www.open.audit.mn
цахим хуудаснаас
үзнэ үү.

ХАЯГ:
Үндэсний аудитын газар
Чингэлтэй дүүрэг, Бага
тойруу-3,
Засгийн газрын IV байр
Улаанбаатар хот 15160

2026 оны 6 дугаар сар

АГУУЛГА

ТОВЧИЛСОН ҮГСИЙН ЖАГСААЛТ	4
ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	7
БҮЛЭГ 1. УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨЛТ ОНОВЧГҮЙ, БОДЛОГЫН ЗОРИЛТЫГ ХАНГАХАД БҮРЭН ЧИГЛЭЭГҮЙ БАЙНА	8
Шинээр эхлүүлэх 3 төсөл, арга хэмжээ тутмын 1 нь хөгжлийн бодлогын зорилт, арга хэмжээтэй уялдаагүй байна	8
Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлын судалгаа тооцоолол хангалтгүйгээс оновчтой эрэмбэлж төлөвлөж чадахгүй байна	10
Шинээр эхлүүлэх барилга байгууламж, их засварын ажлын 50 хувь нь батлагдсан зураг төсөв, газрын зөвшөөрөлтэй байх төсөвлөлтийн шаардлагыг хангахгүй байна	12
Тоног төхөөрөмж, ТЭЗҮ ангиллын төсөл, арга хэмжээг нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлага, судалгаа тооцоонд тулгуурлаж төлөвлөхгүй байна	15
Шинээр эхлүүлэх төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилтийг оновчтой хуваарилаагүй, дутуу төлөвлөж байгаа нь хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлж байна.	18
Өмнөх онуудаас шилжин тухайн онд хэрэгжиж дуусах зарим төсөл, арга хэмжээний тухайн жилийн санхүүжилтийг дутуу төлөвлөсөн байна	20
Төсвийн төсөлд санал авах, боловсруулж өргөн мэдүүлэх, батлах явцад хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд өөрчлөлт оруулахдаа бодлогын зорилтот түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг уялдуулж төлөвлөөгүй байна	20
БҮЛЭГ 2. ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ, АЖЛЫН ДААЛГАВРЫГ БОЛОВСРУУЛАХАД ХУГАЦАА АЛДАЖ БАЙГАА НЬ ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮНД СӨРГӨӨР НӨЛӨӨЛЖ БАЙНА	22
Захиалагч ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтыг хугацаанд нь хүргүүлээгүйгээс тендер шалгаруулалтын 52 хувь нь 4 дүгээр сараас хойш зарлагджээ	22
Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа нэг төрлийн, ойролцоо төсөвтэй тендерт оролцогчдод тавигдах шалгуурыг харилцан адилгүй тогтоосон байна	23
Худалдан авах ажиллагааг эхлүүлэхэд хугацаа алдсанаас тендер шалгаруулалт зарласан төсөл, арга хэмжээний 39 хувьд нь гэрээ байгуулаагүй, төлөвлөсөн санхүүжилт төсвийн хэмнэлтэд тооцогдсон байна	25

Зарим төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтад шаардлага хангаагүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулсан байна.....26

Тендер шалгаруулалтад гаргасан гомдол мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийгээгүй, алдаа зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг тодорхойлж бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүйгээс хяналт, хариуцлага сул байна.27

Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системийн бүртгэл, мэдээлэлд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийгээгүй, цахимжуулах асуудал хангалтгүй байна28

БҮЛЭГ 3. УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ЗАМ ТЭЭВЭР, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ЭРЧИМ ХҮЧ, БОЛОВСРОЛ, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРТ ТӨВЛӨРЧ СУУРЬ ДЭД БҮТЭЦ, НИЙГМИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ САЙЖРУУЛАХАД ЧИГЛЭСЭН Ч ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ, ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ ОНОВЧГҮЙ БАЙНА.....31

Тухайн онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн барилга байгууламж, техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах ажлын хэрэгжилт муу байна.....31

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар тухайн жилд төлөвлөсөн санхүүжилт гүйцэтгэлээр 72.9 хувьтай гарч өмнөх онтой харьцуулахад 10.2 нэгжээр өссөн байна34

Захиалагчийн хяналт хангалтгүйгээс зарим төсөл, арга хэмжээг зураг төслийн дагуу гүйцэтгээгүй байна.....39

Захиалагчийн хяналт тавих эрх бүхий байгууллагуудаас шалтгаалан төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт харилцан адилгүй байна40

Тоног төхөөрөмжийн зарим төсөл, арга хэмжээний хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох, хуваарилах, хүлээлцэх ажиллагааны зохион байгуулалт, хяналт сул байгаагаас төсвийн хөрөнгө оруулалтыг үр ашиггүй зарцуулах, хөрөнгө эзэнгүйдэх эрсдэлтэй байна41

Барилгад ашигласан материалаас ялгарах дэгдэмхий органик нэгдэл, хорт бодисын агууламж хүлцэх хэмжээнд байгаа эсэхэд тавих хяналт сул байна.....42

Хөрөнгө оруулалтын зарим төсөл, арга хэмжээг зураг төсөв, техникийн тодорхойлолтын дагуу гүйцэтгээгүй байхад ашиглалтад хүлээн авсан байна.....45

Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн зарим барилга байгууламжид мэдээллийн самбарын байршуулаагүйгээс мэдээллийн ил тод байдал бүрэн хангагдаагүй байна47

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болсон зарим хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй, хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналт сул байна47

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын зарим төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт оновчгүй, үр ашиг багатай байна	50
Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнг баригдсан барилга байгууламжийн тоо, зам гүүр, инженерийн шугам сүлжээний урт, барилгын ажлын явцын хувиар тодорхойлох нь оновчгүй байна	53
Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу шаардлагатай зохицуулалтуудыг Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын тухай хуулийн төсөлд тусгасан боловч хэлэлцэж батлагдаагүй нь зөвлөмжийн хэрэгжилтэд нөлөөлж байна	56
АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ	59
АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ	61
ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГААС ИРҮҮЛСЭН САНАЛ	63
ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГЫН САНАЛД ӨГӨХ ХАРИУ ТАЙЛБАР	65
ХАВСРАЛТУУД	66

ТОВЧИЛСОН ҮГС ИЙН ЖАГСААЛТ

Товчилсон үгс	Тайлбар
АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт
АТГ	Авилгатай тэмцэх газар
БОУАӨС	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд
БЗД	Баянзүрх дүүрэг
БС	Боловсролын сайд
БЯ	Боловсролын яам
БСҮХД	Боомтын сэргэлтийн Үндэсний хорооны дарга
ГБХНХС	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд
ГХС	Гадаад харилцааны сайд
ЗГХЭГД	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга
ЗТС	Зам тээврийн сайд
ЗТЯ	Зам тээврийн яам
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ССАЖЗС	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд
ССАЖЗЯ	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яам
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо
СХД	Сонгино хайрхан дүүрэг
ТАХ	Төсөл, арга хэмжээ
ТБОНӨХБАҮХАТ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТШББ	Тендер шалгаруулалтын баримт бичиг
ТХААГ	Төрийн худалдан авах ажиллагааны газар
ТЭЗҮ	Техник эдийн засгийн үндэслэл
ШС	Шадар сайд
УДШ	Улсын дээд шүүх
УЕП	Улсын ерөнхий прокурор
УИХ	Улсын Их Хурал
УИХД	Улсын Их Хурлын дарга
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт
УХЖТ	Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө
ХЗДХЯ	Хууль, зүй дотоод хэргийн яам
ХЗДХС	Хууль, зүй дотоод хэргийн сайд
ХАА	Худалдан авах ажиллагаа
ХААБХ	Худалдан авах ажиллагааны бодлогын хэлтэс
ХББОСС	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд
ХББОСЯ	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам
ЦХИХХС	Цахим хөгжил, инноваци, харилцаа холбооны сайд
ШЕЗ	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
ЭЗХС	Эдийн засаг, хөгжлийн сайд
ЭЗХЯ	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭХС	Эрчим хүчний сайд

ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Аудит хийсэн үндэслэл, бүрэн эрх

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1 дэх, 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.5 дахь заалт, Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2025 оны 25 дугаар тогтоолд үндэслэн Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд аудитыг хийж гүйцэтгэв.

Аудитын зорилго, зорилт

Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүнд аудит хийж, аудитын дүн, дүгнэлт, зөвлөмжийг Улсын Их Хурал болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилго чиглэгдсэн. Уг зорилгын хүрээнд дараах дэд асуудлуудад аудитыг чиглүүлэн хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг оновчтой төлөвлөсөн эсэх;
- Төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг хууль журмын дагуу зохион байгуулж хяналт тавьсан эсэх;
- Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн эсэх.

Аудитын хамарсан хүрээ

Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан, гэрээ байгуулсан, хянаж санхүүжүүлсэн ТЭЗ нар, тэдгээрийн харьяа байгууллагууд болон Барилгын хөгжлийн төв, Эрчим хүчний хөгжлийн төв, Зам тээврийн хөгжлийн төв зэрэг байгууллагыг аудитад хамруулав.

Төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлтийн баримт бичиг, ажлын даалгавар, ТЭЗҮ, зураг төсөл, магадлалын ерөнхий дүгнэлт, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээ, олгосон санхүүжилт, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, төлөвлөсөн болон хүрсэн үр дүнд холбогдох баримт материалуудад тулгуурлан аудитыг хийж гүйцэтгэсэн.

Аудитын арга зүй

Аудитыг гүйцэтгэлийн аудитын стандарт АДБОУС 100, 300, 400, 3000-3100, 4000, Төрийн аудитын стандарт, MNS 6817-5:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын зарчим, MNS 6817-7:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын дагуу аудитын зорилго, зорилт, асуудлын шинжилгээний асуултад хариулт өгөхөд шаардагдах нотлох баримтыг цуглуулж баримтжуулан дүн шинжилгээ хийх, харьцуулах, тулган баталгаажуулах, түүвэрлэн хянах зэрэг судалгааны арга зүйг аудитад ашигласан.

Аудитад ашигласан шалгуур үзүүлэлт

Аудитад дараах шалгуур үзүүлэлтийг ашиглав. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль;
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль;
- Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хууль, түүнд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт;
- Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль;
- Барилгын тухай хууль;
- Эрчим хүчний тухай хууль;
- Авто замын тухай хууль;
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль;

- Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”, Монгол Улсын 2021-2025 оны хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр;
- Улсын Их Хурлын 2024 оны 35 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө”;
- Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”;
- Засгийн газрын 2024 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр шууд болон харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар”;
- Сангийн сайдын 2018 оны 295 дугаар тушаалаар баталсан “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг үнэлж, эрэмбэлэх үйл ажиллагааны журам болон холбогдох аргачлалууд”;
- Сангийн сайдын 2023 оны А/250 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам”;
- Сангийн сайдын 2023 оны А/261, 2025 оны А/106 дугаар тушаалаар тус тус баталсан “Харьцуулалтын аргаар үйлчилгээ авах тендер шалгаруулалтын жишиг баримт бичиг”;
- Барилга байгууламжийн үнэ бүрдэл, төсөв зохиох норм, дүрэм, стандарт;
- Батлагдсан зураг төсөв, ТЭЗҮ, магадлалын ерөнхий дүгнэлт, ажил гүйцэтгэх гэрээ болон холбогдох эрх зүйн актууд.

Аудит хийсэн багийн бүрэлдэхүүн, хугацаа

Аудитыг Гүйцэтгэлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Д.Энхболд хянан удирдаж үе шатны хяналтыг аудитын менежер Ю.Энхтуяа хэрэгжүүлэн ахлах аудитор У.Оюунхүү, Ш.Дэлгэрмаа, аудитор М.Доржмаа, Д.Нямжаргал, А.Учрал, Б.Ууганбилэг, Б.Идэрбалжинням, Б.Мөнх-Эрдэнэ нар аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын байгууллагатай хамтран батлагдсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хийж гүйцэтгэлээ.

Хөрөнгө оруулалтын зарим төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд гаргасан хөндлөнгийн мэргэжлийн шинжээчийн дүгнэлт болон сургууль, цэцэрлэгийн барилгын дотоод агаарын чанарт хийсэн лабораторийн дүгнэлтийг аудитад ашиглав.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2020–2025 онуудад хэрэгжүүлсэн ерөнхий боловсролын сургууль, иргэдэд үйлчлэх төв, соёлын төв, эрүүл мэнд, авто зам болон инженерийн шугам сүлжээний барилга байгууламжийн зардал үр ашгийн шинжилгээг “Нээлттэй нийгэм форум” ТББ-ын санхүүжилттэйгээр “Зэт файнаншил энд Инвестмент Консалтинг” ХХК-ийн судалгааны багтай хамтран гүйцэтгэж дүнг тайланд тусгав.

Аудитын хүндрэл, бэрхшээл

Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийн бодит байдалд аудит хийхэд хүний нөөц хүрэлцэхгүйн улмаас эрсдэлд суурилан түүвэрлэн хянав.

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийг УИХ-аар 2024 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдөр батлахдаа улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 9,132.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 621 төсөл, арга хэмжээг 3,124.1 тэрбум төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталжээ.

УИХ-аас 2025 оны 7 дугаар сарын 09-ний өдөр тухайн жилийн төсвийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулж 8,735.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 611 ТАХ-нд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2,914.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгохоор нэмэлт өөрчлөлт оруулан баталсан бөгөөд тухайн жилийн санхүүжилтийг анх төлөвлөснөөс 209.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 6.7 хувиар бууруулжээ.

Тухайн жилийн төлөвлөсөн санхүүжилтийн 33.8 хувийг 2025 оноос шинээр хэрэгжүүлэх 106 ТАХ-ний, 66.2 хувийг өмнөх онуудаас шилжин хэрэгжиж буй 505 ТАХ-ний санхүүжилтэд зарцуулахаар төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 1. Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалт (тэрбум төгрөг)

Ангилал	Шинэ ТАХ			Шилжих ТАХ			Нийт ТАХ		
	Тоо	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	Тоо	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	Тоо	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн
Барилга, байгууламж	41	1,721.0	548.4	486	6,180.2	1,878.1	527	7,901.2	2,426.5
Их засвар	17	271.0	109.2	6	28.6	10.1	23	299.6	119.3
Тоног төхөөрөмж	42	376.7	306.6	12	134.8	41.0	54	511.5	347.6
ТЭЗҮ	6	23.0	21.4	1	0.2	0.1	7	23.2	21.5
Нийт	106	2,391.7	985.6	505	6,343.8	1,929.3	611	8,735.5	2,914.9

Эх сурвалж: Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хууль

Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн ТАХ нь төсөвт өртгийн хувьд зам тээвэр, боловсрол, хот байгуулалт, эрчим хүч, эрүүл мэнд, соёлын салбарын хөрөнгө оруулалтад чиглэжээ.

Дүрслэл 1. ТАХ-ний төсөвт өртөг, санхүүжих дүн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдаар

БҮЛЭГ 1. УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨЛТ ОНОВЧГҮЙ, БОДЛОГЫН ЗОРИЛТЫГ ХАНГАХАД БҮРЭН ЧИГЛЭЭГҮЙ БАЙНА**Шинээр эхлүүлэх 3 төсөл, арга хэмжээ тутмын 1 нь хөгжлийн бодлогын зорилт, арга хэмжээтэй уялдаагүй байна**

1.1. Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг Засгийн газар жил бүрийн 5 дугаар сарын 1-ний өдрийн дотор өргөн мэдүүлж УИХ-аас 6 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор батлахаар, Монгол Улсын тухайн жилийн төсвийн төслийг боловсруулж батлуулахдаа Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байхаар хуульчилсан.

1.2. Засгийн газраас Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний төслийг 2024 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн ч тухайн үеийн УИХ нь Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18.3¹-д заасан хугацаанд хэлэлцэж батлаагүй байна.

1.3. Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний төслийг 2024 оны 7 дугаар сард шинээр байгуулагдсан УИХ-аар 2024 оны 8 дугаар сарын 30-ны өдөр хэлэлцүүлснийг УИХ-ын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 32.4² дэх заалтыг баримтлан буцаажээ.

1.4. Төсвийн тухай хуулийн дагуу ТЕЗ нарын төсвийн саналыг Сангийн яам 2024 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор авч нэгтгэн боловсруулж, Монгол Улсын 2025 оны төсвийн төслийг Засгийн газар 2024 оны 8 дугаар сарын 30-ны өргөн мэдүүлэх үед Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлагдаагүй байсан ба Төсвийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.8³, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.10.3⁴-дахь заалтуудтай нийцээгүй, төлөвлөлтөд суурилсан төсөвлөлтийн зарчим алдагдсан байна.

1.5. Төсвийн төслийг хэлэлцэх явцад УИХ-ын 2024 оны 10 дугаар сарын 18-ны өдрийн 35 дугаар тогтоолоор Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөг баталж 328 зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 179 зорилт, арга хэмжээний санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг урсгал зардал, хөрөнгө оруулалт гэж ангилахгүйгээр ерөнхий байдлаар “улсын төсөв” гэж тусгажээ.

1.6. Эдгээрээс хөрөнгө оруулалтын төслүүдийг ангилахад улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх 88 зорилт, арга хэмжээний 43.2 хувь буюу 38 зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн ТАХ-г улсын төсвөөр хэрэгжүүлэхээр тусгаж баталсан байна.

1.7. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оноос хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн шинэ 106 ТАХ-ний 50 хувь буюу 53 ТАХ нь Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөтэй уялдсан байна.

Хүснэгт 2. УТХО-ын ТАХ-үүд болон УХЖТ-ний уялдаа, (тэрбум төгрөг)

УТХО	Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөтэй уялдсан эсэх	Төсөвт өртөг		ТАХ-ний тоо	
		Дүн	Хувь	Тоо	Хувь
Шинэ 106 ТАХ	УХЖТ-тэй уялдсан	1,753.7	73.3	53	50.0
	УХЖТ-ний санхүүжүүлэх эх үүсвэр, шалгуур үзүүлэлттэй уялдаагүй	61.4	2.6	12	11.3
	УХЖТ-тэй уялдаагүй	576.6	24.1	41	38.7
Нийт		2,391.7	100	106	100

1.8. Шинээр эхлүүлэх 106 ТАХ-ний 11.3 хувь буюу 12 ТАХ нь бодлогын зорилтын шалгуур үзүүлэлттэй уялдаагүй, өөр эх үүсвэрээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн, 38.7 хувь буюу 41 ТАХ нь тухайн жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөтэй уялдаагүй байна. /Хавсралт 1/

¹ 18.3. “Засгийн газар Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг жил бүрийн 05 дугаар сарын 01-ний дотор Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж, ... хүргүүлнэ. Улсын Их Хурал 6 дугаар сарын 01-ний дотор батална”

² 32.4. “Өмнөх Улсын Их Хурлын бүрэн эрхийн хугацаанд хэлэлцэж батлаагүй хууль, тогтоолын төслийг хууль санаачлагчид нь буцаасанд тооцно”

³ 27.1.8. “Төсвийн төслийг боловсруулахад ... улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд суурилсан байх”

⁴ 6.10 .3. “Улсын төсөв нь Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байх”

1.9. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар тухайн оноос эхлэн хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн 3 ТАХ бүрийн 1 нь тухайн жилд төлөвлөсөн хөгжлийн бодлогын зорилт, арга хэмжээтэй уялдаагүй байгаа нь хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт оновчгүй, бодлогын зорилтыг хангахад бүрэн чиглээгүйг харуулж байна.

Хүснэгт 3. УТХО-ын ТАХ-үүд болон УХЖТ-ний уялдаа, ТЕЗ бүрээр

№	ТЕЗ	ТАХ-ний тоо	УХЖТ-тэй уялдсан ТАХ	УХЖТ-тэй уялдаагүй ТАХ	№	ТЕЗ	ТАХ-ний тоо	УХЖТ-тэй уялдсан ТАХ	УХЖТ-тэй уялдаагүй ТАХ
1	АТГД	2	-	2	15	Сангийн Сайд	8	4	4
2	АҮЭБС	1	-	1	16	СЗХД	1	-	1
3	БОУАӨС	6	3	3	17	УДШЕШ	3	3	-
4	БХС	2	2	-	18	УЕП	1	-	1
5	БС	2	1	1	19	ҮСХД	1	-	1
6	ГХС	2	-	2	20	ХББОСС	5	3	2
7	ГБХНХС	4	2	2	21	ХЗДХС	8	4	4
8	ЗТС	14	8	6	22	ХЭҮКД	1	-	1
9	Ерөнхий Сайд	1	-	1	23	ХХААХҮС	3	1	2
10	Ерөнхийлөгч	2	-	2	24	ЦХИХХС	1	1	-
11	УИХД	1	-	1	25	ШЕЗ	6	1	5
12	ЗГХЭГД	2	-	2	26	ШСХД	1	1	-
13	ЭЗХС	3	-	3	27	ЭМС	7	2	5
14	ШС	4	3	1	28	ЭХС	14	14	-

1.10. УХЖТ-тэй уялдаагүй ТАХ-г УТХО-аар хэрэгжүүлэхээр тусгаснаар тухайн жилд төлөвлөсөн зарим зорилт арга хэмжээнд санхүүжилт хүрэлцэхгүй орхигдож байна.

1.11. Тухайлбал УХЖТ-д тусгасан 208.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй дараах 9 зорилт, арга хэмжээ хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэргүйгээс 2025 онд хэрэгжээгүй орхигдож төлөвлөсөн бодлогын зорилт, үр дүндээ хүрээгүй байхад нөгөө талдаа УХЖТ-тэй уялдаагүй 576.6 тэрбум төгрөгийн ажлыг УТХО-аар санхүүжүүлжээ.

Хүснэгт 4. Санхүүжилтийн эх үүсвэргүйгээс хэрэгжээгүй 9 зорилт, арга хэмжээ, (тэрбум төгрөг)

Төлөвлөсөн үр дүн	Зорилт, арга хэмжээ	Төсөвт өртөг
Аялал жуулчлалын бүс нутгийн авто замын дэд бүтцийн чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ	Хэрлэн-Тосон-Уул-Халх гол чиглэлийн хатуу хучилттай 256 км авто зам барих	75.0
	Налайх-Тэрэлж чиглэлийн 37 км авто замыг 4 эгнээ болгон өргөтгөх	55.5
Авто замын сүлжээг өргөтгөнө	Баяндалай-Гурвантэс чиглэлийн 80 км авто замын дуусгал, 74.2 км авто зам	48.0
Мэдээлэл, харилцаа холбооны хатуу, зөөлөн дэд бүтцийг өргөтгөж, сайжруулна	Сэлгэн ажиллах дата төвийн тоног төхөөрөмжийн нөөцийг бий болгох	11.9
	Мэдээлэл технологийн ХАБ байгуулах	1.0
Түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг сэргээн засварлаж, хадгалалт, хамгаалалтын байдлыг сайжруулна	Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театрын барилгыг хүчитгэх	4.8
	Улсын драмын эрдмийн театрын барилгыг хүчитгэх	4.8
Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах чадавхыг нэмэгдүүлнэ	Цаг уурын радарын улсын сүлжээг байгуулах	6.5
Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ	Тариалангийн үйлдвэрлэлийг эрсдэлээс хамгаалах, бүс нутагт тохирсон таримал, сорт сонгох зорилгоор анхан шатны үр үржүүлэг, сорт сорилтын төвийг байгуулах	0.6
Хөрөнгө, санхүүжилтийн эх үүсвэргүйгээс хэрэгжээгүй 9 зорилт, арга хэмжээ		208.1

1.12. Эдгээр нь тухайн жилийн УТХО хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусгасан зорилт, арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд бүрэн чиглээгүй, төлөвлөлтөд суурилсан төсөвлөлтийн зарчим алдагдах эрсдэлийг дагуулж байна.

1.13. Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 3.1.8-д “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд олон нийтийн оролцоог хангах, хүртээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх хүрээнд төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө иргэдийн санал авах, тусгах, уялдуулах арга хэмжээг зохион байгуулж болно” гэж заасны дагуу Сангийн яам нь 2024 оны 03 дугаар сарын 01-ээс 31-ний өдрийн хооронд Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системээр дамжуулан УТХО-аар хэрэгжүүлэх ТАХ-нд олон нийтийн саналыг авсан бөгөөд нийт 11829 иргэнээс 1135 төслийн санал ирүүлжээ.

1.14. Санал асуулгад оролцсон иргэдийг байршлаар авч үзвэл Хөвсгөл аймгаас 3646 иргэн санал өгч нийт саналын 30.8 хувийг, Дундговь аймгаас 1448 иргэн санал өгч нийт саналын 12.2 хувийг, Увс аймгаас 1229 иргэн санал өгсөн нь нийт саналын 10.4 хувийг тус тус эзэлж байгаа бол Төв аймгийн 42, Орхон аймгийн 32, Говьсүмбэр аймгийн 28, Баян-Өлгий аймгийн 5, Улаанбаатар хотын 419 иргэн санал асуулгад оролцжээ.

1.15. Санал асуулгад оролцогчдын дийлэнх хувийг цөөн тооны аймаг бүрдүүлж, зарим аймаг, орон нутгийн иргэдийн оролцоо харьцангуй бага байгаа нь иргэдээс санал авах ажиллагааны хүртээмж, хамрагдалтын түвшин жигд бус байгааг харуулж байна.

1.16. Санал асуулгаар үүсгэсэн ТАХ-нд иргэд 0-5 хүртэл оноо өгсөн бөгөөд дунджаас дээш буюу 3-5 оноо авсан 582 төслийг хөрөнгө оруулалтын төрлөөр авч үзвэл:

- Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх боломжтой инженерийн шугам сүлжээ, сургууль, эрүүл мэндийн төв, цэвэрлэх байгууламж, хөв цөөрөм, үерийн далан гэх мэт 53 төрлийн 452 барилга байгууламж;
- Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх боломжтой ногоон байгууламж, багийн төв, цэцэрлэгт хүрээлэн, тоглоомын талбай, гэрэлтүүлэг, тохижилт, хорооллын доторх авто зам гэх мэт 19 нэр төрлийн 77 төсөл, арга хэмжээ;
- Урсгал зардлаар санхүүжүүлэх боломжтой тээврийн хэрэгсэл, тавилга, тоног төхөөрөмж, замын тэмдэглэгээ гэх мэт 6 төрлийн 25 төсөл, арга хэмжээ;
- Хувийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх боломжтой сувилал, орон сууц, аялал жуулчлалын байгууламж зэрэг 9 төрлийн 28 төсөл байна.

1.17. Төсвийн төсөлд олон нийтийн санал авах үйл ажиллагааны хүртээмж, хамрах хүрээ, оролцоог сайжруулах, мөн хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй ТАХ бүрээр санал авах ажиллагааг зохион байгуулах шаардлагатай байна.

Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлын судалгаа тооцоолол хангалтгүйгээс оновчтой эрэмбэлж төлөвлөж чадахгүй байна

1.18. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оноос шинээр хэрэгжүүлэх 106 ТАХ-ээс барилга байгууламжийн ангилалд 1,612.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 37 ТАХ-г төлөвлөжээ.

1.19. Барилга байгууламжийн шинээр хэрэгжих 37 ТАХ-ээс 13 ТАХ-нд тодорхой хэмжээнд зардал-үр дүнгийн шинжилгээний мэдээллийг цахим системд хийж оруулсан, 10 ТАХ-нд хийсэн шинжилгээ нь аргачлалын дагуу бус, 14 ТАХ-нд огт дүн шинжилгээ хийгээгүй байна.

1.20. Эдийн засгийн үр, ашиг, нийгмийн ач холбогдлын тооцоолол хийсэн 13 ТАХ-ний зардал-үр дүнгийн болон хамгийн бага зардлын шинжилгээ, тооцооллыг хянаж үзэхэд шаардлага хангахгүй байна. Тухайлбал:

- Зардлын шинжилгээ, тооцоололд шаардлагатай өгөгдөл, мэдээллийг бүрэн гүйцэд тусгаагүй, ашигласан тоон мэдээллийн эх үүсвэр, тайлбарыг оруулаагүй, өгөгдөл нь үнэн зөв, бодитой эсэх нь тодорхойгүй;
- Барьж байгуулах, ХАА, их засвар хийх гэх мэт олон хувилбараар зардлын шинжилгээ хийгээгүйгээс хамгийн бага зардлын аргаар харьцуулах, сонгох боломжгүй;

- Үр ашигтай, ач холбогдолтой эсэх нь зардлын шинжилгээгээр тодорхойгүй, бүрэн бус байгаа нь зардал үр ашиг, үр дүнгийн шинжилгээний чанар, хяналт, үр нөлөө сул, нэр төдий хийж байгааг харуулж байна.

1.21. Зардал үр ашиг, үр дүнгийн шинжилгээг бүрэн хийгээгүй, бодитой, үндэслэлтэй тооцоолохгүй байгаа нь ТАХ-г эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлоор нь эрэмбэлж, нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлагыг оновчтой сонгож, төлөвлөх боломжийг хязгаарлаж байна.

1.22. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нар 1008 барилга байгууламжийн шинэ ТАХ-г төсвийн төсөлд тусгуулахаар цахим системээр санал хүргүүлснээс Сангийн яам 593 ТАХ-г үнэлж эрэмбэлэн 40 ТАХ-г төсвийн төсөлд тусган УИХ-д өргөн мэдүүлжээ.

1.23. Барилга байгууламжийн 593 ТАХ-г ТЕЗ болон Сангийн яам тус бүр үнэлгээ өгч хоёр үнэлгээний нийлбэр онооны хамгийн өндрөөр эрэмбэлж сонгохоор журамд заасан ч улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлтөд хэрэгжүүлээгүй байна.

1.24. Хөрөнгө оруулалтын ТАХ-г төлөвлөх явцад үнэлгээний аргачлалыг мөрдөөгүй, өгсөн үнэлгээ, оноо нь бодитой бус, өндөр онооны эрэмбийг баримтлахгүй байгаагаас өндөр үнэлгээтэй ТАХ төсвийн төсөлд тусгагдахгүй орхигдож, түүнээс эрэмбэ доогуур, харьцангуй бага үнэлгээтэй ТАХ-г төсөвт тусгаж төлөвлөх зөрчил давтагдсаар байна.

Хүснэгт 5. Үнэлгээний онооны нийлбэр дүнгээр эрэмбэлэх заалтыг мөрдөөгүй жишээг харуулбал:

Өндөр үнэлгээтэй боловч төсөвт тусгагдаагүй ТАХ		Бага үнэлгээтэй боловч төсөвт тусгагдсан ТАХ	
ЭХС-ын багцад			
Улаангомьн дулааны хоёрдугаар станцын зуухны өргөтгөл /Увс, Улаангом сум/	193	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Төв/	181.5
Дулааны станцын өргөтгөл /Дархан-Уул, Шарын гол сум/	193	Налайх Дулааны шинэ эх үүсвэр 79 МВт-ын эхний ээлжийн ажил /Улаанбаатар, Налайх/	169
ХББОСС-ын багцад			
960 айлын орон сууцны хорооллын гадна инженерийн шугам сүлжээний 2 дугаар ээлжийн ажил /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	166.5	Бүсүүдийн хөгжлийг дэмжих инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтэц /Бүсүүдэд/	150
Бохир ус цэвэрлэх байгууламж /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	158.5	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Бүсүүдэд/	101
ЗТС-ын багцад			
Чойр-Мандалговь-Арвайхээр чиглэлийн хэвтээ тэнхлэгийн авто зам, Мандалговь-Чойр чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын үргэлжлэл, 2 дугаар үе шат /Говийн бүс/	158	Аргалант-Баянцогт сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 26.7 км, төмөрбетон гүүр, 36 у/м /Төвийн бүс/	146.5
Налайх-Тэрэлж чиглэлийн 37 км авто замыг 4 эгнээ болгон өргөтгөх шинэчлэл, 6 гүүрэн байгууламж хамт /Улаанбаатар/	139	Мандал сумын Түнхэл тосгоноос Төв аймгийн Батсүмбэр хүртэлх 45.2 км хатуу хучилттай авто зам, Түнхэл тосгон доторх 4 км хатуу хучилттай авто зам /Төвийн бүс/	120
Баяндалай-Гурвантэс чиглэлийн 80 км хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 74.2 км /Говийн бүс/	143		
БОУАӨС-ын багцад			
Цаг уурын өртөөний барилга /Дорнод, Халхгол сум/	129.5	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын "Цөлжилттэй тэмцэх тухай" суурь конвенцын талуудын 17 дугаар бага хурлын байгууламж /Улаанбаатар/	105
Хөвсгөл аймгийн "Ногоон Суварга" хөтөлбөрийн хүрээнд 2021-2024 онуудад Мөрөн суманд шинээр ногоон байгууламж хийх газруудын ландшафт төлөвлөлт /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	125.5		
Аялал жуулчлалын цогцолбор /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг, 4-р хороо/	117.5		

1.25. Аргачлалын дагуу үнэлгээний оноог бодитоор үнэлэхгүй байгаа нь үнэлэх, эрэмбэлэх, өндөр эрэмбээр сонгох зарчмыг алдагдуулж төлөвлөлт үндэслэлгүй хийгдэх, оновчгүй сонгох эрсдэлийг дагуулж байна.

1.26. Тухайлбал өмнө дурдсан эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлыг тооцоогүй 14 ТАХ-нд “тооцсон” гэсэн шалгуурт хамаарах өндөр оноог өгч үнэлсэн нь үнэлгээ бодитой, үндэслэлтэй хийгдэхгүй байгааг харуулж байна.

1.27. Энэ нь Сангийн сайдын 2018 оны 295 дугаар тушаалаар баталсан “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ТАХ-г үнэлж, эрэмбэлэх үйл ажиллагааны журам”-ын 4.2.4⁵, 4.3⁶, 4.5⁷ дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

1.28. Төслийг үнэлэх, сонгох, эрэмбэлэх үе шатанд магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй зарим ТАХ-г хамруулан үнэлж эрэмбэлсэн байна. Тухайлбал:

- БОУАӨС-ын багцын 6.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/”; БОУАӨС-ын багцын 8.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын “Цөлжилттэй тэмцэх тухай” суурь конвенцын талуудын 17 дугаар бага хурлын байгууламж /Улаанбаатар/”;
- ШЕЗ-ийн багцын 8.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/”, ШЕЗ-ийн багцын 12.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/” ТАХ-нууд магадлалаар батлагдсан зураг төсөвтэй байх шаардлагыг хангаагүй байхад үнэлэх, эрэмбэлэх үе шатанд үнэлгээ хийж сонгосон байна.

1.29. Эдгээр нь Сангийн сайдын 2018 оны 295 дугаар тушаалаар баталсан “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ТАХ-г үнэлж, эрэмбэлэх үйл ажиллагааны журам”-ын 5.5⁸ дахь заалт, “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх төслийг үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох аргачлал”-ын 2.4⁹ дэх заалтыг зөрчсөн байна.

1.30. ТАХ-г үнэлж, эрэмбэлэх, сонгоход батлагдсан аргачлалыг баримтлах, бодитоор үнэлж, тэргүүн эрэмбээс сонгож оновчтой төлөвлөх шаардлагатай байна.

Шинээр эхлүүлэх барилга байгууламж, их засварын ажлын 50 хувь нь батлагдсан зураг төсөв, газрын зөвшөөрөлтэй байх төсөвлөлтийн шаардлагыг хангахгүй байна

1.31. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оноос эхлэн хэрэгжүүлэх шинэ 106 ТАХ, үүнээс барилга байгууламж, их засварын 58 ТАХ батлагдаж, ТЕЗ-ийн шийдвэрээр багцад хуваарилагдан 178 багц ТАХ болж задарчээ.

1.32. Барилга байгууламж, их засварын дээрх 1,882.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй шинэ 178 ТАХ-ээс дараах 438.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 89 ТАХ буюу 50 хувь нь сүүлийн 2 жилийн дотор магадлалаар баталгаажсан зураг төсөв, газрын зөвшөөрөлтэй байх төсөвлөлтийн шаардлагыг хангаагүй байна. /Хавсралт 2/ Үүнд:

- Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй 279.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 84 ТАХ; /үүнээс 1 ТАХ газрын зөвшөөрөлтэй/
- Төсвийн тооцоолол хоёр жилээс өмнө хийгдсэн буюу сүүлийн 2 жилд магадлалаар баталгаажсан байх шаардлага хангаагүй 159.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 5 ТАХ-г тус тус төсөвт тусгаж баталжээ.

⁵ 4.2.4 “тухайн төслийн төрлөөс хамааран техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тооцоо, судалгаа болон Аргачлал 2-т заасны дагуу төслийн шинжилгээг хийсэн байх”

⁶ 4.3 “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх барилга байгууламжийн шинэ төслийн тухайд Аргачлал 2-ын дагуу төслийн эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлыг тооцох шинжилгээг хийсний үндсэн дээр Аргачлал 3-ын дагуу үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ”

⁷ 4.5 “Төсөл нь холбогдох аргачлалд заасны дагуу шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэгдсэн, эдийн засгийн үр ашигтай, нийгмийн ач холбогдолтой, тэргүүлэх зэрэглэлийн төслүүд байна”

⁸ 5.5 “Энэ журмын 5.4-т заасны дагуу ирүүлэх төсөл нь эрх бүхий байгууллагаас олгосон газрын зөвшөөрөлтэй, газар нь чөлөөлөгдсөн, барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийгдэж, дүгнэлт гаргуулсан байх шаардлагатай бөгөөд уг шаардлагыг хангаагүй төсөлд сонгох үнэлгээг хийхгүй”

⁹ 2.4 “Төслийг эрэмбэлэх, сонгох үе шатанд зөвхөн эрх бүхий байгууллагаас олгосон газрын зөвшөөрөлтэй, тухайн газар нь чөлөөлөгдсөн болон барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийлгэж, дүгнэлт гаргуулсан төслүүдийг оруулж үнэлнэ”

1.33. Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй ТАХ-г жил бүр төлөвлөж баталж байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4, 29¹ дүгээр зүйлийн 29¹.2.2, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.3, 16 дугаар зүйлийн 16.1.4 дэх заалтад нийцэхгүй байна.

1.34. Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй 89 ТАХ нь нийт 10 ТЕЗ-д хамаарч байна. Үүнээс нийт ТАХ-нд эзлэх хувиар Хүснэгт 6-д харуулав.

Хүснэгт 6. Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй ТАХ-ний тоо, ТЕЗ бүрээр

№	ТЕЗ	ТАХ-ний тоо	Үүнээс төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй		
			Төсөвт өртөг /тэрбум/	ТАХ-ний тоо	Эзлэх хувь
1	Шадар сайд	2	4.4	2	100.0
2	БОУАӨС	38	59.7	33	86.8
3	ШЕЗ	5	30.1	3	60.0
4	ХББОСС	38	87.5	21	55.3
5	ГБХНХС	2	1.2	1	50.0
6	ЭХС	36	93.9	18	50.0
7	ЗГХЭГД	3	0.3	1	33.3
8	ЗТС	19	160.0	6	31.6
9	ХХААХҮС	22	0.5	3	13.6
10	ЭМС	8	0.6	1	12.5
11	ЭЗХС	1	-	-	-
12	АТГД	1	-	-	-
13	ХЗДХС	3	-	-	-
	Нийт	178	438.2	89	50.0

Эх сурвалж. Төсвийн тухай хууль, Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим систем

1.35. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн 611 ТАХ-ний 32 нь төсвийн төслийг анх хэлэлцэх явцад УИХ-аар нэмэгдэж баталсан ТАХ байна.

1.36. Төсвийн төслийн хэлэлцүүлгийн явцад нэмэгдсэн дээрх 32 ТАХ-с 31.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 4 ТАХ нь магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй, төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй байна. Үүнд:

- ШЕЗ-ийн багцад 12.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга/”,
- ШЕЗ-ийн багцад 9.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/”,
- ШЕЗ-ийн багцад 8.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/”,
- ГБХНХС-ын багцад 1.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв”-ийн үйлдвэрийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол/ ТАХ тус тус магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй, төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй байна.

1.37. Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй 89 ТАХ-ний 85 нь ТЕЗ, 4 нь төсвийн төслийг хэлэлцэх явцад УИХ-аар нэмж баталсан ТАХ байна.

Дүрслэл 2. Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл, арга хэмжээ

1.38. Төсвийн төслийг хэлэлцэх явцад УТХО-аар хэрэгжүүлэх ТАХ-ний жагсаалтад нэмэлт өөрчлөлт оруулахаар зарчмын зөрүүтэй санал гаргасан тохиолдолд тухайн ТАХ нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4¹⁰-д заасан төсөвлөлтийн шаардлагыг хангасан байхаар Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.7.3¹¹ дахь заалтад тусгасан байна.

1.39. Хэлэлцүүлгийн явцад хөрөнгө оруулалтын ТАХ-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тохиолдолд тухайн ТАХ нь хуульд заасан төсөвлөлтийн шаардлагыг хангасан эсэхийг хэн хэрхэн хянах, шаардлага хангаагүй тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зохицуулалт УИХ-ын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд тодорхой тусгагдаагүй байна.

1.40. Энэ нь төсвийн төслийг байнгын хороодоор болон УИХ-ын нэгдсэн чуулганаар хэлэлцэх явцад эдийн засгийн үр ашиг, хэрэгцээ шаардлага, өртөг зардлын судалгаа тооцоогүй, баталгаажсан зураг төсөвгүй, төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй ТАХ хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний жагсаалтад нэмэгдэж батлагдах эрсдэлийг дагуулж байна.

1.41. Батлагдсан зураг төсөлгүй барилга, их засварын ажлыг төлөвлөх нь тухайн ажлын өртгийг судалгаа тооцоо, норм стандарт, жишиг үнэ тарифт тулгуурлан хэмнэлттэй, үр ашигтай байдлаар бодитой тооцоолох төлөвлөлтийн суурь зарчим, шаардлагыг алдагдуулж цаашид өртөг нэмэгдэх, хэрэгжилт удаашрах үндсэн шалтгаан болж байна.

1.42. Тухайлбал Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хууль батлагдсаны дараа төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй дээр дурдсан 89 ТАХ-ээс 159.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгөөр төлөвлөсөн 30 ТАХ-ний зураг төсөв нь боловсруулагдаж өртөг нь магадлалын ерөнхий дүгнэлтээр 219.8 тэрбум төгрөгөөр хянагдаж 37.7 хувиар өсжээ. /Хавсралт 3/ Тухайлбал:

- ЭХС-ын багцад төсөвт өртгийг 1.4 тэрбум төгрөгөөр төлөвлөсөн Бүс нутгийн найдвартай цахилгаан хангамж, 1 дүгээр үе шат /Бүсүүд/, Дөргөний УЦС-аас Чандмань сумын төв хүртэл 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 35/10 кВ-ын дэд станцын барилга угсралтын эхний ээлжийн ажил /Хөвд, Чандмань сум/ ТАХ-ний өртгийг магадлалын дүгнэлтээр 10.2 тэрбум төгрөгөөр хянаж баталгаажуулсан нь төлөвлөснөөс 7.2 дахин өндөр;
- ЭХС-ын багцад төсөвт өртгийг 4.5 тэрбум төгрөгөөр төлөвлөсөн Бүс нутгийн найдвартай цахилгаан хангамж, 1 дүгээр үе шат /Бүсүүд/, Аймгийн төвийн 6 кВ-ын хүчдэлийг 10 кВ-ын хүчдэлийн түвшинд шилжүүлэх ажлын хүрээнд 35/10 кВ-ын "Улиасны хэв" дэд станцын өргөтгөл, шинээр 35/10 кВ-ын дэд станц барих /Увс, Улаангом сум/ ТАХ-ний өртгийг магадлалын дүгнэлтээр 10.3 тэрбум төгрөгөөр хянаж баталгаажуулсан нь төлөвлөснөөс 2.2 дахин өндөр;
- ХББОСС-ын багцад төсөвт өртгийг 11.6 тэрбум төгрөгөөр төлөвлөсөн Бүсүүдийн хөгжлийг дэмжих инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтэц, улс, аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/, Сумын төвийн инженерийн дэд бүтэц, шугам сүлжээний ажил /Хөвсгөл, Тариалан сум/ ТАХ-ний өртгийг магадлалын дүгнэлтээр 25.6 тэрбум төгрөгөөр хянаж баталгаажуулсан нь төлөвлөснөөс 2.2 дахин өндөр;
- ХББОСС-ын багцад төсөвт өртгийг 1.6 тэрбум төгрөгөөр төлөвлөсөн Бүсүүдийн хөгжлийг дэмжих инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтэц, улс, аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/, Сумын ундны усны эх үүсвэр, инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтцийн өргөтгөл шинэчлэлийн ажил /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/ ТАХ-ний өртгийг магадлалын дүгнэлтээр 6.4 тэрбум төгрөгөөр хянаж баталгаажуулсан нь төлөвлөснөөс 4 дахин өндөр;
- ШЕЗ-ийн багцад төсөвт өртгийг 9.5 тэрбум төгрөгөөр төлөвлөсөн Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/ ТАХ-ний өртгийг магадлалын дүгнэлтээр 13.8 тэрбум төгрөгөөр баталгаажуулсан нь анх төлөвлөснөөс 1.4 дахин өндөр байна.

1.43. Их засварын ТАХ-г төлөвлөхөд “барилга байгууламжийн ашиглалт, норм, хугацаа, элэгдлийн байдал, мэргэжлийн байгууллагын гаргасан дүгнэлтэд үндэслэсэн байх” шаардлагыг Засгийн газрын

¹⁰ 29.4. “Хөрөнгө оруулалтын төсөвт техник, эдийн засгийн үндэслэл хийгдсэн, зураг төсвөө батлуулсан, хуульд заасан бусад зөвшөөрөл олгогдсон төсөл, арга хэмжээг тусгана”

¹¹ 71.7.3. “Байнгын болон дэд хороо, нам, эвслийн бүлгийн хуралдаанаар төсвийн төслийн ... хэлэлцүүлэг явуулах үед гишүүд, Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, нам, эвслийн бүлгийн гаргасан санал нь ... Төсвийн тухай хуулийн ... 29.4-т нийцсэн байх ... шаардлагыг хангасан байна”

2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 3.2.3.4¹² дэх заалтад тусгасан.

1.44. УТХО-ын төлөвлөгөөнд тусгасан их засварын 30 ТАХ-ний 90 хувь буюу 27 барилгын төлөв байдалд барилгын техник хяналтын улсын байцаагчийн дүгнэлт гаргаагүй, их засвар хийх зайлшгүй хэрэгцээ шаардлага бий болсон эсэхийг нотлох дүгнэлтгүй байхад төсөвт тусган хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ.

1.45. Их засварын ТАХ-г төлөвлөхдөө барилга байгууламжийн ашиглалтын норм, хугацаа, элэгдлийн байдал, мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлтэд үндэслэхгүй байгаа нь хэрэгцээ шаардлагыг бодитой тодорхойлж, үнэлж эрэмбэлэн төлөвлөхөд хүндрэл учруулж байна.

Тоног төхөөрөмж, ТЭЗҮ ангиллын төсөл, арга хэмжээг нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлага, судалгаа тооцоонд тулгуурлаж төлөвлөхгүй байна

1.46. Шинээр эхлүүлэх тоног төхөөрөмж ангиллын ТАХ-ний 37 хувийг буюу 81.3 тэрбум төгрөгийг хууль зүй, дотоод хэргийн салбарт, 20 хувь буюу 41.6 тэрбум төгрөгийг батлан хамгаалах салбарт, 13 хувь буюу 28.5 тэрбум төгрөгийг эрчим хүчний салбарт, 11 хувь буюу 24.7 тэрбум төгрөгийг эрүүл мэндийн салбарт, 10 хувь буюу 21.4 тэрбум төгрөгийг боловсролын салбарт, үлдэх 10 орчим хувийг байгаль орчин, гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал, эдийн засгийн салбарт зарцуулахаар төлөвлөжээ.

1.47. Төсвийн төсөлд Боловсролын яамнаас хүргүүлсэн шинээр худалдан авах тоног төхөөрөмжийн саналд тусгасан нийт дүнгийн 15 хувийг 2025 оны улсын төсөвт тусгасан нь салбарын хэрэгцээ шаардлагатай уялдаагүйгээс нийслэлийн зарим дүүргүүдэд шинээр ашиглалтад орсон сургууль, цэцэрлэгүүд ширээ сандал, тоног төхөөрөмж хүрэлцэхгүй, сургалтын үйл ажиллагааг хичээлийн жилийн эхэнд эхлүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үүссэн байна. Тухайлбал:

- Сургуулийн барилга, 640 суудал, спорт заал, /Баянзүрх дүүрэг, 26 дугаар хороо, Олимп хотхон/ 183 дугаар сургууль;
- Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 16 дугаар хороо/ 178 дугаар сургууль;
- Сургуулийн барилга, 640 суудал /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг 19 дүгээр хороо 62 дугаар сургууль;
- Сургуулийн барилга, 640 суудал 171 дугаар сургууль;
- Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор /Улаанбаатар Хан-Уул дүүрэг 16 дугаар хороо 181 дүгээр сургууль/;
- Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор /Улаанбаатар Баянгол дүүрэг, 23-р хороо, 182 дугаар сургууль/;
- Цэцэрлэгийн барилга 240 ор /Улаанбаатар Хан-Уул дүүрэг 1 дүгээр хороо/
- Цэцэрлэгийн барилга /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг 28 дугаар хороо 34-р цэцэрлэг/

1.48. Салбарын тухайн жилийн зорилт, арга хэмжээтэй тоног төхөөрөмжийн хөрөнгө оруулалтууд нь уялдсан эсэхийг хянахад шинээр эхлүүлэх тоног төхөөрөмжийн 42 ТАХ-ний 66.7 хувь нь бодлогын зорилттой уялдсан бол 33.3 хувь нь уялдаагүй, хүрэх зорилт үр дүн нь тодорхойгүй байна. Үүнд:

- 28 ТАХ буюу 66.7 хувь нь дулааны цахилгаан станцыг өргөтгөх, бэлэн байдлыг хангах, гамшаас хамгаалах техник, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлэх, шүүх шинжилгээний байгууллагын шинжилгээний техник, тоног төхөөрөмжийг сайжруулах, орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагын чадавхыг бэхжүүлэн төвлөрлийг сааруулах зэрэг зорилттой уялдуулж төлөвлөсөн;
- 14 ТАХ буюу 33.3 хувь нь хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөтэй уялдаагүй, богино хугацааны бодлогын баримт бичгийн зорилтуудтай нийцээгүй, шалгуур үзүүлэлт болон хэрэгцээ шаардлага нь тодорхойгүй байна.

1.49. Түүнчлэн тоног төхөөрөмж худалдан авснаар шийдвэрлэгдэх асуудал, ажил, үйлчилгээний чанар, стандартад хэрхэн нөлөөлөх, ашиглалтын хугацаа дууссан тохиолдолд шинэчилж байгаа эсэх, орон

¹² 3.2.3.4 "Тухайн барилга байгууламжийн ашиглалт, норм, хугацаа, элэгдлийн байдал, мэргэжлийн байгууллагын гаргасан дүгнэлт, засварын хөрөнгийн төсөв, холбогдох баримт бичигт үндэслэсэн байх"

тоо бүтцийн өөрчлөлт, барилга ашиглалтад орсонтой холбоотой хэрэгцээ шаардлага үүссэн эсэх нь тодорхойгүй байна.

1.50. Салбарын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжийн тоо, нэр төрөл, ашиглалтад орсон он, ашиглах хугацааны нэгдсэн судалгаа байхгүй, шинээр худалдан авах тоног төхөөрөмжийн нэгжийн өртөг, тоо хэмжээг тооцож төлөвлөсөн үндэслэл, үнийн харьцуулсан судалгаа тооцоолол дутмаг, нэр төрөл, тоо ширхэг бүрээр бус нийт үнийн дүнгээр төлөвлөх зөрчил нийтлэг байгаа бөгөөд түүнд тавих хяналт хангалтгүй байна. Тухайлбал:

- ГБХНХС-ын багцад 5,100.1 сая төгрөгөөр 2060 ш, Сангийн сайдын багцад 2,102.1 сая төгрөгөөр 626 ш, ХХААХҮС-ийн багцад 573.8 сая төгрөгөөр 203 ш, ШС-ын багцад 213.2 сая төгрөгөөр 83 ш, ЭМС-ын багцад 150.4 сая төгрөгөөр 57 ширхэг нийт 8,139.6 сая төгрөгөөр 3029 ширхэг суурин болон зөөврийн компьютер худалдан авсан ч хэрэгцээ шаардлагын үндэслэл тооцоолол, салбарын харьяа байгууллагуудад бүртгэлтэй компьютерын тоо хэмжээ, ашиглалтын хугацаатай холбоотой нэгдсэн судалгаа, мэдээлэл дутмаг байна.

1.51. Эдгээр нь Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд тоног төхөөрөмжийн ТАХ-г салбар, багцаар нь бөөн дүнгээр төлөвлөж байгаатай холбоотой бөгөөд Сангийн яам болон ТЕЗ нар төсвийн саналын хавсралт, нарийвчилсан тооцоолол, судалгааг бүрэн бүрдүүлээгүй, цахим системд бүртгэхгүй байна.

1.52. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэх тоног төхөөрөмжийг төлөвлөхдөө салбарын хэмжээний тоног төхөөрөмжийн суурь судалгаа мэдээлэлд тулгуурлан хэрэгцээ шаардлагыг оновчтой тодорхойлж эрэмбэлэх шаардлагатай байна.

1.53. Тоног төхөөрөмжийн ТАХ-г төлөвлөхдөө зардлын эдийн засгийн ангиллыг баримтлаагүйгээс урсгал зардлын шинжтэй бараа материалыг бэлтгэсэн байна. Тухайлбал:

- ССАЖЗС-ын багцын “Аймгийн хөгжимт драмын театрын тоног төхөөрөмж” /Архангай, Эрдэнэбулган сум/ ТАХ-ний хүрээнд хогийн сав, агуулахын тэрэг, орны бүтээлэг, хөшиг, хөнжил, гудас, дэр, ор дэрний цагаан хэрэгсэл, хувцасны өлгүүр, толь, тавиур гэх мэт аж ахуйн бараа материал 641 ширхгийг худалдан авахад 77.0 сая төгрөг ;
- ССАЖЗС-ын багцын “Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж” /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/ ТАХ-ний хүрээнд ахуйн хэрэгцээний болон бусад бараа материал 970 ширхэг үүнд: /ариун цэврийн өрөөний ханын толь, баглаа боодлын материал хөөсөнцөр, галын хор, гутал арчигч, гар хатаагч, шалны хулдаас, шалны будаг, кофены машин, тавиур, хайрцаг сав гэх мэт/ худалдан авахад 66.0 сая төгрөг;
- ГБХНХС-ын багцын 2.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв”-ийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/ ТАХ-ний хүрээнд урсгал зардлаас санхүүжүүлэх боломжтой олон төрлийн гадаргуу дээр брайль хэвлэх машины хор, дагалдах хэрэгслийг худалдан авахад 30.0 сая төгрөг;
- УДШЕШ-ийн багцын Салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй/ ТАХ-ний хүрээнд урсгал зардлаас санхүүжүүлэх компьютерын программ хангамжийн 50 ширхэг лиценз 24.1 сая төгрөгөөр худалдан авсан;
- БОУАӨС-ын төсвийн багцын Салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний хүрээнд 75.6 сая төгрөгөөр Firewall лиценз худалдан авсан;
- ЭЗХС-ын багцын 7.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Шинжлэх ухааны академийн харьяа хүрээлэнгийн Хэрэглээний биотехнологийн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх/ ТАХ-ний 1 дүгээр багцын хүрээнд нийлүүлэх 2.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 26 нэр төрлийн тоног төхөөрөмж бүрэн нийлүүлэгдээгүй;
- ССАЖЗС-ын багцын Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж /Говь-Алтай, Есөнбулаг/ ТАХ-ний хүрээнд байгууллагын үйл ажиллагааны урсгалд зардлаас санхүүжүүлэх 18 нэр төрлийн бараа материал, хангамжийн зүйлсийг тоног төхөөрөмжийн ангилалд тусган 85.7 сая төгрөгөөр худалдаж авсан байна.

1.54. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын тоног төхөөрөмж ангиллаас урсгал зардлыг санхүүжүүлсэн нь Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор баталсан журамд¹³ нийцэхгүй байна.

1.55. Өмнөх онд хийсэн аудитаар Сангийн сайдад тоног төхөөрөмжийн ТАХ-г үнэлэх, эрэмбэлэх заавар журам боловсруулж, батлах зөвлөмж өгсний дагуу ЦХИХХЯ-тай хамтран төрийн байгууллагуудад ашиглах компьютер, техник хэрэгслийн үзүүлэлт, норм стандартыг салбарын онцлогт уялдуулан боловсруулахаар ажиллаж байгаа нь тоног төхөөрөмжийг ялангуяа компьютер, техник хэрэгслийн хэрэгцээ шаардлагыг бодитоор тодорхойлж, оновчтой төлөвлөхөд ахиц гарах нөхцөл бүрдэхээр байна.

1.56. Цаашид төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд дэд цэс үүсгэн ТЕЗ төсвийн санал хүргүүлэхдээ тоног төхөөрөмжийг нэр төрөл, тоо ширхэг, нэгжийн болон нийт үнийн дүн бүрээр нарийвчлан төлөвлөж эрэмбэлэх, хэрэгцээ шаардлага, хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа, үнийн судалгаа, тооцоолол зэргийг хавсаргаж баримтжуулах, үнэлж эрэмбэлэх, хянах боломжтой байдлаар хөгжүүлэлт хийх шаардлагатай байна.

1.57. Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтаар ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 23.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 7 ТАХ-г санхүүжүүлэхээр УИХ-аар баталсныг ТЕЗ-ийн шийдвэрээр багцад хуваарилан 32 багц арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Хүснэгт 7. ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах төсөл арга хэмжээ, сая төгрөг

№	ТЕЗ	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	ТАХ-ний тоо	Багцад задарсан ТАХ
1	ЭЗХС	7,675.8	7,675.8	1	20
2	ХББОСС	13,730.8	12,160.0	3	9
3	Сангийн сайд	899.0	899.0	1	1
4	Боловсролын сайд	680.0	680.0	1	1
5	БОУАӨС	245.0	95.0	1	1
	Нийт	23,230.6	21,509.8	7	32

1.58. ЭЗХС-ын хувьд 2025 оны төсвийн төслийг Сангийн яаманд 2024 оны 7 дугаар сард хүргүүлэхдээ ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ажлын хүрээнд хийх ТАХ-г нэр, байршил, зориулалт бүрээр төлөвлөж хүргүүлээгүй, төсвийн төслийг өргөн мэдүүлсний дараа яам агентлаг, аймгуудаас санал авч нэгтгэн тухайн жилд хэрэгжүүлэх ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 40 ТАХ-г сонгож төлөвлөн 2025 оны 3 дугаар сард баталжээ.

1.59. ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ТАХ-ний саналыг бусад ТЕЗ нараас авч нэгтгэн төлөвлөх үе шатыг Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан цагалбарт хугацаанд буюу 2024 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрөөс өмнө хэрэгжүүлэхгүйгээр дээрх байдлаар хугацаа алдсанаас шалтгаалан 2025 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн 40 ТАХ-ээс 20 ТАХ-г гүйцэтгэх гэрээг 5 дугаар сарын 31-ний дотор амжиж байгуулаагүйгээс төсвийн тодотголоор хасагдсан байна.

1.60. ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ажлын төсөвт өртгийг тооцсон үндэслэл, баримталсан журам аргачлал, нарийвчилсан тооцооллын талаарх мэдээллийг Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд байршуулаагүй, төлөвлөлтийн үе шатанд баримтжуулж архивлаагүй, бүрэн бус зэргээс шалтгаалан бодитой, үндэслэлтэй, зөв тооцсон эсэх нь тодорхойгүй, өртгийн тооцоололд ТЕЗ нараас тавих хяналт хангалтгүй байна. Тухайлбал:

- БСҮХД-ын төсвийн багцаас Сангийн сайдын багцад шилжин хэрэгжсэн 1.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Буйр нуурын усан замын боомт байгуулах судалгаа, ТЭЗҮ, зураг төсөл /Зүүн бүс/" ТАХ-ний төсөвт өртгийн нарийвчилсан тооцоолол, үндэслэл тодорхойгүй;
- ХББОСС-ын багцын "Шинэ Хархорум" хотын эхний ээлжийн барилгажилтын төсөл, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээ, нэвтрэх хонгилын систем, хоёрдугаар ээлжийн инженерийн шугам сүлжээ болон авто замын ажлын зураг төсөл /Хангайн бүс/ ТЭЗҮ, зураг төсөл ангилалд батлагдсан байхад ТЕЗ-ийн шийдвэрээр багцад хуваарилж төлөвлөхдөө усны барилга байгууламжийн ажлыг төлөвлөсөн, өртгийн тооцоололд батлагдсан норм дүрмийг баримтлаагүй. Үүнд:

¹³ Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам

– Магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй “Ундны усны эх үүсвэрийн 1 дүгээр талбайн эхний ээлжийн ашиглалтын худаг, барилга байгууламжийн төсөл” ТАХ-г 6.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр төлөвлөсөн, тухайн ажлын өртгийн 90 хувь нь цэвэр усны цооног өрөмдөх усны барилга байгууламжийн ажил байхад өртгийг батлагдсан төсвийн жишиг норм дүрэмд тулгуурлаж тооцоогүй; /Усны цооног өрөмдөх ажлын төсвийн жишиг норм БНБД 81-12-02/

– “Хэлтгий цагаан нуур сэргээх, бохирдолт, ширгэлтээс хамгаалах судалгаа, төсөл” ТАХ-г 2.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр төлөвлөхдөө өртгийн 50 хувьд хамаарах гүний усаар сэргээх эх үүсвэрийн гүний 2 худаг гаргах, бохирдол ширгэлтээс хамгаалах, технологийн туршилт зүгшрүүлэлт хийх ажлыг батлагдсан төсвийн жишиг норм дүрэмд үндэслэж тооцоогүй.

- ЭЗХС-ын багцын ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 8,308.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 19 ТАХ-ний төсөвт өртгийн нарийвчилсан тооцоолол тухайн яаманд байхгүйгээс үндэслэлтэй тооцсон эсэх нь тодорхойгүй, яам, агентлаг болон орон нутгаас санал ирүүлсэн ТАХ-ний өртгийн тооцооллыг авч хянахгүйгээр ирүүлсэн саналын дүнгээр төсөвт өртгийг баталсан. Үүнд:

– УИХ-ын зарим гишүүн болон Архангай, Завхан аймгаас санал ирүүлсэн 2,270.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 7 ТАХ-ний өртгийг тооцоход баримталсан журам аргачлал, норм норматив тодорхойгүй, нарийвчилсан тооцоолол байхгүй;

– ЗТЯ, ГХЯ, ЭХЯ, БЯ-аас болон Увс аймгаас санал ирүүлсэн 3,938.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 9 ТАХ-ний өртгийг тооцоход баримталсан журам аргачлал, норм нормативын нэрийг дурдсан боловч нарийвчилсан тооцоолол, сонгосон жишиг үнэ, ажлын үндэслэл, төвөгшил, холбогдох итгэлцүүр зэрэг мэдээлэл байхгүйгээс нийт өртгийг үндэслэлтэй, зөв тооцсон эсэхийг хянах боломжгүй;

– БСҮХ-оос Ханги, Булган, Байтаг боомтын хэсэгчилсэн болон хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, зураг төсөв боловсруулах 3 ТАХ-г 2,100.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр тусгуулахаар санал ирүүлэхдээ өртгийг нарийвчилсан тооцоогүй, “бусад боомтуудад хийгдэх зураг төсвийн ажлын өртөгтэй ойролцоо” гэж судалгаа, тооцоо, үндэслэлгүйгээр ерөнхий дүнгээр санал өгсөн байна.

1.61. Эдгээр нь Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 3.2.3.¹⁴ 3.2.4.¹⁵ дахь заалт болон Усны цооног өрөмдөх ажлын төсвийн жишиг нормд /БНБД 81-12-02/ нийцэхгүй байна.

1.62. ЭЗХС-ын багцын “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв, зөвлөх үйлчилгээ” /Бүсүүд/ ТАХ-ний багцаас 200.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Их-Уул сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө” /Хөвсгөл аймаг/ ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн нь Хот байгуулалтын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2¹⁶ дахь заалтад нийцээгүй зөрчил илэрсэн тул албан шаардлага хүргүүлэв.

1.63. Орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуульчилсан дээрх ТЭЗҮ, зураг төсөв боловсруулах ТАХ-г улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төлөвлөж хэрэгжүүлж байгаа нь хөрөнгө оруулалтын зарим зарцуулалт оновчгүй, үр ашиггүй байгааг харуулж байгаа бөгөөд цаашид улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төлөвлөж санхүүжүүлэхгүй байх шаардлагатай байна.

Шинээр эхлүүлэх төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилтийг оновчтой хуваарилаагүй, дутуу төлөвлөж байгаа нь хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлж байна.

1.64. УТХО-аар 2025 оноос эхлэн хэрэгжих 2,391.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 106 ТАХ-ээс 506.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 68 ТАХ нь нэг жилд хэрэгжиж дуусах, 1,885.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 38 ТАХ-г хоёроос гурван төсвийн жил дамжин хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ.

¹⁴ 3.2.3.3. “холбогдох баримт бичиг, нотлох баримтаар баталгаажсан, төлөвлөлт, зорилтод нийцсэн, хэрэгцээ шаардлагад тулгуурласан байх;

¹⁵ 3.2.4. ТЭЗҮС, ТЭЗҮ боловсруулах төсөл, арга хэмжээ болон зөвлөх үйлчилгээний ажил нь холбогдох хууль тогтоомжид үндэслэсэн, тухайн байгууллага, эсхүл салбарын зорилт болон дунд хугацааны төлөвлөлтөд нийцсэн, эрэлт хэрэгцээ, бодит шаардлагад тулгуурласан байна”

¹⁶ 15.1.2-т “Аймаг, орон нутгийг хөгжүүлэх төсөл, аймгийн төв, нийслэл хот орчмын бүсийн дагуул хот, орон нутгийн зэрэглэлтэй хот болон тосгоны ерөнхий төлөвлөгөө, тэдгээрийн суурь судалгааг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэх”

1.65. Нэг жилд хэрэгжих 68 ТАХ-ний санхүүжилтийг 2025 онд бүрэн төлөвлөсөн бол хоёроос гурван жил дамжин хэрэгжих 38 ТАХ-ний 89.5 хувь буюу 34 ТАХ-ний санхүүжилтийг хэрэгжих хугацаанд тэнцүү хуваарилж төлөвлөөгүй байна. /Хавсралт 4/

1.66. Эдгээрийн дийлэнх нь төсөвт өртөг өндөртэй, дэд бүтцийн ТАХ бөгөөд дээрх 34 ТАХ-ний 1,795.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгийг хэрэгжих хугацаанд тэнцүү хуваарилахад тухайн жилийн санхүүжилтэд 657.1 тэрбум төгрөг төлөвлөхөөр байхад 35.4 хувиар бага буюу 232.3 тэрбум төгрөг дутуу төлөвлөж баталжээ. Тухайлбал:

- ЭХС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Баянхонгор, Баянхонгор сум/ ТАХ-ний 51.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 17.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 5.7 дахин багаар буюу 3.0 тэрбум төгрөгөөр;
- ЭХС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Налайх Дулааны шинэ эх үүсвэр 79 МВт-ын эхний ээлжийн ажил /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/ ТАХ-ний 55.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 18.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 16.9 тэрбум төгрөгөөр;
- ЭХС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Говь-Алтай/ ТАХ-ний 23.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 7.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 6.1 тэрбум төгрөгөөр;
- ЗТС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Баруун-Урт-Бичигт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам /Зүүн бүс/ ТАХ-ний 319.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 106.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 3.3 дахин багаар буюу 31.7 тэрбум төгрөгөөр;
- ЗТС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 66 км /Баруун бүс/ ТАХ-ний 150.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 50.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 1.7 дахин багаар буюу 29.7 тэрбум төгрөгөөр;
- ХББОСС-ын багцад 2025-2027 онд хэрэгжих Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/ ТАХ-ний 56.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 18.9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 13.4 тэрбум төгрөгөөр;
- ШЕЗ-ийн даргын багцад 2025-2026 онд хэрэгжих Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/ ТАХ-ний 9.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 4.7 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2.9 тэрбумаар бага буюу 1.7 тэрбум төгрөгөөр тус тус төлөвлөсөн байна.

1.67. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3.5¹⁷, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 16.1.6¹⁸, 17.1.5¹⁹ дахь заалтад нийцээгүй байна.

1.68. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний санхүүжилтийг хэрэгжих хугацаанд тэнцүү хуваарилж төлөвлөөгүй зөрчил жил бүр давтагдаж 2024 онд 9 хувьтай байсан бол 2025 онд 32 хувьд хүрч өссөн байна.

1.69. Тухайн жилийн санхүүжилтийг дутуу төлөвлөх нь хэрэгжилт удаашрах, өртөг нэмэгдэх эрсдэлийг дагуулахаас гадна дараагийн жилүүдэд шинэ ТАХ-г эхлүүлэх хөрөнгө оруулалтын орон зайг хязгаарлаж байна.

¹⁷ 29.3.5. шинээр эхлэх барилга, байгууламж, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаанд тэнцүү хуваарилсан хэмжээнээс багагүй байхаар тооцож, гурван жилд багтаан санхүүжүүлж, дуусгах;

¹⁸ 16.1.6. хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний нийт төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилт нь төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаанд тэнцүү хуваасан хэмжээнээс багагүй байхаар батлах.

¹⁹ 17.1.5. хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний нийт төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилт нь төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаанд тэнцүү хуваарилсан хэмжээнээс багагүй байхаар төлөвлөх.

Өмнөх онуудаас шилжин тухайн онд хэрэгжиж дуусах зарим төсөл, арга хэмжээний тухайн жилийн санхүүжилтийг дутуу төлөвлөсөн байна

1.70. УТХО-аар өмнөх онуудаас шилжин хэрэгжих 505 ТАХ-ээс 145 ТАХ-ний хэрэгжиж дуусах хугацаа нь 2025 он бөгөөд тухайн онд санхүүжилтийг бүрэн төлөвлөсөн эсэхийг хянахад 24 ТАХ-ний санхүүжих дүнг 52.6 тэрбум төгрөгөөр дутуу төлөвлөжээ. /Хавсралт 5/ Тухайлбал:

- ЗГХЭГД-ын багцын 2021-2025 онд хэрэгжиж дуусах Удирдлагын академийн кампус, өргөтгөлийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/ ТАХ-ний 20.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 6.2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 4.0 тэрбум төгрөгөөр;
- ХХААХҮС-ын багцын 2021-2025 онд хэрэгжиж дуусах Бяслагийн үйлдвэр /Хөвсгөл, Жаргалант, Цагаан-Уул, Галт, Тосонцэнгэл, Ренчинлхүмбэ, Цагаан-Үүр, Рашаант, Их-Уул сум/ ТАХ-ний 6.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 4.5 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 3.2 тэрбум төгрөгөөр;
- ХХААХҮС-ын багцын 2024-2025 онд хэрэгжиж дуусах Хөдөө аж ахуйн үйлдвэржилтийн агропарк /Сэлэнгэ/ ТАХ-ний 5.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 3.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 2.0 тэрбум төгрөгөөр;
- ГБХНХС-ын багцын 2014-2025 онд хэрэгжиж дуусах Усан спорт цогцолбор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, Найрамдал зуслан/ ТАХ-ний 17.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 4.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 0.9 тэрбум төгрөгөөр;
- ЭЗХС-ын багцын 2012-2025 онд хэрэгжиж дуусах ШУ-ны судалгааны лаборатори, спорт танхимын барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 13 дугаар хороо/ ТАХ-ний 5.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 4.5 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 1.0 тэрбум төгрөгөөр;
- ЭМС-ын багцын 2022-2025 онд хэрэгжиж дуусах Сэргээн засах эмнэлгийн барилга, 40 ор /Өмнөговь, Даланзадгад сум, 6 дугаар баг/ ТАХ-ний 9.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 4.7 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 1.0 тэрбум төгрөгөөр;
- ЭМС-ын багцын 2024-2025 онд хэрэгжиж дуусах Эрүүл мэндийн төвийн барилга /Ховд, Цэцэг сум/ ТАХ-ний 3.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 2.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 1.8 тэрбум төгрөгөөр;
- БС-ын багцын 2024-2025 онд хэрэгжиж дуусах Сургуулийн барилга, 640 суудал /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум, 3 дугаар сургууль/ ТАХ-ний 14.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 14.2 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 11.7 тэрбум төгрөгөөр;
- БС-ын багцын 2019-2025 онд хэрэгжиж дуусах Сургуулийн барилга, 960 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 2 дугаар хороо/ ТАХ-ний 8.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох 1.5 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг 0.7 тэрбум төгрөгөөр тус тус төлөвлөжээ.

1.71. Мөн 2026, 2027 онд үргэлжлэн хэрэгжих 227 ТАХ-ээс 79 ТАХ-ний төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжих дүнг 144.1 тэрбум төгрөгөөр дутуу төлөвлөсөн байна. /Хавсралт 6/

1.72. ТАХ-ний тухайн жилийн санхүүжилтийг дутуу төлөвлөх нь хуулиар батлагдсан хугацаандаа хэрэгжих боломжийг хязгаарлаж, дараагийн жилүүдэд илүү ачаалал төсөвт үүсэх, санхүүжилтээс хамааран хэрэгжих хугацаа хойшлох нөхцөлийг бүрдүүлэх сөрөг үр дагавартай байна.

Төсвийн төсөлд санал авах, боловсруулж өргөн мэдүүлэх, батлах явцад хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд өөрчлөлт оруулахдаа бодлогын зорилтот түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг уялдуулж төлөвлөөгүй байна

1.73. Монгол Улсын 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний төсөлд ТЕЗ-аас нийт 2404 ТАХ-г тусгуулах санал хүргүүлсэн бөгөөд Засгийн газраас улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 618 ТАХ-г санхүүжүүлэхээр өргөн мэдүүлснийг УИХ-аар хэлэлцэн Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулиар анх 9,132.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 621 ТАХ-г 3,124.1 тэрбум төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

1.74. ТЕЗ нараас шинээр хэрэгжүүлэхээр төсвийн төсөлд санал ирүүлсэн ТАХ-ний тоог дараах байдлаар бууруулж Засгийн газраас нэгтгэн төсвийн төсөлд өргөн мэдүүлсэн байна.

Хүснэгт 8. Зарим ТЕЗ-дын төсвийн төслийн санал, өргөн мэдүүлсэн болон батлагдсан хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ

№	ТЕЗ	Төсвийн төслийг боловсруулж батлуулах явцад өөрчлөгдсөн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний тоо		
		Санал хүргүүлсэн	Өргөн мэдүүлсэн	Батлагдсан
1	Боловсролын сайд	473	189	190
2	ЭМС	218	38	39
3	ЭХС	154	37	38
4	ЗТС	176	96	97
5	ХББОСС	325	54	54

Эх сурвалж. Сангийн яамны мэдээлэл, 2025 оны төсвийн тухай

1.75. ТЕЗ нарын төлөвлөсөн ТАХ-ний тоонд дээрх байдлаар өөрчлөлт орсон ч Төсвийн тухай хуулийн 1 дүгээр хавсралтад тусгах хөрөнгө оруулалтын төсөл, ТАХ-ний шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшнийг Сангийн яам нэгтгэн боловсруулж УИХ-д өргөн мэдүүлэхдээ өөрчлөлт оруулахгүйгээр дараах байдлаар нэгтгэн өргөн мэдүүлж батлуулжээ.

Хүснэгт 9. УТХО-аар хэрэгжүүлэх зарим төсөл, арга хэмжээний үр дүнг үнэлэх шалгуур үзүүлэлт, төлөвлөсөн зорилтот түвшний үзүүлэлтүүд

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин		
				ТЕЗ-ийн санал	Өргөн мэдүүлсэн	Баталсан
1	Нэг ээлжээр хичээллэх боломжтой төрийн өмчийн сургуулийн хувь	Хувь	50.2	60	60	60
2	Дулааны шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэлт хийх	Км	66.5	60.4	60.4	60.4
3	Орон нутгийн цахилгаан хангамж дамжуулах, түгээх сүлжээний өргөтгөл шинэчлэл хийх	Сумдын тоо	28	31	31	31
4	Ашиглалтад оруулах олон улс, улсын болон орон нутгийн чанартай авто зам	Км	1100	1245.6	1245.6	1245.6
5	Хатуу хучилттай авто замын нийт авто замын сүлжээнд эзлэх хувь	Хувь	53	57.7	57.7	57.7
6	Шинээр барих болон шинэчлэх цэвэр усны шугам сүлжээний хэмжээ	Км	30	50	50	50
7	Шинээр барих болон шинэчлэх бохир усны шугам сүлжээний хэмжээ	Км	20	50	50	50
8	Шинээр барих цэвэрлэх байгууламжийн бүтээн байгуулалтын ажлын гүйцэтгэл	Хувь	70	60	60	60

Эх сурвалж. Төсвийн тухай хуулийн 1 дүгээр хавсралт, Сангийн яамнаас ирүүлсэн мэдээлэл

1.76. Төсвийн тухай хуулийн 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан хүрэх үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшнийг нэгтгэн боловсруулахдаа УТХО-аар хэрэгжүүлэх ТАХ-ний тоо, хүчин чадалтай уялдуулж төлөвлөх, бодлогын зорилтот үр дүнд чиглэсэн оновчтой шалгуур үзүүлэлтээр хэмжиж төлөвлөх шаардлагатай байна.

БҮЛЭГ 2. ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ, АЖЛЫН ДААЛГАВРЫГ БОЛОВСРУУЛАХАД ХУГАЦАА АЛДАЖ БАЙГАА НЬ ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮНД СӨРГӨӨР НӨЛӨӨЛЖ БАЙНА

Захиалагч ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтыг хугацаанд нь хүргүүлээгүйгээс тендер шалгаруулалтын 52 хувь нь 4 дүгээр сараас хойш зарлагджээ

2.1. Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн 2 дугаар хавсралтаар улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх 730 ТАХ-ний жагсаалтыг баталснаас 110 ТАХ нь 2025 оноос эхлэн шинээр хэрэгжих ТАХ байна.

2.2. Засгийн газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 233 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар ТХААГ-т худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах 2,067.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 90 ТАХ-ний жагсаалтыг, 2 дугаар хавсралтаар нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэх 50.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 1 ТАХ-ний жагсаалтыг тус тус баталжээ. Харин 605.6 тэрбум төгрөгийн 20 ТАХ-ний худалдан авах ажиллагааг ТЕЗ нар зохион байгуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

Хүснэгт 10. УТХО-аар шинээр хэрэгжих ТАХ-ний ХАА-г зохион байгуулах эрх шилжүүлсэн байдал

№	ХАА-ны эрх шилжүүлсэн	Төсөвт өртөг /тэрбум төгрөг/	Эзлэх хувь	ТАХ-ний тоо	Багцад задарсан ТАХ	Эзлэх хувь
1	ТХААГ	2,067.5	77.3	90	522	71.5
2	ТЕЗ нарт	605.6	22.7	20	208	28.5
Нийт		2,673.1	100	110	730	100

2.3. Засгийн газрын 2024 оны 233 дугаар тогтоолд ХАА-г зохион байгуулахад шаардлагатай ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсөв зэрэг мэдээллийг ТХААГ-т болон аймаг, нийслэлийн ХААГ-т 2025 оны 01 дүгээр сарын 08-ны өдрийн дотор хүргүүлэхийг ТЕЗ нарт үүрэг болгожээ.

2.4. ТХААГ-ын хэрэгжүүлэх 90 ТАХ нь 522 багцад, ТЕЗ нарын хэрэгжүүлэх 20 ТАХ нь 208 багцад, нийт 730 багц ТАХ болж задарсан байна.

2.5. ТХААГ-т эрх шилжүүлсэн 90 ТАХ-ээс Засгийн газрын 2025 оны 144 дугаар тогтоолоор “Сэлгэн ажиллах дата төвийн нөөцийн тоног төхөөрөмж”, 162 дугаар тогтоолоор “Төсөл, арга хэмжээний бэлтгэл хангах хөрөнгө оруулалт /Бүсүүд/”, “Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар” гэсэн нийт 177.5 тэрбум төсөвт өртөгтэй 3 ТАХ /24 багц/ ТХААГ-ын хэрэгжүүлэх ТАХ-ний жагсаалтаас хассан байна.

2.6. ТХААГ зохион байгуулсан 494 ТАХ-ний 16.1 хувь буюу 80 ТАХ-ний тендер зарлахад шаардлагатай баримт бичгийг ТЕЗ нар Засгийн газрын тогтоолд заасан хугацаанд, 83.9 хувь буюу 494 ТАХ-ний холбогдох баримт бичгийг хугацаа хоцорч 2-5 дугаар сард хүргүүлжээ. /Хавсралт 7/ Үүнд:

- 1 дүгээр сард 16 хувь буюу 80 ТАХ;
- 2 дугаар сард 34.2 хувь буюу 169 ТАХ;
- 3 дугаар сард 32.3 хувь буюу 159 ТАХ;
- 4 дүгээр сард 17.1 хувь буюу 85 ТАХ;
- 5 дугаар сард 0.2 хувь буюу 1 ТАХ-ний ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг тус тус хүргүүлсэн;
- ЭМЯ-ны 2 ТАХ, Боловсролын яамны 1 ТАХ-ний холбогдох мэдээллийг хүргүүлээгүй байна.

2.7. ТЕЗ нар тендер зарлахад шаардлагатай баримт бичгийг тогтоолд заасан хугацаанд ТХААГ-т хүргүүлээгүйгээс тендер шалгаруулалтын 52 хувь нь оройтож зарлагдан 4 дүгээр сараас хойш зохион байгуулагдсанаар 2-3 сарын хугацаа алдсан байна. Үүнд:

- 1 дүгээр сард 36 ТАХ буюу 6.2 хувь;
- 2 дугаар сард 87 ТАХ буюу 15.2 хувь;
- 3 дугаар сард 151 ТАХ буюу 26.3 хувь;
- 4 дүгээр сард 252 ТАХ буюу 44 хувь;

- 5 дугаар сард 46 ТАХ буюу 8.3 хувь нь тендер шалгаруулалт зарласан байна.

2.8. Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд ТХААГ болон ТЕЗ нар УТХО-ын 572 ТАХ-ний тендер шалгаруулалт зарлаж үүнээс 61.1 хувь буюу 350 ТАХ-ний гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулжээ.

2.9. Нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар тендер зарлах, хүлээн авч хянаж үнэлэх, шийдвэр гаргаж үр дүнг нийтлэх, гэрээ байгуулах хүртэл дунджаар ажлын 36 өдөр буюу хуанлийн 50 хоног зарцуулахаар хуулийн хугацаатай байгаа бөгөөд тендер амжилтгүй болох, гомдол гарах тохиолдолд 14-30 хүртэл хоног нэмж зарцуулахаар байна.

2.10. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний ХАА-г тухайн жилийн 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн дотор зохион байгуулж дуусгаагүй, гэрээ байгуулаагүй тохиолдолд санхүүжилтийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохоор Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13.1.1, 13.1.2 дахь заалтад хуульчилсан нь 2025 оноос хэрэгжиж эхэлсэн.

2.11. ТЕЗ нар ТАХ-ний ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг боловсруулж батлуулах бэлтгэл ажлыг бүрэн хангаагүй, зураг төсөв, техникийн тодорхойлолтыг ТХААГ ирүүлээгүйгээс шалтгаалж нийт тендер шалгаруулалтын 71 хувь нь 3 болон 4 дүгээр сард зохион байгуулагдаж байгаа нь тухайн тендер шалгаруулалтын явцад гомдол гарсан тохиолдолд 5 дугаар сарын 31-ны өдөр багтан гэрээ байгуулах боломжгүйд хүргэж байна.

2.12. Тендер зарлахаас үр дүнг нийтлэх хүртэл хугацаа 409 ТАХ-нд дунджаар хуанлийн 49 хоног зарцуулсан бөгөөд нэг удаагийн сонгон шалгаруулалтаар гүйцэтгэгч шалгарч, гомдол гараагүй гэж тооцвол ажлын 6 өдрийн дараа гэрээ байгуулах нөхцөл бүрдэх ба нийтдээ 60 орчим хоног буюу 2 сарын хугацаа зарцуулахаар байна.

2.13. Эдгээр боломжит хугацаагаар тооцоход шинээр эхлүүлэх ТАХ-ний ХАА-г хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулж дуусгахын тулд ТЕЗ нар ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг ХАА-ны нэгжид тухайн оны 4 дүгээр сарын 01-ээс өмнө хүргүүлэх шаардлага тулгарч, хугацаа хойшлох тутам гэрээ байгуулах боломжгүйд хүрэх эрсдэл нэмэгдэж байна.

2.14. Тухайлбал 8 ТЕЗ 14 ТАХ-ний ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг ТХААГ-т 2025 оны 4 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хойш ирүүлснээс 28.6 хувь нь тендер зарласан ч гэрээ байгуулаагүй, БЯ 2 ТАХ, ЭХЯ 1 ТАХ, ЭМЯ 3 ТАХ-ний холбогдох материалыг хүргүүлээгүйгээс тендер зарлаагүй байна.

2.15. Иймд ТБОНӨХБАҮХАТ хуульд худалдан авах ажиллагааны эрх шилжүүлэх шийдвэр гаргах хугацаа, ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг ХАА-г зохион байгуулах нэгжид хүргүүлэх хугацааг тодорхой тусгах замаар эрх зүйн зохицуулалтыг сайжруулах шаардлагатай байна.

Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа нэг төрлийн, ойролцоо төсөвтэй тендерт оролцогчдод тавигдах шалгуурыг харилцан адилгүй тогтоосон байна

2.16. Захиалагч нь тухайн тендерт оролцогчийн санхүүгийн болон техникийн чадавх, туршлагын шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг ТАХ-ний цар хүрээ, онцлогт үндэслэн тендер шалгаруулалтын баримт бичигт тусгаж сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулах чиг үүрэгтэй.

2.17. УТХО-аар хэрэгжсэн барилга байгууламж ангиллын ТАХ-ний 2025 онд зохион байгуулсан тендерийн баримт бичгүүдэд тусгасан тендерт оролцогчдод тавьсан санхүүгийн болон техникийн чадавх, туршлагын шаардлагуудад харьцуулсан судалгаа хийж үзэхэд тендерийн баримт бичгийг жишиг баримт бичигт тулгуурлан боловсруулж байгаа боловч захиалагч буюу ХАА-г зохион байгуулагч байгууллага өөр байх тохиолдолд ижил төрлийн, ойролцоо төсөвт өртөгтэй ажилд харилцан адилгүй шаардлага, шалгуур тогтоосон байна. Тухайлбал:

- Инженерийн шугам сүлжээний барих ижил төрлийн ТАХ-г харьцуулахад бага төсөвт өртөгтэй ажлын тендерт оролцогчдод илүү өндөр борлуулалтын орлого шаардсан бол түүнээс өндөр төсөвт өртөгтэй ажилд харьцангуй бага орлогын шаардлага тусгасан;

ХАА-г зохион байгуулсан	Төсөл, арга хэмжээ	Төсөвт өртөг (тэрбум)	Борлуулалтын орлогын шаардлага	
			Төсөвт өртгийн %	Босго дүн (тэрбум)
Увс аймгийн худалдан авах ажиллагааны газар	Сумын төвийн инженерийн шугам сүлжээний ажил	4.5	50%	2.3
ХББОСЯ	Сумын төвийн инженерийн шугам сүлжээний ажил	5.2	30%	1.6

- Авто замын ижил төрлийн ТАХ-г харьцуулахад бага төсөвт өртөгтэй ажлын тендерт оролцогчдод илүү өндөр борлуулалтын орлого шаардсан бол түүнээс өндөр төсөвт өртөгтэй ажилд харьцангуй бага орлоготой байх шаардлагыг тусгасан;

ХАА-г зохион байгуулсан	Төсөл, арга хэмжээ	Төсөвт өртөг (тэрбум)	Борлуулалтын орлогын шаардлага	
			Төсөвт өртгийн %	Босго дүн (тэрбум)
ТХААГ	Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум 66км	163.7	5.4%	8.9
	Бор өндөр 179.9км /Багц 3/	47.0	30%	14.1
	Нөмрөг-Улаангом чиглэлийн авто зам	46.0	11.4%	5.2
	Мандал сумын Түнхэл тосгоноос Төв аймгийн Батсүмбэр хүртэлх авто зам /Төвийн бүс/	52.4	8.9%	4.7

2.18. ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2²⁰-д болон 15 дугаар зүйлийн 15.1²¹-д тендер шалгаруулалтад оролцогчдод тавигдах зайлшгүй шаардлагад үндэслэн санхүүгийн болон техникийн чадавх, туршлагын шаардлага, түүний шалгуур үзүүлэлтийг тус тус ТШББ-т тусгахаар хуульчилсан.

2.19. ТШББ-т хуульд заасны дагуу ижил төстэй ажил гүйцэтгэсэн тухай холбогдох нотлох баримт ирүүлэхийг оролцогчоос шаардаж байгаа боловч ижил төстэй ажлыг тооцох шалгуур үзүүлэлтийг тодорхой тусгахгүй байна.

2.20. БСҮХД-ын /хуучнаар/ багцаас Сангийн сайдын багцад шилжин хэрэгжсэн 1.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Буйр нуурын усан замын боомт байгуулах судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв” /Зүүн бүс/ ТАХ-ний ТШББ-ийг үнэлгээний хороо боловсруулахдаа тусгай зөвшөөрлийн шаардлагыг тусгаагүй ба ажлын даалгаварт салбарын мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх, ТЭЗҮ-д экспертизийн дүгнэлт гаргуулж магадлалаар баталгаажуулах шаардлагыг мөн тусгахгүй орхигдуулжээ.

2.21. Энэ нь Хот байгуулалтын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.6²² дахь, Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1.3.8²³-д заасан буюу ХБ-1.1, ХБ-1.2²⁴ тусгай зөвшөөрөлтэй байх шаардлагыг зөрчсөн байна.

²⁰ 11.2. “Оролцогчийг тендер бэлтгэж ирүүлэхэд шаардагдах мэдээлэл, оролцогчид тавих шаардлага, заавар, хамгийн сайн тендерийг шалгаруулах шалгуур үзүүлэлт, аргачлал, захиалагчийн санал болгож байгаа гэрээний нөхцөлүүд, техникийн тодорхойлолт, тендерийн жишиг маягтыг тендер шалгаруулалтын баримт бичигт тусгана”

²¹ 15.1. “Захиалагч гэрээний үүрэг гүйцэтгэхэд сонирхогч этгээд болон оролцогчид тавигдах зайлшгүй шаардлагад үндэслэсэн санхүүгийн болон техникийн чадавх, туршлагын талаар хангавал зохих доод шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заана”

²² 11.6. “Хот байгуулалтын баримт бичгийн захиалагч нь хот байгуулалтын баримт бичигт холбогдох хууль тогтоомж, норм ба дүрэм, журамд заасны дагуу улсын экспертизийн дүгнэлт гаргуулна”

²³ 8.1.3.8. “Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн чиглэлээр доор дурдсан үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр эрхэлнэ: Хот байгуулалтын баримт бичиг боловсруулах”

²⁴ ХБ-1.1. “Хот тосгоны хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, чөлөөт бүсийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хот, тосгоныг хөгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах тусгай зөвшөөрөл”, ХБ-1.2. “Бүс нутгийн хөгжлийн төсөл, аялал жуулчлал, дэд бүтцийн хөгжлийн төсөл боловсруулах тусгай зөвшөөрөл”

2.22. Үүнээс шалтгаалан тусгай зөвшөөрөлгүй оролцогч тендерт оролцон гүйцэтгэгчээр шалгарч гэрээ байгуулсан ба хийж гүйцэтгэсэн суурь судалгаа, ТЭЗҮ нь үндэслэлтэй, шаардлага хангасан эсэхэд мэргэжлийн экспертизээр хянуулж баталгаажуулах боломжгүй нөхцөл байдалд хүрчээ.

2.23. Засгийн газрын 2016 оны 35 дугаар тогтоолоор “Ногоон хөгжлийн 2016-2030 оны бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г баталж тухайн төлөвлөгөөний 3.6 дахь хэсэгт Засгийн газрын худалдан авалтын 20-оос доошгүй хувийг “байгаль орчинд ээлтэй, үр ашигтай, хэмнэлттэй бараа, ажил үйлчилгээ авахад зарцуулах”-аар төлөвлөж, Сангийн сайдын 2023 оны 66 дугаар тушаалаар “Ногоон худалдан авах ажиллагааны техникийн тодорхойлолт боловсруулах аргачлал”-ыг баталсан боловч ТЭЗ нар техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгаврыг боловсруулахдаа тус аргачлалыг ашиглаагүй байна.

2.24. Ногоон худалдан авалтыг дэмжих, эрчим хүчний хэмнэлттэй, байгаль орчинд ээлтэй бараа бүтээгдэхүүн худалдан авах чиглэлд төлөвлөсөн зорилт арга хэмжээ, батлагдсан аргачлал байгаа хэдий ч хэрэгжилт хангалтгүй байгаа нь тус төлөвлөгөөний зорилтыг биелүүлэх боломжгүйд хүргэж байна.

Худалдан авах ажиллагааг эхлүүлэхэд хугацаа алдсанаас тендер шалгаруулалт зарласан төсөл, арга хэмжээний 39 хувьд нь гэрээ байгуулаагүй, төлөвлөсөн санхүүжилт төсвийн хэмнэлтэд тооцогдсон байна

2.25. ТХААГ болон бусад ТЭЗ нь 2025 онд нийт 572 ТАХ нээлттэй тендер шалгаруулалтыг зарлаж үүнээс 2025 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 61.1 хувь буюу 350 ТАХ-нд шалгарсан оролцогчтой гэрээ байгуулжээ.

Хүснэгт 11. Тендер шалгаруулалтын үр дүн, гэрээний мэдээлэл

№	Байгууллага	Тендер зарласан			Гэрээ байгуулсан			Гэрээ байгуулаагүй		
		Төсөвт өртөг	ТАХ-ний тоо	Хувь	Төсөвт өртөг	ТАХ-ний тоо	Хувь	Төсөвт өртөг	ТАХ-ний тоо	Хувь
1	ТХААГ	1,873.7	494	100	1,595.4	297	60.1	278.3	197	39.9
2	ЗТЯ	159	5	100	37.6	3	60	121.4	2	40
3	ХББОСЯ	303.1	49	100	181.7	28	57.1	121.4	21	42.9
4	УДШ	6	12	100	4.5	11	91.6	1.5	1	8.4
5	УЕП	3.7	5	100	3.7	5	100	-	-	100
6	АТГ	2.2	4	100	2.2	4	100	-	-	100
7	СЗХ	0.25	1	100	0.25	1	100	-	-	100
8	Үндэсний дата төв	9.5	2	100	6.8	1	50	2.7	1	50
	Нийт	2,357.4	572	100	1,832.1	350	61.1	525.3	222	38.9

2.26. ХАА-г зохион байгуулсан 2,357.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 572 ТАХ-ээс 2025 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 525.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 222 ТАХ-ний гэрээ байгуулагдаагүйгээс санхүүжилт нь хэмнэлтэд тооцогдон төсвийн тодотголоор хасагдсан байна.

2.27. ЭМЯ худалдан авах тоног төхөөрөмжийн техникийн тодорхойлолтыг боловсруулж батлуулан ТХААГ-т хүргүүлэхэд хугацаа алдаж “Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж” /Улсын хэмжээнд/ жагсаалтыг 2025 оны 4 дүгээр сарын 17-ны өдөр, Хавдрын эмнэлгийн зориулалтаар ашиглах объектын тоног төхөөрөмжийн техникийн тодорхойлолт жагсаалтыг 5 дугаар сарын 19-ний өдөр тус тус хүргүүлжээ. Үүнээс шалтгаалан тендер шалгаруулалт оройтож 5 дугаар сард зарласан ч зарим багц амжилтгүй болсноор 72 ТАХ хэмнэлтэд тооцогдож энэ нь 2025 онд амжилтгүй болсон нийт тендер шалгаруулалтын 32.2 хувийг дангаар эзэлж байна.

2.28. ТХААГ болон ТЭЗ нар зохион байгуулж гэрээ байгуулсан 1,832.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 350 ТАХ-ний ХАА-ны үр дүнд нийт төсөвт өртгийн 3.6 хувьтай тэнцэх 66.8 тэрбум төгрөгийн тендерийн хэмнэлт үүсжээ.

Хүснэгт 12. Гэрээ байгуулсан ХАА-ны үр дүнд үүссэн тендерийн хэмнэлт, тэрбум төгрөгөөр

№	ХАА зохион байгуулсан байгууллага	Төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	ТАХ-ний тоо	Тендерийн хэмнэлт	
					Дүн	Хувь
1	ТХААГ	1,595.4	1,534.7	297	60.7	90.8
2	7 ТЕЗ	236.8	230.7	53	6.1	9.2
Нийт		1,832.2	1,765.4	350	66.8	100

2.29. ТЕЗ нар дунджаар 4.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 53 ТАХ-ний тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж төсөвт өртөгөөс дунджаар 115 сая төгрөг хэмнэсэн бол ТХААГ дунджаар 5.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 297 ТАХ-ний тендер шалгаруулалтаас 204.3 сая төгрөгийн хэмнэлт үүсгэсэн нь ТЕЗ нартай харьцуулахад 2 дахин их байна.

2.30. ЭМЯ-аас “Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж” /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний хүрээнд “Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын тоног төхөөрөмж” багцын худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж тухайн тендерийн хэмнэлтээс 51.2 сая төгрөгийн 2ш Тоёота пробокс автомашин, 18.5 сая төгрөгийн 7ш суурин компьютерын иж бүрдлийг нэмэлт гэрээ байгуулан худалдан авсан байна.

2.31. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.3-д “Худалдан авах ажиллагаанаас үүссэн хэмнэлтийг зарцуулахгүй байх” заалтыг зөрчсөн байна.

Зарим төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтад шаардлага хангаагүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулж гэрээ байгуулсан байна

2.32. ТХААГ-аас зохион байгуулсан ТШББ-т хяналт хийхэд ижил төстэй ажил гүйцэтгэсэн туршлагын шаардлагыг тусгасан ч түүнийг нотлох шалгуур үзүүлэлтийг нарийвчлан тусгахгүй орхигдуулах тохиолдол байгаа ба тендерт оролцогчоос шаардсан ижил төстэй туршлагын шаардлага нь бие даан гүйцэтгэсэн ажил байх эсэх, туслан гүйцэтгэгчээр ажилласан туршлагыг тооцох эсэх нь тодорхойгүй байна.

2.33. ТШББ-т шаардсан тусгай зөвшөөрлийг ирүүлээгүй, тусгай зөвшөөрөлгүй үедээ байгуулсан ажлын гэрээ ирүүлсэн тохиолдолд эрх бүхий эсэхийг үнэлгээний хороо хянаж шалгахгүй орхигдуулснаас шаардлага хангахгүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан байна. Тухайлбал:

- ХББОСС-ын багцын 1.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Авто машингүй гудамж - авто зогсоолын техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв” /Улаанбаатар/ ТАХ-ний ТШББ-ийн 19.3-т “ХББОСС-ны ЗТ-2.1, 10.1, 10.2 тусгай зөвшөөрөлтэй байх” шаардлагыг хангаагүй буюу ЗТ-10.1 тусгай зөвшөөрөлгүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан; /Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1.5. “Зам, тээврийн чиглэлээр доор дурдсан үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр эрхлэх бөгөөд дараах этгээд олгоно”, 8.1.5.2. “Авто зам, замын байгууламжийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах, барих, арчлах, засварлах, техник, технологийн хяналт тавих зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх”/
- ЭЗХС-ын багцын 0.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Ханги боомтын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө” /Өмнөговь, Хатанбулаг сум/ ТАХ-ний ТШББ-ийн 19.3-т шаардсан ХББОСС-ны ЗТ-6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2 тусгай зөвшөөрөлгүй оролцогчийг шалгаруулсан;
- ЭЗХС-ын багцын 0.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Булган боомтын ачаа тээврийн терминалыг хилийн 126, 127 тэмдэгтэд шилжүүлэх зураг төсөв” /Ховд, Булган сум/ ТАХ-ний ТШББ-ийн 19.3-т шаардсан ХББОСС-ны ЗТ-4.2, 6.3, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3 тусгай зөвшөөрөлгүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан;

2.34. Үнэлгээний хороо ТШББ-т тусгасан шаардлагыг хангаагүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1.3 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

2.35. ТХААГ-аас ХАА-г зохион байгуулсан ЗТС-ын багцын 1,098.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 16 ТАХ-ний ТШББ-т “Ерөнхий инженерийг хэрэгжүүлж байгаа, хэрэгжүүлэх эрх авсан ажилд давхцуулан санал болгоогүй байх” шаардлагыг тусгасан ч түүнийг нотлох шалгуур үзүүлэлтийг тусгаагүй, хэрхэн хянаж үнэлж байгаа нь тодорхойгүйгээс зарим тохиолдолд оролцогчийг шаардлага хангахгүй шалтгаанаар хассан ч 118.4 тэрбум төгрөгийн ТАХ-ний тендерт тухайн шаардлагыг хангаагүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан байна. Тухайлбал:

- ЗТС-ын багцын 118.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Орхонтуул-Цээл чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 62.6 км” /Төвийн бүс/ ТАХ-ний тендерт оролцогч нь 2022 онд зарласан ЗТХЯ-202212030 дугаартай ажилд шалгарч тухайн ажил нь дуусаагүй үргэлжлэн хэрэгжиж ерөнхий инженерээ давхардуулсан эсэхийг нягтлан шалгалгүйгээр гүйцэтгэгчийн албан бичигт үндэслэн гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан;

2.36. Энэ нь ТХААГ-ын үнэлгээний хороо ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1-д заасан тендерийг шалгуурын дагуу үнэлэх, 50 дугаар зүйлийн 50.2.2-д заасан тендерийг нээх, хянан үзэх, үнэлэх чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүй, тус хуулийн хариуцлагатай байх зарчимд нийцээгүй байна.

2.37. Үнэлгээний хорооны гишүүд тендерт оролцогчийн хэрэгжүүлж буй бусад ажлын мэдээллийг тухайн үед шалгах шаардлагатай боловч ТХААГ нь Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд нэвтрэх эрхгүй, тендерт оролцож буй оролцогчийн ирүүлсэн материалыг бусад цахим системээс нягтлан шалгах боломж хязгаарлагдмал байна.

2.38. БОУАӨС-ын 2025 оны А/08 дугаар тушаалаар “Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын “Цөлжилттэй тэмцэх тухай” суурь конвенцын талуудын 17 дугаар бага хурлыг зохион байгуулахтай холбоотой хөрөнгө оруулалтын ажил” ТАХ-г Нийслэлийн Засаг даргад эрх шилжүүлжээ.

2.39. ТБОНӨХБАҮХТ хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.8 дахь заалтыг баримтлан Нийслэлийн Засаг даргын 2025 оны А/749 тоот захирамжаар дээрх ТАХ-ний хүрээнд хийгдэх 10.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй авто зам, зогсоолын ажлыг “Улаанбаатар зам засвар, арчлалтын газар” ОНӨААТҮГ-тай шууд гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлэхээр шийдвэрлэжээ.

2.40. Нийслэл хотын аж ахуй, инженер хангамжийн бараа, ажил, үйлчилгээг тухайн салбарын төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газраар гүйцэтгүүлэх нь үр ашигтай гэж захиалагч үзсэн тохиолдолд нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргыг хэрэглэхгүй байхаар ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 10.8-д заасан байдаг.

2.41. Гэтэл шууд гэрээ байгуулах нь үр ашигтай гэх үндэслэлээр гэрээ байгуулсан боловч “Улаанбаатар зам засвар, арчлалтын газар” ОНӨААТҮГ нь тухайн ажлыг гүйцэтгэхгүйгээр “Сотэ кашмер” ХХК-тай 10.2 тэрбум төгрөгийн дүнгээр 2025 оны 8 дугаар сарын 29-ний өдөр шууд гэрээг байгуулан гүйцэтгүүлж байгаа нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 32.1, 41.1.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна. Хууль зөрчиж гэрээ байгуулсан уг асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэв.

Тендер шалгаруулалтад гаргасан гомдол мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийгээгүй, алдаа зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг тодорхойлж бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүйгээс хяналт, хариуцлага сул байна.

2.42. Тендерт оролцогч сонгон шалгаруулалтын дүнг хүлээн зөвшөөрөхгүй тохиолдолд хуульд заасны дагуу захиалагчийн шийдвэр гарснаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор гомдол гаргах эрхтэй бөгөөд ТБОНӨХБАҮХТХ-ийн 59.8.-д “Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тендер шалгаруулалтад холбоотой цахим системд байршуулсан баримт бичиг, мэдээлэл, тендер шалгаруулалтын хувийн хэрэгт үндэслэн гомдлын үндэслэлийн хүрээнд ажлын 10 өдөрт багтаан гомдлыг хянан шийдвэрлэнэ” гэж заасан.

2.43. Төрийн худалдан авах ажиллагааны газар, Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нар 2025 онд УТХО-аар хэрэгжүүлэх 572 ТАХ-ний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулснаас 39.6 хувь буюу 227 ТАХ-ний тендер шалгаруулалтад гомдол гарсан байна.

2.44. Сангийн яамны холбогдох нэгж нь нийт 104 гомдол хянан үзсэнээс 6 гомдлыг ТБОНӨХБАҮХТ хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.8²⁵ дахь хэсэгт заасан хугацаанд шийдвэрлээгүй байна.

²⁵ 59.8. “Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тендер шалгаруулалтад холбоотой цахим системд байршуулсан баримт бичиг, мэдээлэл, тендер шалгаруулалтын хувийн хэрэгт үндэслэн гомдлын үндэслэлийн хүрээнд ажлын 10 өдөрт багтаан гомдлыг хянан шийдвэрлэнэ”

2.45. Хүлээн авч хянасан нийт 104 гомдлын 75 хувь буюу 78 гомдлыг үндэслэлтэй гэж үзэж дүгнэлт, зөвлөмжийг ХАА-г зохион байгуулсан байгууллага, нэгжид хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 13. Худалдан авах ажиллагааны гомдол

№	ХАА-г зохион байгуулсан захиалагч	Гомдлын тоо			Үүнээс үндэслэлтэй	
		Нийт	Буцаасан	Хянасан	Гомдлын тоо	Эзлэх хувь
1	Төрийн худалдан авах ажиллагааны газар	202	110	92	67	73
2	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам	8	5	3	3	100
3	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	6	1	5	5	100
4	Эрчим хүчний яам	4	3	1	-	100
5	Зам, тээврийн яам	2	2	-	-	-
6	Улсын дээд шүүх	1	1	-	-	-
7	Авлигатай тэмцэх газар	1	-	1	1	100
8	Үндэсний дата төв	3	1	2	2	100
Нийт		227	123	104	78	75

2.46. Сангийн яамны ХААБХ нь 47 ТАХ-ний ХАА-тай холбоотой 78 гомдлыг хянаж дахин үнэлгээ хийх 55, захиалагч үнэлгээний хорооны зөвлөмж хууль тогтоомжид нийцсэн эсэхэд хяналт тавих 12, нийт 67 дүгнэлт зөвлөмж хүргүүлсэн ч хэрэгжилтийг хянаагүй, хэрхэн шийдвэрлэсэн талаар нэгдсэн судалгаа мэдээлэлгүй, гомдлыг хянах явцад илэрч байгаа нийтлэг алдаа зөрчилд судалгаа шинжилгээ хийгээгүй, шалтгаан нөхцөлийг тодорхойлох, зөрчлийг бууруулах чиглэлд арга хэмжээ авч хэрэгжүүлээгүй байна.

2.47. Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 55 дугаар зүйлийн 55.1.6²⁶-д заасан худалдан авах ажиллагаанд холбогдох хууль тогтоомж, журам, заавар, аргачлалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дүн шинжилгээ хийх чиг үүргээ бүрэн хэрэгжүүлэхгүй байгааг харуулж байна.

2.48. Төрийн худалдан авах ажиллагааны газраас зохион байгуулсан УТХО-аар 92 ТАХ-ний тендерт оролцогчоос гаргасан гомдлыг Сангийн яамны ХААБХ хүлээн авч хянаад үндэслэл бүхий 67 ТАХ-ний гомдлыг шийдвэрлэж холбогдох дүгнэлт, зөвлөмжийг ТХААГ-т хүргүүлжээ.

2.49. Тухайн 67 дүгнэлт, зөвлөмжийн 12 нь тендер шалгаруулалтын гомдол хянан шийдвэрлэх журмын 5 дугаар зүйлийн 5.9 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх буюу ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.2.3 дахь заалтад заасны дагуу захиалагч үнэлгээний хорооны зөвлөмж хууль тогтоомжид нийцэх эсэхэд хяналт хэрэгжүүлэхээр тусгажээ.

2.50. Тендер шалгаруулалтад гарсан гомдлыг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг тусгайлсан журмаар зохицуулж байгаа хэдий ч тухайн журамд гомдлыг шийдвэрлэсэн шийдвэрийн биелэлтийг тайлагнах, нэгтгэн дүн шинжилгээ хийх талаар тусгаагүй нь ТБОНӨХБАҮХАТ хуулийн 55 дугаар зүйлийн 55.1.6 дахь заалтад заасан хууль, журмын хэрэгжилтэд хяналт тавих, дүн шинжилгээ хийх боломжгүйд хүргэж байна.

2.51. Сангийн яамнаас хүргүүлсэн дүгнэлт, зөвлөмжийн биелэлтийг ХАА зохион байгуулж буй байгууллагууд нэгтгэж мэдээлээгүй, дүн шинжилгээ хийж цаашид шаардлагатай арга хэмжээг зохион байгуулж хэрэгжүүлэхгүй байгаа нь тендер шалгаруулалтад гарч буй гомдлыг бууруулах чиглэлд ахиц гарахгүй байх шалтгаан болж байна.

Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системийн бүртгэл, мэдээлэлд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийгээгүй, цахимжуулах асуудал хангалтгүй байна

2.52. Төрийн худалдан авах ажиллагааны тогтолцооны боловсронгуй бус байдал нь төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах, төрөөс авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ үр дүнгүй болох нэг шалтгаан болж

²⁶ 55.1.6. "Худалдан авах ажиллагаанд холбогдох хууль тогтоомж, журам, заавар, аргачлалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дүн шинжилгээ хийх"

байгаа тул улс орнууд ТХАА-г төлөвлөх, зохион байгуулах, хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ хийх, хянах үе шатанд цахим систем нэвтрүүлж байна.

2.53. Монгол Улсын хувьд төсвийн байгууллага, ТБОНӨААН-ийн урсгал зардал, улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний тендер шалгаруулалтыг Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем /www.tender.gov.mn/-ээр зохион байгуулж байна.

2.54. Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системийн үйл ажиллагааны шинэчлэл, сайжруулалтыг ХАА-ны хууль, журамд нийцүүлэн тасралтгүй хийх зохицуулалтыг Сангийн сайдын 2023 оны А/248 дугаар тушаалаар баталсан “Цахим системээр худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулах, түүний тасралтгүй, аюулгүй ажиллагааг хангах журам”-ын 6 дугаар зүйлийн 6.2.3-д тусгажээ.

2.55. ХАА-г төлөвлөх, тендер шалгаруулалт зарлах, үнэлэх, үр дүнг нийтлэх оролцогч нарт мэдэгдэх зарим үйл ажиллагааг цаасаар болон цахим системээр зохион байгуулахаар журамд тусгасан нь давхардал, ачаалал үүсгэж үе шат дамжлага, процессыг хялбаршуулах, цахим хэлбэрт бүрэн шилжих үйл явцад сөргөөр нөлөөлж байна.

Дүрслэл 3. Төрийн худалдан авах ажиллагааны үе шатыг дүрслэлээр харуулбал

2.56. Тус журмын 2 дугаар зүйлийн 2.2.2-т үнэлгээний хороо байгуулсан шийдвэрийг цахим системд хавсаргаж, үнэлгээний хорооны гишүүн бүрийг системд бүртгэхээр, 2.2.3-т ТШББ-ийг боловсруулан баталж системд оруулахаар, 2.3.5-д оролцогчийн чадавх, туршлагыг нотлох баримтыг "PDF" форматаар хөрвүүлэн оруулахаар тус тус заажээ.

2.57. Зөвхөн УТХО-ын ТАХ-ний 572 нээлттэй тендер шалгаруулалтад нийт 1409 оролцогч санал ирүүлж оролцогч бүр дунджаар 67 хуудас, нийт 94,403 хуудас буюу 400 орчим архивын боть баримттай дүйцэхүйц цаасан материалыг "PDF" форматад хөрвүүлэн цахим системээр илгээжээ.

2.58. ТШББ-ийг боловсруулах, үнэлгээний хорооны гишүүдийн саналыг цахим системээр дамжуулан авч баталгаажуулах нь цаг хугацааны хэмнэлттэй, үр ашигтай байх боломжтой байна.

2.59. Мөн тендерийг үнэлэх, шийдвэрийг баталгаажуулах, оролцогчдод үр дүнг мэдэгдэх үе шатыг цахим системээр зохион байгуулах нь цаг хугацааг хэмнэх болон үнэлгээний хорооны гишүүдийн хараат бус байдлыг нэмэгдүүлэх давуу талтай байна.

2.60. Сангийн сайдын 2023 оны А/255 дугаар тушаалаар баталсан “Тендер үнэлэх, давуу эрх олгох аргачлал, заавар”-ын дагуу Маягт 1-10-ын мэдээллийг үнэлгээний хорооны гишүүд гараар хийж буй

үнэлгээний бүх үйл явц, түүний дотор арифметик алдааг залруулах, үнийн хөнгөлөлт тооцох, давуу эрх олгох, харьцуулах үнийг тодорхойлох зэргийг автоматаар үүсгэх хөгжүүлэлт цахим системд хийгдээгүй байна.

2.61. Сангийн сайдын 2023 оны А/250 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам"-ын төлөвлөгөө, тайлангийн Маягт 1, 2-ын төлөвлөгөө, тайланг "Excel" хүснэгтээр нэгтгэдэг ба ТЕЗ, Сангийн яам улсын хэмжээний мэдээллийг нэгтгэх системийн хөгжүүлэлтийг хийгээгүй байна.

2.62. Монгол Улсын урт болон дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд тусгасан ногоон худалдан авалтыг үе шаттай нэвтрүүлэх, дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжих, цахимжилт болон дэвшилтэт технологийг ашиглан ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх зорилтын хэрэгжилт бүрэн хангагдаагүй байна.

БҮЛЭГ 3. УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ЗАМ ТЭЭВЭР, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ЭРЧИМ ХҮЧ, БОЛОВСРОЛ, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРТ ТӨВЛӨРЧ СУУРЬ ДЭД БҮТЭЦ, НИЙГМИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ САЙЖРУУЛАХАД ЧИГЛЭСЭН Ч ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ, ХЭМЖИХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ ОНОВЧГҮЙ БАЙНА

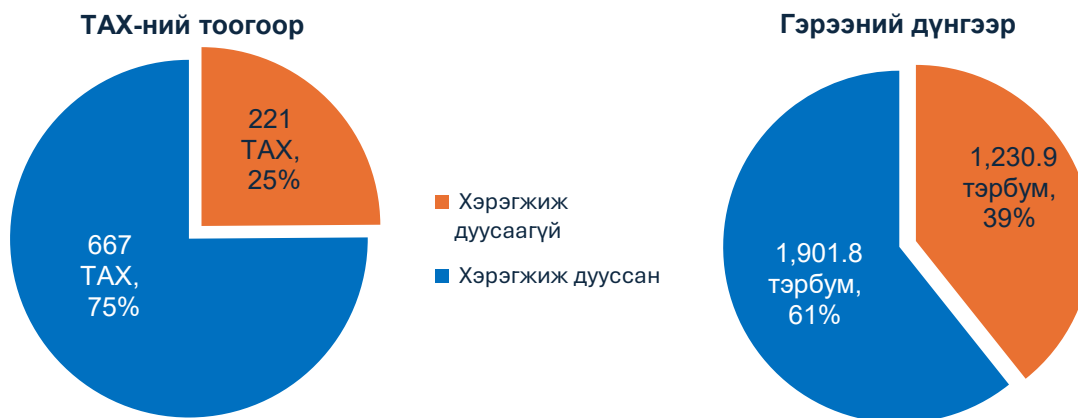
Тухайн онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн барилга байгууламж, техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах ажлын хэрэгжилт муу байна

3.1. Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр баталсан 611 ТАХ-г ТЭЗ нарын шийдвэрээр багцад хуваарилснаар 1337 багц ТАХ-д задарч үүнээс 888 ТАХ-г 2025 онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөжээ.

3.2. Тухайн онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн 3,132.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 888 ТАХ-ээс 1,901.8 тэрбум төгрөгийн 667 ТАХ хэрэгжиж дууссан, үлдэх 1,230.9 тэрбум төгрөгийн 221 ТАХ хугацаандаа хэрэгжиж дуусаагүй дараагийн он руу шилжжээ.

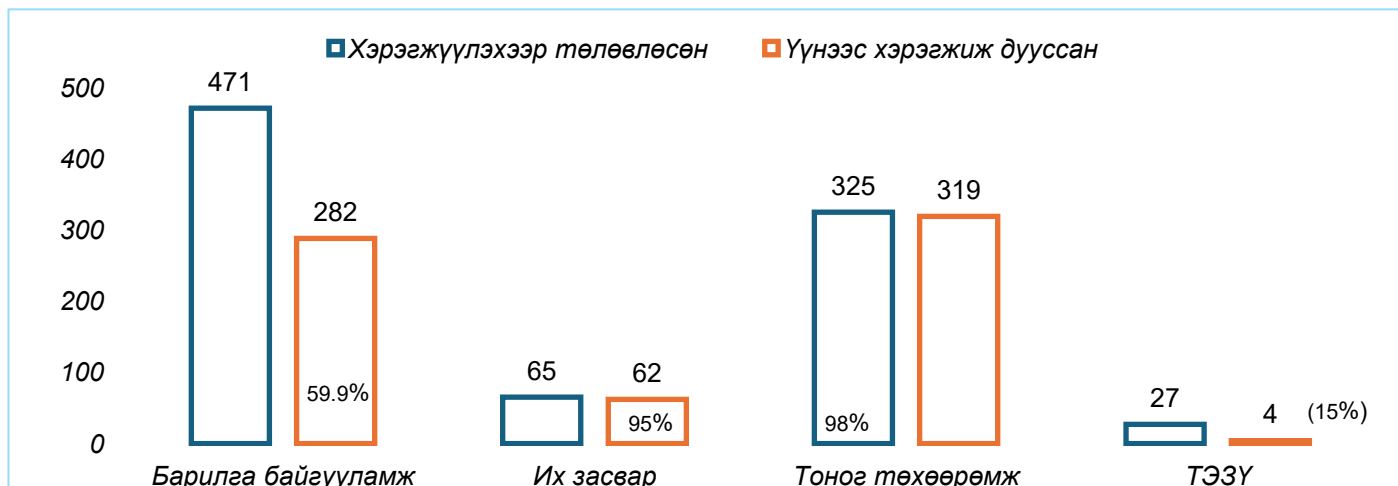
3.3. Төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилтийг ТАХ-ний тоо хэмжээгээр харьцуулахад 75.1 хувьтай, өртөг буюу гэрээний үнийн дүнгээр харьцуулахад 60.7 хувьтай байна.

Дүрслэл 4. 2025 онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилт, ТАХ-ний тоогоор болон гэрээний дүнгээр

3.4. Тоног төхөөрөмж, их засварын ажлын хэрэгжилт харьцангуй сайн, 95.4-98.2 хувьтай байгаа бол тухайн жилд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн барилга байгууламж 60 хувь, ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ажил 15 хувьтай, хэрэгжилт муу байна.

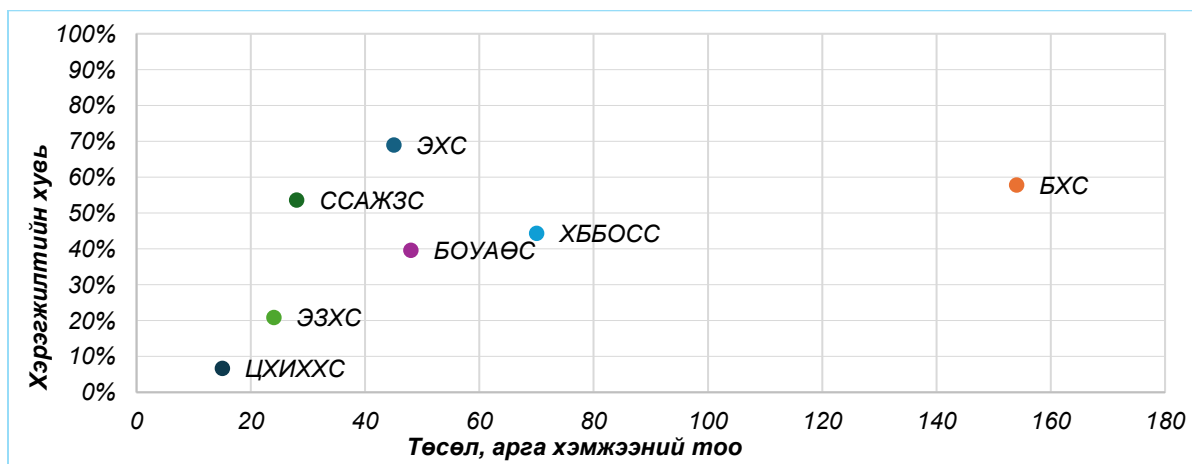
Дүрслэл 5. 2025 онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн ТАХ-ний хэрэгжилт, ангиллаар

3.5. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн барилга байгууламжийн 2 ажил тутмын нэг нь, ТЭЗҮ, зураг төсөв боловсруулах 5 ажил тутмын дөрөв нь хугацаа хоцорч тухайн онд бүрэн хэрэгжиж дуусаагүй байна.

3.6. ТЕЗ-аар ангилж үзэхэд 29 ТЕЗ нарын төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилтийн хувь харилцан адилгүй, 16 нь 93-100 хувийн хэрэгжилттэй сайн, 6 нь 71-84 хувийн хэрэгжилттэй дундаж түвшинд байгаа бол 7 ТЕЗ хувьд 7-69 хувьтай буюу хэрэгжилт муу байна.

Дүрслэл 6. 2025 онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн ТАХ-ний хэрэгжилт багатай ТЕЗ нар

3.7. ТЕЗ нар болон захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага нь ТАХ-ний төлөвлөсөн графикт хугацаа, үе шатны ажлын явцыг хянах, гэрээт ажлыг төлөвлөсөн хугацаанд нь гүйцэтгүүлэхэд чиглэсэн зохион байгуулалт, хамтын ажиллагаа дутмаг, хяналт сул байгаа нь ТАХ хугацаандаа хэрэгжихгүй удаашрахад нөлөөлж байна.

3.8. Тухайн онд хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн ч хэрэгжиж дуусаагүй 221 ТАХ-ний шалтгааныг ерөнхийд нь ангилж авч үзэхэд 27.4 хувь нь захиалагчаас, 27 хувь нь гэрээ оройтож байгуулагдсанаас шалтгаалж тухайн ондоо хэрэгжиж дуусаагүй байна. Үүнд:

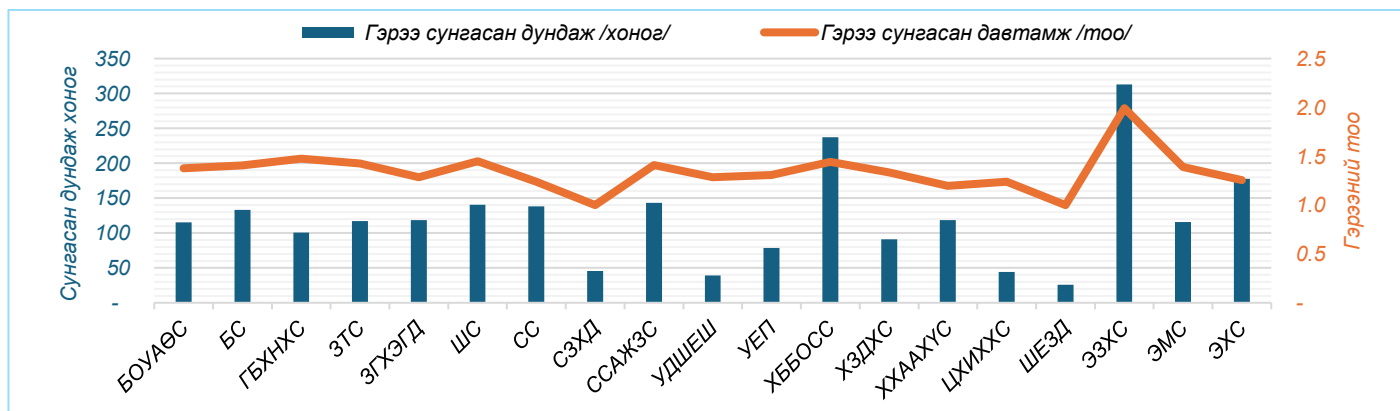
- Худалдан авах ажиллагааг эхлүүлэх, зохион байгуулахад хугацаа алдаж оройтон 2025 оны 8-12 дугаар сард гэрээ байгуулснаас шалтгаалан 59 ТАХ буюу 27 хувь;
- Гүйцэтгэгч гэрээнд заасан график хөтөлбөрт хугацаанд ажлаа хийж гүйцэтгээгүйгээс шалтгаалан 70 ТАХ буюу 31.6 хувь;
- Газрын байршил өөрчлөгдсөн, газар чөлөөлөх ажил хүлээгдсэн, газрын зөвшөөрөлгүйгээс шалтгаалан 5 ТАХ буюу 2.7 хувь;
- Төсөвт өртөг нэмэгдсэн гэх шалтгаанаар 25 ТАХ буюу 11.3 хувь;
- Захиалагчаас буюу ТЕЗ, захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч, зөвшилцөх байгууллага, мэргэжлийн зөвлөл, зөвшөөрөл олгох байгууллага, хянах хүлээн авах комисс зэрэг ТАХ-г эхлүүлэх, хэрэгжүүлэх, хянах үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр, зөвшөөрөл удааширснаас шалтгаалан 62 ТАХ буюу 27.4 хувь нь тухайн ондоо хэрэгжиж дуусаагүй байна.

3.9. Хөрөнгө оруулалтын ТАХ төлөвлөсөн хугацаандаа хэрэгжиж дуусахгүй дараа онд шилжих, ялангуяа барилга байгууламж, ТЭЗҮ зураг төсөв боловсруулах ажлууд хэрэгжилт муутай байгаа нь өртөг нэмэгдэх, төлөвлөсөн хугацаа сунжрах эрсдэлтэй байна.

3.10. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд гүйцэтгэгчтэй байгуулсан зарим гэрээний мэдээлэл дутуу бүртгэгдсэн бөгөөд 2023 оноос хойш системд бүртгэгдсэн давхардсан тоогоор 3140 гэрээний мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийхэд ТЕЗ нар гэрээний хугацааг дунджаар 15-312 хоногоор сунгасан байна.

3.11. Гэрээнд өөрчлөлт оруулж сунгасан дундаж хугацааг ТЕЗ-аар харьцуулахад ЭЗХС дунджаар 312 хоног, ХББОСС дунджаар 237 хоног, ЭХС дунджаар 177 хоног байгаа нь сунгасан хамгийн урт хугацаанд хамаарч байна.

Дүрслэл 7. Гэрээний хугацааг сунгасан дундаж хоног ба давтамж, ТЭЗ-аар

3.12. Системд бүртгэгдсэн гэрээний мэдээллээс харахад дуусах хугацааг гурваас илүү жилээр сунгасан 12 ТАХ байна. Тухайлбал:

БС-ын багцад:

- Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолбор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан, 7-р хороо/;
- Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолборын барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй, 12-р хороо/;
- Оюутны дотуур байрны барилга, 300 ор /Улаангом сум, Политехник коллеж/;
- Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар, 71-р сургууль/;

ЭХС-ын багцад

- "Шинэ Зуунмод" хотын эхний ээлжийн 220/110/35кВ-ын 2*125 МВА чадалтай "Сэргэлэн" дэд станц, удирдлагын барилга угсралтын ажил /Төв, Сэргэлэн/
- "Хөшигийн хөндийн шинэ хотын инженерийн дэд бүтэц" төсөл /Төв/ Багц-1 220 кВ-ийн 2 хэлхээт ЦДАШ-ын тулгуур 1-ээс тулгуур 49 хүртэлх угсралтын ажил
- "Хөшигийн хөндийн шинэ хотын инженерийн дэд бүтэц" төсөл /Төв/ Багц-2 220 кВ-ийн 2 хэлхээт ЦДАШ-ын тулгуур 49-өөс тулгуур 93 хүртэлх угсралтын ажил байна.

3.13. Эдийн засгийн ангиллаар авч үзвэл барилга, байгууламжийн ТАХ-ний 47 хувь буюу 2 ажил тутмын 1 нь гэрээний хугацааг сунгасан байгаа бол ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ТАХ-ний дийлэнх буюу 92.9 хувь нь гэрээний хугацааг 3 хүртэлх жилээр сунгасан байна.

3.14. Тухайлбал 2024 оны төсвийн жилд ТЭЗҮ ангиллын ТАХ-ний хүрээнд хамгийн өндөр санхүүжих дүнтэй буюу 317.0 тэрбум төгрөгийн дүнтэй 16 ТАХ-г тухайн жилдээ хэрэгжүүлж дуусгахаар төлөвлөсөн боловч оны эцэст 9.1 тэрбум төгрөг буюу төлөвлөсөн санхүүжилтийн 2.9 хувийг гүйцэтгэлээр зарцуулсан байна.

Хүснэгт 14. Гэрээний хугацааг сунгасан байдал /ТАХ-ний эдийн засгийн ангиллаар/

№	Ангилал	ТАХ-ний тоо	Хугацаандаа хэрэгжсэн		Хугацааг сунгасан	
			ТАХ-ний тоо	Эзлэх хувь	ТАХ-ний тоо	Эзлэх хувь
1	Барилга байгууламж	1674	875	52.3%	799	47.7
2	Их засвар	194	65	33.5%	129	66.5
3	Тоног төхөөрөмж	1047	347	33.1%	700	66.9
4	ТЭЗҮ	225	16	7.1%	209	92.9
Нийт		3140	1303	41.5%	1837	58.5

3.15. ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах ТАХ-ний 7.1 хувь нь гэрээний хугацаанд боловсруулагдаж дууссан буюу хэрэгжилт хангалтгүй байгаа нь нэг талаас гэрээний хугацааг оновчтой тодорхойлж төлөвлөөгүйтэй холбоотой байна.

3.16. Нөгөө талаас гүйцэтгэгч гэрээг хэрэгжүүлэх явц, үе шатанд захиалагчаас тавих хяналт сул, хэрэгжүүлэх явцад төрийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа дутмаг, захиалагч талаас шалтгаалах техникийн нөхцөл, газар олголт, чөлөөлөлт зэрэг шаардлагатай зөвшөөрөл, шийдвэрийг гаргуулах, тулгарч буй асуудлыг шуурхай шийдвэрлэх зохион байгуулалт хангалтгүй байгаатай холбоотой байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар тухайн жилд төлөвлөсөн санхүүжилт гүйцэтгэлээр 72.9 хувьтай гарч өмнөх онтой харьцуулахад 10.2 нэгжээр өссөн байна

3.17. УТХО-аар хэрэгжүүлэх ТАХ-ний санхүүжилтэд 2025 онд 2,914.9 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс тухайн жилд 2,124.9 тэрбум төгрөгийг зарцуулснаар санхүүжилтийн гүйцэтгэл 72.9 хувьтай гарсан нь өмнөх оноос 10.2 нэгжээр өссөн байна.

Хүснэгт 15. Тухайн жилийн төлөвлөсөн санхүүжилт, гүйцэтгэлийн хувь, тэрбум төгрөгөөр

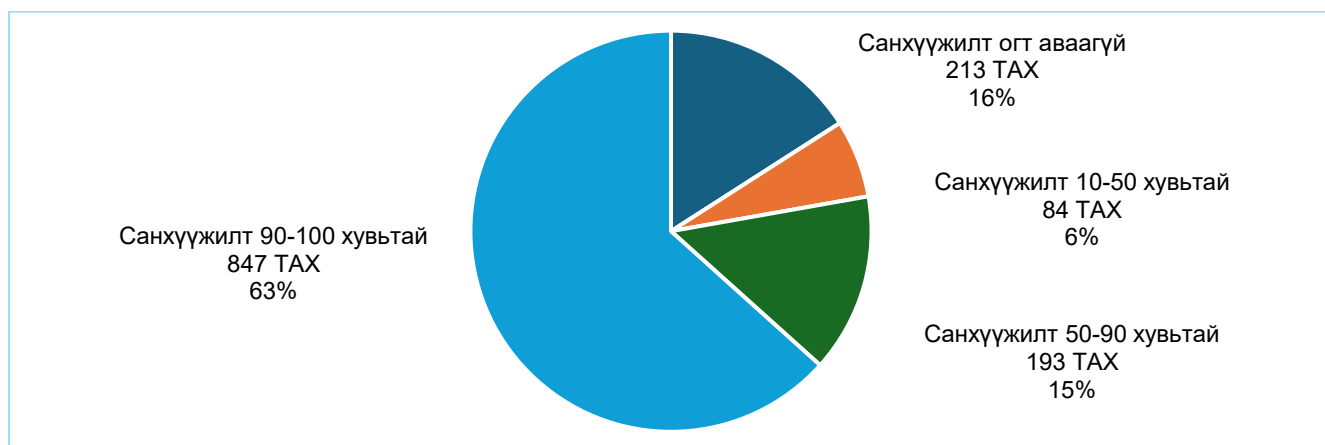
№	УТХО-ын төрөл	Тухайн жилийн санхүүжилт /тэрбум/			Өмнөх онтой харьцуулсан	
		Төлөвлөсөн	Олгосон	2025 онд хувь	2024 онд	Өөрчлөлт
1	Барилга байгууламж	2,426.5	1,702.5	70%	66%	+ 4
2	Их засвар	119.4	112.9	95%	70%	+25
3	Тоног төхөөрөмж	347.6	297.9	86%	78%	+ 8
4	ТЭЗҮ, зураг төсөл	21.5	11.5	54%	3%	+51
Нийт		2,914.9	2,124.9	72.9	62.7	+10.2

3.18. ТЕЗ-аар ангилж үзвэл 14 ТЕЗ төлөвлөсөн санхүүжилтийн 90-100 хувийг зарцуулж гүйцэтгэл сайн байгаа бол 8 ТЕЗ нь дундаж түвшинд буюу тухайн жилийн санхүүжилтийн 73-88 хувийг зарцуулжээ.

3.19. Харин тухайн жилд төлөвлөсөн санхүүжилтээс 7 ТЕЗ 51-67 хувийг зарцуулсан нь хамгийн бага байна. Үүнд ЭМС 67 хувь, ЭЗХС 65 хувь, ХББОСС 64 хувь, УИХД 62 хувь, ЭХС 58 хувь, Сангийн сайд 53 хувь, ЦХИХХС 51 хувьтай зарцуулалт хангалтгүй байна.

3.20. ТАХ-г олгосон санхүүжилтийн гүйцэтгэлээр бүлэглэж авч үзвэл 1337 ТАХ-ний 16 хувь буюу 213 ТАХ-ний гүйцэтгэгч тухайн жилд төлөвлөсөн 329.3 тэрбум төгрөгөөс огт санхүүжилт аваагүй байна.

Дүрслэл 8. Тухайн жилд төлөвлөсөн санхүүжилтийн гүйцэтгэл, ТАХ-ээр, хувиар

3.21. УТХО-д төлөвлөсөн санхүүжилт 72.9 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан ба үүнд дараах 5 ТЕЗ-ийн тухайн жилд төлөвлөсөн санхүүжилтийн гүйцэтгэл дунджаас доогуур байгаа нь голлон нөлөөлжээ. Үүнд:

- ЦХИХХС-ын багцын шилжих барилга байгууламжийн санхүүжилтэд 16.4 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 31 хувь буюу 5.2 тэрбум;
- Сангийн сайдын багцын барилга байгууламжийн санхүүжилтэд 107.5 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 44 хувь буюу 47.5 тэрбум,

- ЭХС-ын багцын барилга байгууламжийн санхүүжилтэд 193.9 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 61 хувь буюу 118.8 тэрбум, тоног төхөөрөмжийн санхүүжилтэд 28.5 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс 30 хувь буюу 8.5 тэрбум,
- ХББОСС-ын багцын барилга байгууламжийн санхүүжилтэд 303.4 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс 62 хувь буюу 188.5 тэрбум,
- ЭЗХС-ын багцын ТЭЗҮ-ийн санхүүжилтэд 7.6 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс 22 хувь буюу 1.6 тэрбум төгрөгийг тус тус тухайн онд зарцуулсан нь санхүүжилтийн нийт гүйцэтгэл төлөвлөснөөс бага гарахад голлон нөлөөлжээ.

3.22. Захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага, албан тушаалтан, мөн ТЕЗ нарын ТАХ-ний гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулах процесс удаашралтай, гүйцэтгэлийн баримт бичиг нь дунджаар захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллагын 5, ТЕЗ-ийн 6, нийт 11 албан тушаалтны гарын үсгээр баталгаажсаны дараа Сангийн яаманд илгээгдэж мөн цаасаар болон цахим системээр давхар явагдаж байгаа нь хугацаа алдах шалтгаан болж байна.

3.23. Санхүүжилт хүссэн гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад ТЕЗ буюу захиалагчийн зарцуулж байгаа хугацааг харьцуулахад 29 ТЕЗ нар нийт 1956 удаагийн санхүүжилт хүссэн гүйцэтгэлээс 1710 хүсэлт буюу 87.4 хувийг 0-6 хоногт, 181 хүсэлтийг 8-14 хоногт, 66 хүсэлтийг 15-60 хоногт тус тус хянаж баталгаажуулсан байна. Тухайлбал:

- ЭМС-ын багцын Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/ ТАХ 60 хоног, Эс, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах төв /Улаанбаатар, Сүхбаатар/ ТАХ 48 хоног;
- ХББОСС-ын багцын "Шинэ Хархорум" хотын БОНБУ хийх ТАХ 58 хоног, Нийтийн халуун усны барилга /Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум/ Багц-1 ТАХ 51 хоног;
- Нийслэлийн ЗДТГ-т эрх шилжсэн "Цөлжилттэй тэмцэх тухай суурь конвенцын талуудын 17 дугаар бага хурлын байгууламж" /Улаанбаатар/ ТАХ-ний Багц 2 "Инженерийн дэд бүтцийн ажлын зураг боловсруулах ажил /Улаанбаатар хот/" ТАХ 58 хоног, Гэр хорооллын айл өрхийн цахилгаан эрчим хүчний холболт, шугам сүлжээний шинэчлэл ТАХ 47 хоног;
- БХС-ын багцын Зэвсэгт хүчний 341 дүгээр ангийн ажилчдын орон сууцны барилга, 50 айл /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/ ТАХ 47 хоног;
- ХЗДХС-ын багцын ЦЕГ-ын төв байрны засвар /4. 5.6 дугаар давхар/ ТАХ 45 хоног тус тус зарцуулсан байна.

3.24. Гүйцэтгэлийн баримт бичгийг баталгаажуулахад хамгийн их хугацаа зарцуулсан буюу 1 гүйцэтгэл баталгаажуулахад зарцуулсан хоногийг ТЕЗ-аар ангилахад ЗТС 56 гүйцэтгэлийг хянахад 42 хүртэл, ЭМС 29 гүйцэтгэлийг хянахад 48 хүртэл, ХББОСС 22 гүйцэтгэлийг хянахад 58 хүртэл, ЭХС 18 гүйцэтгэлийг хянахад 50 хүртэл хоног тус тус зарцуулсан байна.

Хүснэгт 16. Гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад 7 хоногоос дээш хугацаа зарцуулсан давтамж

№	ТЕЗ	Санхүүжилт хүссэн гүйцэтгэл /удаа/	Ажлын гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад зарцуулсан хугацаа	
			Хугацааны интервал	Хамгийн ихдээ
1	ХББОСС	22	7-оос 58 хоног	58
2	ЭХС	18	7-оос 50 хоног	50
3	ЭМС	29	7-оос 48 хоног	48
4	ЗТС	56	7-оос 42 хоног	42
5	БОУАӨС	6	7-оос 34 хоног	34
6	ХХААХҮС	6	12-оос 31 хоног	31
7	БС	12	7-оос 25 хоног	25
8	ГБХНХС	5	7-оос 21 хоног	21

3.25. Хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад зарцуулж буй ТЕЗ нарын хугацаа харилцан адилгүй, зарим тохиолдолд ажлын гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад 40-60 хоног зарцуулан 2 сарын хугацаа алдаж байгаа нь хэрэгжилтэд сөрөг нөлөөлөхөөр байна.

3.26. Цаашид ТЕЗ болон захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч нар ТАХ-ний гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулахад зөвхөн цахим систем ашиглах, тоон гарын үсгээр баталгаажуулах, шат дамжлагыг бууруулах замаар ажлын гүйцэтгэлийг тухай бүр хянаж баталгаажуулах, шаардлага хангаагүй

тохиолдолд шалтгааныг тодорхой тусган буцаах, бүртгэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

3.27. Захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага ТАХ-ний гүйцэтгэлийг бодит гүйцэтгэлээс өндрөөр буюу хийгдээгүй ажлыг хянаж баталгаажуулснаас 3.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг гүйцэтгэгчид илүү олгосон байна. Үүнд:

- ХББОСС-ын төсвийн багцын “Шинэ Хархорум хотын унд ахуйн зориулалттай ундны усны эх үүсвэрийн 1 дүгээр талбайн эхний ээлжийн ашиглалтын худаг, барилга байгууламжийн төсөл” ТАХ-ний ажлын даалгаварт ус хангамжийн эх үүсвэрийн ашиглалтын 16 худгийн өрөмдлөг, тоноглолын ажил бүрэн дууссан, иж бүрэн ажлын зураг боловсруулсан байхаар гэрээний тусгай нөхцөлд тусгасан ч бүрэн хийгдээгүй 6 худгийн өрөмдлөг, тоноглолын ажил дутуу, зөвхөн загвар зураг хийгдсэн байхад тайланг баталгаажуулан дундын санхүүжилтийг бүрэн олгосноос 1.4 тэрбум төгрөг илүү;
- ЗТС-ын багцын 1.5 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Сумын төвийн хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл” /Өвөрхангай, Хужирт сум/ ТАХ-ний хийгдээгүй ажлын гүйцэтгэлийг баталгаажуулснаас 261.9 сая төгрөг илүү;
- ГБХНХС-ын багцын 4.2 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төвийн барилга” /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/ ТАХ-ний 2 автомашины дулаан зогсоолыг хийж гүйцэтгээгүй байхад баталгаажуулснаас 261.9 сая төгрөг илүү;
- ЗТС-ын багцын 0.9 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт” /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний багц 6 буюу авто замын хашлага суурилуулах, суурь байгуулах ажил хийгдээгүй байхад баталгаажуулснаас 51.0 сая төгрөг илүү;
- ЗТС-ын багцын 8.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Сумын төвийн хатуу хучилттай авто замын өргөтгөл, шинэчлэл 2.8 км” /Дорнод, Хэрлэн сум, Лхамжавын гудамж/ ТАХ-ний хүрээнд төлөвлөсөн 3526 м² талбайн зүлэгжүүлэлт, явган хүний замын ажлыг гүйцэтгээгүй байхад баталгаажуулснаас 13.7 сая төгрөг илүү;
- ЗТС-ын багцын 1.6 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт” /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний 2 дугаар багцын ажлаас дутуу хийсэн явган хүний зам, авто замын тоноглол, термопластик будгийн ажил хийгдээгүй байхад баталгаажуулснаас 311.9 сая төгрөг илүү;
- ЗТС-ын багцын 1.6 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт” /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний 7 дугаар багцын ажлаас явган хүний 80 м² зам дутуу хийгдсэн байхад хүлээн авч 80.3 сая төгрөгийн санхүүжилт илүү олгосон;
- БС-ын багцын 11.9 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Дотуур байрны барилга, 150 ор /Ховд, Манхан сум, Төгрөг гол баг/ ТАХ-ний гадна ханыг кл өнгөлгөөний тоосгоор хийхээр зураг төсөвт тусгагдсаныг өөрчилж ердийн тоосгоор хийсэн ажлын материал тээврийн зардлын зөрүүг 44.1 сая төгрөгийг илүү олгосон;
- ЭМС-ын багцын “Эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөл” /Ховд, Мөст сум/ ТАХ-ний барилга угсралтын ажил 69.3 хувийн гүйцэтгэлтэй байхад зураг төсөл зохиогчид зохиогчийн хяналтын зардлын 89.9 хувь буюу 20.6 хувь болох 5.5 сая төгрөгийг илүү олгосон,
- ЗГХЭГ-ын 2.3 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга” /Хөвсгөл, Жаргалант сум/ ТАХ-ний гүйцэтгэлийг захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч 80 хувиар хянаж баталгаажуулсан 84 хувиар санхүүжүүлж 92.0 сая төгрөг илүү олгосон, мөн захиалагчийн хянаж баталгаажуулсан гүйцэтгэлийг бодит гүйцэтгэлтэй тулгахад 15 нэр төрлийн 123.8 сая төгрөгийн ажлыг гүйцэтгээгүй байхад баталгаажуулснаас нийт 215.8 сая төгрөгийн санхүүжилт илүү олгосон;
- БОУАӨС-ын багцын 0.2 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Цаг уурын өртөөний барилга” /Хөвсгөл, Шинэ-Идэр сум/ ТАХ-ний гүйцэтгээгч 4 нэр төрлийн 28.2 сая төгрөгийн ажлыг хийж гүйцэтгээгүй байхад хянаж баталгаажуулсан;
- БОУАӨС-ын 0.2 тэрбум төгрөгийн гэрээний үнийн дүнтэй “Цаг уурын өртөөний барилга” / Хөвсгөл, Цагаан-Үүр сум/ ТАХ-ний бодит гүйцэтгэл 20 орчим хувьтай байхад 50 хувийн санхүүжилтийг олгосноос 78.7 сая төгрөг тус тус илүү санхүүжүүлсэн;
- ЭМС-ын багцын 9.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сэргээн засах эмнэлгийн барилга, 40 ор /Өмнөговь, Даланзадгад сум, 6 дугаар баг/ ТАХ-ний санхүүжилтийг олгохдоо 1811.2 м² өнгөлгөөний металл хавтангийн үнийг зах зээлийн үнээс өндрөөр тооцож санхүүжүүлсэн;

- БС-ын багцын 15.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сургуулийн барилга, 960 суудал /Увс, Улаангом сум, 1 дүгээр сургууль/ ТАХ-ний магадлалгүй ажлын зардлыг олгохдоо хийгдэхгүй хулдаасан шалны ажлын зардлыг хасаж тооцоогүй байна.

3.28. ЗТС-ын багцын 45.0 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Увс нуур-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын эхний үе шат, 26.39 км /Увс/ ТАХ-ний зураг төслийг боловсруулахдаа 980.7 мянган м² ул хөрс нягтруулах ажлын тоо хэмжээг давхардуулан тооцоноос 468.6 сая төгрөг илүү төлөвлөсөн байна.

3.29. Тухайн ажлыг гүйцэтгэх явцад нэмэлтээр хийж гүйцэтгэсэн 180м хатуу хучилттай замын ажлын өртөг 200.8 сая төгрөгийг дээр дурдсан төсөвт илүү төлөвлөсөн 468.6 сая төгрөгөөс хасаж, зөрүү 267.8 сая төгрөгөөр гэрээний үнийн дүнг бууруулах албан шаардлага хүргүүлэв.

3.30. Эдгээр зөрчлүүд Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор баталсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 4.8.12²⁷, Засгийн газрын 2017 оны 170 дугаар тогтоолоор баталсан "Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм"-ийн 3.16²⁸ дахь заалтыг тус тус зөрчжээ.

3.31. ХББОСС-ын багцын "Шинэ Хархорум хотын эхний ээлжийн авто зам, замын байгууламжийн ажлын зураг төсөл" ТАХ-ний эцсийн санхүүжилтийг 2025 онд барьцаа хөрөнгийн данснаас гүйцэтгэгчид олгохдоо суутган тооцсон 117.5 сая төгрөгийн алдангийг улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй зөрчлийг аудитын явцад залруулж төсөвт төвлөрүүллээ.

3.32. БСҮХ-ны даргын багцаас Сангийн сайдын багцад шилжиж хэрэгжсэн "Хилийн боомтуудын барилга байгууламжийн их засвар" /Боомтуудад/ ТАХ-ний Багц-2 "Гашуунсухайт боомтын салбар лабораторийн зориулалтыг өөрчлөх зураг төсөв, магадлал хийлгэх, өөрчлөлтийн дагуу хийгдэх засварын ажил"-ын хүрээнд хүлээн авсан гэх 4 ширхэг лабораторийн хөргөгч бодитоор байхгүй, зарим тоног төхөөрөмжийг давхардуулан худалдан авалт хийж илүү хөрөнгө бэлтгэсэн зөрчлийг арилгуулахаар албан шаардлага хүргүүлэв.

3.33. ЭЗХС-ын багцад 2023-2025 онд хэрэгжиж дууссан 7 ТАХ-ний захиалагчийн техник хяналтын 62.0 сая төгрөгийн зардлыг гүйцэтгэгчид олгох санхүүжилтээс суутган тооцсон боловч зарцуулаагүй, дансанд байршуулсан, 2 ТАХ-ний гэрээг дүгнэж 31.2 сая төгрөгийн алданги ногдуулан гүйцэтгэгчид олгох санхүүжилтээс суутган тооцсон боловч төсөвт төвлөрүүлээгүй зөрчлийг аудитын явцад залруулж төсөвт төвлөрүүлэв.

3.34. Хөгжлийн хөтөч-дэд бүтэц төслийн нэгжээс 2021 онд гэрээ байгуулан "Ханги боомтын техник, эдийн засгийн үндэслэл, өргөтгөл, шинэчлэлийн ажлын зураг, төсөв"-ийг гүйцэтгүүлж хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг 2024 онд магадлалаар баталгаажуулжээ.

3.35. Төрийн байгууллага хоорондын ажлын уялдаа холбоо сул, ТЭЗҮ, судалгааны ажлын мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдээгүй, хяналт хангалтгүйгээс 2025 онд ЭЗХС-ын төсвийн багцад "Ханги боомтын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө" /Дорноговь, Хатанбулаг сум/ боловсруулах ажлыг давхардуулан төлөвлөж 645.0 сая төгрөгөөр гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулжээ.

3.36. Тухайн гэрээний эхний 190.0 сая төгрөгийн санхүүжилт хүссэн гүйцэтгэгчийн тайлангийн 11-77 дугаар хуудас хүртэлх агуулга, зураг, график, тоон мэдээлэл, SWOT шинжилгээний мэдээллүүд нь өмнө хийгдэж 2024 онд магадлалаар баталгаажсан ТЭЗҮ-ийн суурь судалгааны тайлангийн 8-78 дугаар хуудас дахь мэдээлэл, өгөгдөл, судалгаатай ижил байхад захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч Барилгын хөгжлийн төв гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулсан ба ЭЗХЯ "гэрээний хугацаа дууссан" шалтгаанаар хүсэлтийг цахим системээр буцаасан тул санхүүжилтийг олгоогүй байна.

Зураг. Эхлэлийн тайлан болон өмнө хийгдсэн судалгааны ажлын агуулгын давхцал

²⁷ 4.8.12. "Төсөл, арга хэмжээний санхүүжилтийг бодит гүйцэтгэлээр олгох"

²⁸ "Барилгын ажлыг батлагдсан зураг төслийн дагуу гүйцэтгээгүй, чанаргүй, дутуу гүйцэтгэсэн, захиалагч болон эрх бүхий байгууллагын шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд захиалагч барилгын үе шатны ажлын гүйцэтгэлийг баталгаажуулахгүй. Энэ тохиолдолд төсвийн ерөнхийлөн захирагч болон хөрөнгө оруулагч санхүүжилт олгохгүй байж болно

Халхбулаг сумын нутаг дэвсгэр нь уул, тусгай талбай бүхий заримдаг цэцгийг бус газар, цайвар бор, хуучир нэрлэгт хөрстэй, халхна, халхнаг цэцгийг хэр ага өвст ургамалтай, байгалийн хөрвүүл улам хамарна. Хуучин уул (1411м), Овоо, Сансар, Их Батхураг, Аргачин, Хан Батхураг байрлан (1831м) зэрэг уулзруудтай ба нутгийн дундур тул тобино байрлуулалтаас нь ажиглаж харагдана.

Халхбулаг сумын нутаг дэвсгэр нь уул, тусгай талбай бүхий заримдаг цэцгийг бус газар, цайвар бор, хуучир нэрлэгт хөрстэй, халхна, халхнаг цэцгийг хэр ага өвст ургамалтай, байгалийн хөрвүүл улам хамарна. Хуучин уул (1411м), Овоо, Сансар, Их Батхураг, Аргачин, Хан Батхураг байрлан (1831м) зэрэг уулзруудтай ба нутгийн дундур тул тобино байрлуулалтаас нь ажиглаж харагдана.

Халхбулаг сумын нутаг дэвсгэр нь уул, тусгай талбай бүхий заримдаг цэцгийг бус газар, цайвар бор, хуучир нэрлэгт хөрстэй, халхна, халхнаг цэцгийг хэр ага өвст ургамалтай, байгалийн хөрвүүл улам хамарна. Хуучин уул (1411м), Овоо, Сансар, Их Батхураг, Аргачин, Хан Батхураг байрлан (1831м) зэрэг уулзруудтай ба нутгийн дундур тул тобино байрлуулалтаас нь ажиглаж харагдана.

Халхбулаг сумын нутаг дэвсгэр нь уул, тусгай талбай бүхий заримдаг цэцгийг бус газар, цайвар бор, хуучир нэрлэгт хөрстэй, халхна, халхнаг цэцгийг хэр ага өвст ургамалтай, байгалийн хөрвүүл улам хамарна. Хуучин уул (1411м), Овоо, Сансар, Их Батхураг, Аргачин, Хан Батхураг байрлан (1831м) зэрэг уулзруудтай ба нутгийн дундур тул тобино байрлуулалтаас нь ажиглаж харагдана.

3.37. ЗТЯ-ны харьяа Монгол Улсын Далайн захиргаанаас 2024 оны 5 дугаар сард “Буйр нуурт усан замын боомт байгуулах нөхцөл байдлын судалгаа” хийлгэхээр урсгал зардлаас 50.0 сая төгрөгийн тендер шалгаруулалт зарлаж гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлсэн ба боомт байгуулах нөхцөл байдлын судалгаа, хөгжлийн концепц боловсруулах ажлууд хийгджээ.

3.38. ЗТС-ын 2024 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/259 дүгээр тушаалаар байгуулсан ажлын хэсэг тайлан, дүгнэлтдээ “Буйр нуураас 30км зайтай оршдог, хуурай газрын боомт үйл ажиллагаа явуулж байгаа тул нэг дор хоёр боомт байгуулах бодит шаардлага байхгүй, олон улсын гэрээ хамгаалагдсан онцгой хамгаалалт бүхий дархан цаазат газар тул гэрээ, конвенц хэлэлцээрийн эрх зүйн орчинтой зөрчилдөж байгаа, усан боомт байгуулах боломжгүй” гэж тусгажээ.

3.39. Тухайн байршилд усан замын боомт байгуулах хэрэгцээ шаардлагагүй байхад БСҮХ-ны даргын төсвийн багцад 2025 онд “Буйр нуурын усан замын боомт байгуулах судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв” /Зүүн бүс/ ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж өртгийн судалгаа тооцоогүйгээр 1.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгөөр төлөвлөн Хилийн боомтын захиргаанаас 899.0 сая төгрөгөөр гэрээ байгуулж хэрэгжүүлсэн байх тул хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн шалгуулахаар шийдвэрлэв.

3.40. Сангийн сайдын багцын 6.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Төсөл, арга хэмжээний бэлтгэл хангах хөрөнгө оруулалт” /Бүсүүд/ ТАХ-ний хүрээнд ЭМС, БОУАӨС, ХХААХҮС-ын багцад хамаарах нийт 3.8 тэрбум төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн ТАХ-г төлөвлөж санхүүжүүлсэн зөрчил илэрсэнд албан шаардлага хүргүүлэв.

3.41. ЭМЯ нь “Хавдар судлалын үндэсний төвийн робот мэс заслын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/” ТАХ-ний тендерийн баримт бичгийн гэрээний тусгай нөхцөл хэсэгт чанарын баталгааг гэрээний дүнгийн 5 хувиар тусгахаар заасан боловч гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулахдаа тус нөхцөлийг тусгахгүй орхигдуулсан байна.

3.42. УЕП-ын багцын Прокурорын салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний 3.1 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 4 багц ажлын гэрээний тусгай нөхцөлийн 4.11-т чанарын баталгааг гэрээний үнийн дүнгийн 5 хувиар байршуулахаар заасан ч чанарын баталгааг суутган тооцоогүй, мөн ХХААХҮЯ-ын багцын Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний 1.9 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 5 багц ажлын гэрээний тусгай нөхцөлийн 4.11-т чанарын баталгааг шаардахаар тусгасан ч хувь хэмжээг тодорхойлж тусгаагүйгээс чанарын баталгааг суутгаагүй байна.

3.43. ХББОСС-ын багцын “Алтанбулаг хилийн боомтын будгийн болон химийн лабораторийн тоног төхөөрөмж” /Сэлэнгэ, Алтанбулаг сум/ ТАХ-ний хүрээнд сургалтын зардалд 115.0 сая, Барилгын материалын сорилт шинжилгээний түргэвчилсэн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Дорноговь, Замын-Үүд сум/ ТАХ-ний хүрээнд тоног төхөөрөмж угсрах суурилуулах болон сургалт зохион байгуулах зардлыг санхүүжүүлэхээр гэрээнд тусган 145.4 сая төгрөг тус тус олгосон ч сургалтын зардлын төсөв тооцоолол, зарцуулалт тодорхойгүй байна.

3.44. ХББОСС-ын багцын орон нутагт эрх шилжин хэрэгжсэн 4.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Инженерийн шугам сүлжээний ажил” /Увс аймаг, Улаангом сум/ ТАХ-ний хүрээнд тохижилтын ажлууд төлөвлөж хэрэгжүүлсэн зөрчил илэрсэн тул холбогдох албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар албан шаардлага хүргүүлсэн.

Захиалагчийн хяналт хангалтгүйгээс зарим төсөл, арга хэмжээг зураг төслийн дагуу гүйцэтгээгүй байна

3.45. Барилга хот, байгуулалтын сайдын 2016 оны 178 дугаар тушаалаар баталсан “Барилга байгууламжийн барилгын ажилд зураг төсөл зохиогчийн хяналт хийх гэрээний үлгэрчилсэн загвар”-ын 2.3.7, захиалагч гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний 10.12-т заасны дагуу төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх явцад ажлын тоо хэмжээ болон материалд өөрчлөлт оруулах тохиолдолд зураг төсөл зохиогчоор хянуулж, зөвшөөрөл авч баталгаажуулах үүрэгтэй.

3.46. ТАХ-ний хэрэгжилтэд хийсэн хяналтаар батлагдсан зураг төсөл, техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгаврыг өөрчлөн гүйцэтгэсэн, төлөвлөсөн ажлыг дутуу хийсэн, чанарын шаардлага хангаагүй мөн өөрчлөлтийг зохих журмын дагуу баталгаажуулаагүй зөрчил илэрлээ.Тухайлбал:

- ЗТС-ын багцын 8.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний 1 дүгээр багцын замын бродюрт байрлах ус зайлуулах шугам газраас өндөр түвшинд байрласан, харааны бэрхшээлтэй хүний зорчих хэсгийн эхлэл болон төгсгөлийг буруу байрлуулсан;
- ЗТС-ын багцын 0.9 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний 7 дугаар багцын замын төгсгөл хэсэгт хийгдэх 31.9 сая төгрөгийн 80 м² явган замын ажил, 2195 м² хэвтээ тэмдэглэгээний ажлыг хийж гүйцэтгээгүй, мөн тухайн замын төгсгөл хэсэгт асфальт хучилтын зузаан шаардлага хангаагүй, суулт өгсөн, хагарсан, явган хүний хөтөч хавтанг зургийн дагуу гүйцэтгээгүй, комиссоос өгсөн үүрэг даалгаварт хуучин гэрлийн шонгийн нүхийг дүүргэх зэрэг үүргийг биелүүлээгүй, тухайн ажлыг гүйцэтгээгүй;
- ЗТС-ын багцын 4.6 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам, 3.4 км /Говьсүмбэр, Баянтал сум/ ТАХ-ний явган замыг өнгөт хавтангаар хийх байсныг асфальт бетон хучилттайгаар хийсэн, сургуулийн авто зогсоолын байршлыг шилжүүлсэн, хороолол доторх авто замын трассыг шилжүүлсэн, авто зам дээгүүр ус давуулах даланг ус зайлуулах хоолой болгож өөрчилснөөс замын түвшин нэмэгдсэн;
- БС-ын багцын 9.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Сургуулийн барилга, 720 суудал /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, 12 дугаар хороо/ ТАХ газар чөлөөлөлттэй холбоотойгоор байршил өөрчлөгдөж, газрын халаалтын зуух айлтай ойртсон, явган зам суулт өгсөн, хөтөч хавтанг буруу суулгасан, спорт заал дулаан алдалттай;
- БС-ын багцын 5.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Цэцэрлэгийн барилга, 240 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 42 дугаар хороо/ ТАХ-ний хана цууралт өгсөн, хүйтний улиралд шал хийсэнтэй холбоотой шалны хулдаас хөөлттэй;
- БС-ын багцын 5.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Цэцэрлэгийн барилга, 240 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 40 дүгээр хороо/ ТАХ-ний ажил удаашралтай, олон удаагийн ажил эрчимжүүлэх албан шаардлага өгч, гэрээ цуцлах шийдвэр гарсан ч гүйцэтгэгч барилга угсралтын ажлыг үргэлжлүүлэн явуулсан;
- БС-ын багцын 8.7 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Түлхүүр гардуулах гэрээний нөхцөлтэй Сургуулийн барилга, 960 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 2 дугаар хороо/ ТАХ-ний спорт заалны тааз зураг төсөв зохиогчийн алдаанаас шалтгаалж намхан болсон тул Нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар буцаан буулгаж таазыг өндөрлөсөн;
- ЭМС-ын багцын 1.6 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга (Улаанбаатар, Багануур дүүрэг, 4 дүгээр хороо, "Энх-Өрх" өрхийн эмнэлэг) ТАХ-ний техникийн нөхцөл гарсан боловч гадна инженерийн шугам сүлжээ иргэний газар олголттой давхацсан тул зөвшилцөлд хүрэхгүй ажил удааширсан;
- БС-ын багцын 2.9 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Сургуулийн дотуур байрны барилга, 100 ор /Орхон, Баян-Өндөр сум, Ирээдүйн одод сургууль” - гадна фасадын дулаалгыг зураг төсөвт зааснаас бага хийсэн, ус тусгаарлагчийг хийгээгүй;

- ХББОСС-ын багцын 4.3 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй $\Phi 720$ мм-ийн дулааны төв шугам сүлжээний өргөтгөлийн ажил /Орхон, Баян-Өндөр сум/ ТАХ-ний нуман хаалга /арк/-ыг гүйцэтгэж дуусгаагүй;
- ХББОСС-ын багцын 4.3 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Төв дулаан, цэвэр усны шугам сүлжээний өргөтгөл, ус дулаан дамжуулах төв барих ажил /Орхон, Баян-Өндөр сум, Цагаан чулуут, Наран баг/ - гадна генераторыг холбоогүй, ус, дулаан дамжуулах төвийн дотор заслыг бүрэн дуусгаагүй;
- ЭХС-ын багцын 2.1 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй “Дулаан хангамжийн шугам сүлжээ, зуухны барилга /Сүхбаатар, Асгат сум/” болон “Соёл амралтын хүрээлэн багц 1, 2 /Сүхбаатар аймаг, Баруун-Урт/” ТАХ-г зургийн дагуу бүрэн гүйцэтгээгүй, зарим ажлыг зураг төсөв, техникийн шийдэл, батлагдсан төсвөөс өөрчилсөн, өөрчлөгдсөн ажлын зураг төсөв, төсвийн тооцоог зохих журмын дагуу баталгаажуулаагүй, бодит гүйцэтгэлд үндэслэн хяналт хэрэгжүүлээгүй;
- ЗТС-ын 45.0 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй Увс нуур-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын эхний үе шат, 26.39 км /Увс/ ТАХ-ний давуулах далангийн хөндлөн заадас болон ажлын заадсыг зураг төслийн дагуу хийгээгүй /аудитын явцад засварласан/, авто замын асфальтын нягт нь 89.7 хувь, явган зам 79.8 хувийн нягттай буюу техникийн шаардлагад нийцээгүй зөрчил илэрсэн.

3.47. Барилга байгууламжийн ТАХ-ний зураг төсөвт өөрчлөлт оруулж гүйцэтгүүлэх тохиолдолд өөрчлөлтийн төсвийг тухай бүр тооцож баталгаажуулахгүй байна.

Захиалагчийн хяналт тавих эрх бүхий байгууллагуудаас шалтгаалан төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт харилцан адилгүй байна

3.48. Захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагуудын чиг үүрэг, хяналтын тогтолцоо харилцан адилгүй байна. Тухайлбал:

- ГХС-ын багцын 8.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй дипломат төлөөлөгчийн газруудын засварын ажлуудын гэрээг тухайн улсын хууль, журам зохицуулалтын дагуу гүйцэтгэх шаардлагатай болдог тул санхүүжилтийг гүйцэтгэлд үндэслэн тухай бүр олгодоггүй, хөрөнгө оруулалтын системд гэрээний мэдээллийг бүртгээгүй, ажиллах хүчний нөөц бололцооноос хамаарч гүйцэтгэлийг барилгын мэргэжлийн бус албан хаагчид хяналт тавьж хүлээн авсан;
- ХЗДХС-ын харьяа ЦЕГ болон ШШГЕГ-ын барилга, байгууламжийн ТАХ-ний захиалагчийн хяналтыг тухайн байгууллагын холбогдох нэгжүүд хэрэгжүүлдэг бөгөөд эдгээр нэгжийн үйл ажиллагааны зардлыг барилга, байгууламжийн захиалагчийн хяналтын зардал болон урсгал зардлын эх үүсвэрээс давхар санхүүжих нөхцөл бүрдсэн;
- Барилгын хөгжлийн төв нь Боловсролын сайд, ГБХНХС, ССАЖЗС, ЭМС, ХББОСС-ийн багцад хамаарах нийт 327 ТАХ-нд захиалагчийн техник хяналтыг гэрээгээр гүйцэтгэж байгаа ба гэрээний чиг үүргийн тодорхой хэсгийг орон нутгийн байгууллагуудад шилжүүлэн хэрэгжүүлж байгаагаас захиалагчийн хяналтыг ТЕЗ, Барилгын хөгжлийн төв, орон нутгийн ГХБХБГ гэсэн олон шатлалтайгаар хэрэгжүүлж хяналтын зардлыг гэрээний нөхцөлөөр тохиролцон хувааж зарцуулж байна.

3.49. Захиалагчийн хяналтыг олон шатлалтайгаар дамжуулан хэрэгжүүлэхдээ гэрээнд хариуцлагын зааг ялгааг тодорхой тусгаж хяналтыг сайжруулах, хяналт хэрэгжүүлэгчийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тодорхой болгож давхардлыг арилгах, үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар зохион байгуулах шаардлагатай байна.

3.50. ХББОСС-ын багцын “Шинэ Хархорум хотын унд ахуйн зориулалттай ундны усны эх үүсвэрийн 1 дүгээр талбайн эхний ээлжийн ашиглалтын худаг, барилга байгууламжийн төсөл”-д захиалагчийн хяналт гүйцэтгүүлэхээр Хархорин хотын захирагчийн ажлын албатай гэрээ байгуулсан, ЭЗХС-ын болон ХББОСС-ын багцын авто зам, гүүр, авто замын байгууламж, замын их засварын ажлын ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 5 ТАХ-нд авто замын мэргэжлийн байгууллагаар бус БХТ, Хархорум хотын захирагчийн ажлын алба болон Архангай, Сэлэнгэ аймгийн ЗДТГ-аар захиалагчийн хяналтыг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулсан байна.

3.51. Энэ нь Авто замын тухай хуулийн 4.1.11²⁹, Усны тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.5.5³⁰ дахь заалтын дагуу усны аудит хийх эрх бүхий мэргэжлийн байгууллага тухайн ажилд хяналт хэрэгжүүлж, хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16¹.4.10³¹ дахь заалтын дагуу Усны газар дүгнэлт гаргахаар хуульчилсантай нийцэхгүй байна.

3.52. Хөрөнгө оруулалтаар санхүүжүүлсэн барилга байгууламж, тоног төхөөрөмжийн зарим ажлыг зураг төсөв, техникийн тодорхойлолтын дагуу гүйцэтгүүлээгүй, захиалагчийн хяналт хангалтгүй байна. Үүнд:

- Сангийн сайдын багцын 344.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Татварын байгууллагын барилгын их засвар /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/ ТАХ нь батлагдсан зураг төсөвгүй байхад магадалшгүй ажлын зардлын 15.0 сая төгрөг олгосон, зохиогч болон захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлээгүй, хяналт хийсэн тайлангүй байхад санхүүжилтийг бүрэн олгож ашиглалтад хүлээн авсан;
- БСҮХД-ын /хуучнаар/ багцын 945.8 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Гашуун сухайт боомтын салбар лабораторийн зориулалтыг өөрчлөх засварын ажил” их засварын ТАХ-ний хүрээнд төсвөөс ангилал зөрүүлж зориулалт бусаар тоног төхөөрөмж худалдан авсан, гүйцэтгэгчээс гэрээний дагуу хүлээн авсан гэх баримт үйлдсэн ч 4 ширхэг лабораторийн хөргөгч бодитоор байхгүй, хүлээн аваагүй;
- ССАЖЗС-ын багцын 15.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Олон угсаатны театрын барилга /Ховд, Жаргалант сум/ ТАХ-ний инженерийн шугам сүлжээний ажлын гүйцэтгэлд захиалагчийн хяналтыг хангалттай хэрэгжүүлээгүй, гүйцэтгэгчид өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг хянаж баталгаажуулаагүйгээс ажлын чанар, хийц стандартын шаардлагад нийцээгүй;
- ЗГХЭГД-ын багцын 3.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга /Хэнтий, Мөрөн сум/ ТАХ-нд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлсэн талаар ажлын тайлан байхгүй, фото зургаар баримтжуулаагүй;
- ХЗДХС-ын багцын ЦЕГ-аас захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлсэн Цагдаагийн тасгийн барилга /Баянхонгор, Богд сум/, Цагдаагийн тасгийн байр /Хэнтий, Батноров сум, Бэрх тосгон/, Цагдаагийн тасгийн байр /Өвөрхангай, Богд сум/, Цагдаагийн “Оч” зуслангийн их засвар, Нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах албаны гадна талбайн засвар, Төв байрны 4,5,6 дугаар давхрын засварын техник хяналтын зардал, НЦУГ-ын барилгын их засварын ТАХ-ний захиалагчийн хяналтын зардлыг зарцуулаагүй, 1-4 жилийн хугацаанд техник хяналтын зардлын дансанд байршиж байсныг аудитын явцад төсөвт төвлөрүүлэв.

3.53. Эдгээр нь ТАХ-ний хэрэгжилт, гүйцэтгэлд тавих үе шатны хяналт хангалтгүй, ашиглалтад хүлээн авах комисс нь ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтод заасан шалгуур үзүүлэлт бүрээр тулган хянаж хүлээн авах үүргээ бүрэн хэрэгжүүлэхгүй байгаатай холбоотой байх тул холбогдох ТЕЗ нарт албан шаардлага хүргүүлэв.

Тоног төхөөрөмжийн зарим төсөл, арга хэмжээний хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох, хуваарилах, хүлээлцэх ажиллагааны зохион байгуулалт, хяналт сул байгаагаас төсвийн хөрөнгө оруулалтыг үр ашиггүй зарцуулах, хөрөнгө эзэнгүйдэх эрсдэлтэй байна

3.54. Зарим ТЕЗ-ийн төсвийн багцад тусгаж худалдаж авсан тоног төхөөрөмжийн ТАХ-ний гэрээний хэрэгжилтийг үнэлж дүгнээгүй, тоног төхөөрөмжийг хүлээн авах, ашиглагч талд хүлээлгэн өгөхдөө холбогдох журмыг мөрдөөгүй байна. Тухайлбал:

- БОУАӨС-ын багцад Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний хүрээнд нийт 310 ширхэг мотоциклыг байгаль хамгаалах, цаг уурын мэдээлэл авах зориулалтаар нийлүүлэх 1.1 тэрбум төгрөгийн гэрээгээр худалдан авсан боловч салбарын сайдын тушаалаар баталсан хуваарийн дагуу хуваарилах, хүлээлгэн өгөх, бүртгэлд тусгах үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллаагүй, мотоциклуудыг 2025 оны 6-7 дугаар сард холбогдох байгууллагуудад

²⁹ 4.1.11. "Замын байгууламж гэж бүх төрлийн гүүр, тавилан, гүүрэн гарц, унадаг дугуй болон явган зорчигч, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн зорчиход зориулсан зам, ус зайлуулах хоолой, шуудуу, хонгил, замын хөдөлгөөнийг зохицуулах болон хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах зориулалттай төхөөрөмж, авто замын зурвас газарт байгаа төлбөр авах цэг, авто зогсоол болон бусад байгууламжийг"

³⁰ 21.5.5. "Усны аудит хийх эрх бүхий мэргэжлийн байгууллага усны нөөцийн ашиглалт, усны нөөцийн төлбөр төлөлт, усны барилга байгууламж барих, сэргээн засварлах, шинэчлэх ажлын гүйцэтгэлд аудит хийх, холбогдох дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, тайланг улсын усны мэдээллийн санд хүлээлгэн өгөх"

³¹ 16¹.4.10. голын голдирлыг өөрчлөх, урсцад тохируулга хийх, шилжүүлэн ашиглах, усны барилга байгууламж барих, усны сан бүхий газрын ашиглалтын төсөлд дүгнэлт гаргах

хүлээлцэх акт үйлдэн тараасан боловч байгаль хамгаалагч, цаг уурын мэдээлэл авах ажилд зориулсан мотоциклуудыг 2026 оны 6 дугаар сарын байдлаар хуваарийн дагуу нийлүүлээгүй;

- ХХААХҮС-ын багцын 7.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний хүрээнд “Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих оёдлын машин худалдан авах” 5 дугаар багцын ажлын хүрээнд 2.0 тэрбум төгрөгөөр нийт 1118 ширхэг оёдлын машин худалдан авч “Нийслэлийн Жижиг дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих төв” Нийслэлийн өмчит үйлдвэрийн газартай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан иргэдэд олгосон, мөн “Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих тоног төхөөрөмж худалдан авах” 6 дугаар багцын хүрээнд 0.8 тэрбум төгрөгөөр 1101 ширхэг хөлдөөгч худалдан авч “Нийслэлийн Жижиг дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих төв” Нийслэлийн өмчит үйлдвэрийн газартай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан цэцэрлэг, сургууль, эмнэлэгт тараан олгосон байна.

3.55. Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэсэн дээрх хөрөнгийн хуваарилалт, бүртгэлд тусгагдсан эсэхэд хяналт тавих, ашиглалт, үр дүнг сайжруулах, илэрсэн зөрчлийг арилгуулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

3.56. Соёлын салбарт нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлагатай эсэх нь тодорхойгүй тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшил нийлүүлэхээр төлөвлөж худалдаж авсан боловч ашиглалтгүй, зарим нь ашиглагч талд нийлүүлээгүй агуулахад хадгалагдаж байна. Тухайлбал:

- ССАЖЗС-ын багцын 2.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Аймгийн хөгжимт драмын театрын тоног төхөөрөмж /Архангай, Эрдэнэбулган сум/ ТАХ-ний хүрээнд 5288 ширхэг тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил худалдан авсан боловч театрын барилга ашиглалтад ороогүйгээс шалтгаалан ашиглагдаагүй;
- ССАЖЗС-ын багцын “Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж” /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/ ТАХ-ний хүрээнд нийлүүлсэн музейн зарим техник тоног төхөөрөмжүүд суурилуулагдаагүй, ашиглагдаагүй;
- ССАЖЗС-ын багцын 3.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж /Говь-Алтай, Есөнбулаг сум/ төсөл арга хэмжээний хүрээнд сургалтын зориулалттай тавцантай сандал 100 ширхэг нийлүүлэгдсэнээс 80 орчим нь агуулахад хураалттай, албан бичгийн ширээ 8 ширхэг нийлүүлэгдсэнээс 7 нь ашиглалтгүй хадгалагдаж байна.

3.57. Салбарын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах чиглэлээр холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх чиг үүргийн хэрэгжилт хангалтгүй байх тул алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

Барилгад ашигласан материалаас ялгарах дэгдэмхий органик нэгдэл, хорт бодисын агууламж хүлцэх хэмжээнд байгаа эсэхэд тавих хяналт сул байна

3.58. Барилгын материалаас барилгын дотоод орчны агаарт ялгарах 4 төрлийн дэгдэмхий органик нэгдлийн болон 98 төрлийн хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээг ЭМС, БХБС-ын хамтарсан 2018 оны А/05/08 дугаар тушаалаар тогтоож хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг тухайн яамдын Төрийн нарийн бичгийн дарга нарт үүрэг болгожээ.

3.59. Салбарын сайд нарын хамтарсан тушаалаар өгсөн дээр дурдсан үүргийн хэрэгжилт хангалтгүй, ЭМЯ-ны болон ХББОСЯ-ны салбарын хяналтын газруудаас тухайн чиглэлээр хяналт шалгалт хийгээгүй, хүлцэх хэмжээнд байгаа эсэх, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж буй эсэхийн судалгаа мэдээлэлгүй байна.

3.60. Барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авах, дотор засал, их засварын ажлыг гүйцэтгүүлэх, хүлээн авах, захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх, комисс ажиллахтай холбоотой дүрэм, журамд дээрх дэгдэмхий органик нэгдэл, хорт бодисын шинжилгээг хийлгэхийг шаардах, хүлцэх хэмжээг хянах, хэтэрсэн тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй холбоотой нарийвчилсан зохицуулалтгүй байна.

3.61. Барилгын материалаас дотоод орчны агаарт ялгарах органик нэгдэл, хорт бодисыг шинжлэх төр, хувийн хэвшлийн лабораториудын чадамж, тухайн чиглэлд хийгдэж буй шинжилгээ, судалгаа, мэдээлэл нь салбарын яамдад байхгүй, дотор агаарын чанар, хорт хийн ялгарлыг хянах, эрүүл мэндэд үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг бууруулахад чиглэсэн тогтолцоо бүрдээгүй байна.

3.62. Монгол Улсад 2026 оны байдлаар хувийн хэвшлийн нэг лаборатори дэгдэмхий органик нэгдэл, химийн хорт бодисын хүлцэх хэмжээг тогтоосон 102 төрлөөс 7 төрлийг нь дотоод орчны агаараас дээж авч шинжлэх боломжтой ч тухайлсан барилгын материал эсвэл тавилга эд хогшлоос шалтгаалж байгаа эсэхийг тухай бүрд ялган тогтоох боломжгүй байна.

3.63. УТХО-аар ХББОСС-ын багцад нийт 15,945.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Барилгын материалын сорилт шинжилгээний түргэвчилсэн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Дорноговь, Замын-Үүд сум/ ТАХ 2024-2026 онуудад хэрэгжиж дууссан байна.

3.64. Тус ТАХ-ний хүрээнд анхны иж бүрэн барилгын материалыг шинжлэх боломжтой лаборатори байгуулагдах нөхцөл бүрдэж лабораторийн тоног төхөөрөмжийг 2025 оны 12 дугаар сард бүрэн хүлээн авсан боловч тоног төхөөрөмжийн угсралт, туршилт тохируулга бүрэн хийгдээгүй, хүний нөөцийн асуудлаас шалтгаалан ашиглалтгүй байна.

3.65. УТХО-аар хэрэгжиж 2025 оны 9 дүгээр сараас 2026 оны 4 дүгээр сар хүртэлх хугацаанд байнгын ашиглалтад хүлээн авсан, Улаанбаатар хотод байршилтай сургууль, цэцэрлэгийн 13 барилгын дотоод орчны агаараас дээж авч шинжлүүлээ.

3.66. Түүвэрт хамрагдсан 13 барилгад ашигласан барилгын материалын чанарын гэрчилгээг хянахад зөвхөн 1 барилгын гүйцэтгэгч нь дотор засалд ашигласан материалын формальдегидийн ялгаралтын шинжилгээний гэрчилгээтэй, 4 барилгын гүйцэтгэгч дэгдэмхий органик нэгдлийн шинжилгээний гэрчилгээтэй байгаа бөгөөд ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн барилгын дотоод орчны агаарт ялгарч буй бодис хүлцэх хэмжээнд байгаа эсэхэд шинжилгээ хийлгээгүй байна.

3.67. Энэ нь захиалагч Барилгын тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.1.5³²-д заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүй, “Барилгын материалын эрүүл ахуйн аюулгүйн үзүүлэлтийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээг батлах тухай” тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын уялдаа сул, хяналт хангалтгүй байгааг харуулж байна.

3.68. Сургууль, цэцэрлэгийн 13 барилгын дотоод орчны агаараас 35 дээж авч агаарт ялгарч буй 4 төрлийн дэгдэмхий органик нэгдэл, хорт бодисын хэмжээг шинжлэхэд 62 хувьд буюу 8 сургууль, цэцэрлэгийн дотоод орчны агаарт формальдегид болон бензол хүлцэх хэмжээнээс 1.03-22.7 дахин их хэмжээгээр илэрч байна.

3.69. Формальдегид нь дотор заслын материалаас ялгарч хүүхдийн нүд, хамар, хоолой, амьсгалын замд цочрол үүсгэх, удаан хугацааны өндөр өртөлтөд хорт хавдрын эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг хорт бодис бөгөөд түүврийн 13 барилгаас 3 барилгад илэрч байна.

Хүснэгт 17. Формальдегид /НСНО/ нэгдлийн хүлцэх хэмжээ болон илэрсэн хэмжээ

№	Байршил	Хэмжих нэгж	Хүлцэх дээд хэмжээ	НСНО, мкг/м³	Хэтрэлтийн хувь
1	ЧД, 16-р хороо, 359-р цэцэрлэг	мкг/м³	50	54.5 (1.09×)	8.9%
2	БЗД, 27-р хороо, 45-р цэцэрлэг	мкг/м³	50	75.7 (1.51×)	51.4%
3	БЗД, 24-р хороо, 364-р цэцэрлэг	мкг/м³	50	51.7 (1.03×)	3.5%

Эх сурвалж: Шинжээчийн лабораторийн шинжилгээний дүгнэлт

3.70. Бензол нь олон улсын стандартад заасан нэгдүгээр ангиллын хорт хавдар үүсгэгч бодист хамаардаг бөгөөд тус 13 барилгаас 6 барилгад бензол хүлцэх хэмжээнээс өндөр хэмжээтэй илэрлээ.

Хүснэгт 18. Бензолын концентраци хүлцэх хэмжээ болон илэрсэн хэмжээ

№	Сургууль, цэцэрлэг	Байршил	Хэмжих нэгж	Хүлцэх хэмжээ	Бензол	Хэтрэлт
1	СХД-ийн 352-р цэцэрлэг	1-р давхар баруун хойд анги	мкг/м³	1	1.01	1.01x
2		2-р давхар урд анги	мкг/м³	1	17.04	17x

³² 37.1.5. “Захиалагч барилгын ажлын үе шат бүрд зохиогчийн хяналт хийлгэж, хөндлөнгийн лабораторийн шинжилгээгээр материал, хийц, бүтээц, эдлэхүүний чанар, аюулгүй байдлын техникийн үзүүлэлтүүдийг тодорхойлуулж, холбогдох зардлыг хариуцах”

	СХД-ийн 21-р хороо, цогцолбор бага сургууль	Багш нарын өрөө	мкг/м ³	1	22.69	22.69х
3	СХД-ийн 21-р хороо, цогцолбор цэцэрлэг	2-р давхар урд анги	мкг/м ³	1	16.08	16.08х
		2-р давхар баруун анги	мкг/м ³	1	22.69	22.69х
4	ХУД-ийн 1-р хороо, 348-р цэцэрлэг	1-р давхар 5 тоот анги	мкг/м ³	1	1.77	1.77х
		2-р давхар 21 тоот анги	мкг/м ³	1	1.31	1.31х
5	ЧД-ийн 6-р хороо, 108-р цэцэрлэг	Урлаг заал 209 тоот	мкг/м ³	1	25.88	25.88х
6	ЧД-ийн 16-р хороо, 359-р цэцэрлэг	2-р давхар урд анги	мкг/м ³	1	25.88	25.88х
		2-р давхар урлаг заал	мкг/м ³	1	18.27	18.27х

Эх сурвалж: Шинжээчийн лабораторийн шинжилгээний дүгнэлт

3.71. Цаашид барилгын материалын чанарт тавих хяналтыг сайжруулж УТХО-аар хэрэгжүүлсэн барилга байгууламж, их засварын ажлыг ашиглалтад хүлээн авахдаа эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө бүхий дэгдэмхий органик нэгдэл, хорт бодис ялгарч байгаа эсэхийг хянах, хүлцэх хэмжээнээс хэтэрсэн тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй холбоотой зохицуулалтыг захиалагчийн хяналтын дүрэм, комисс ажиллах дүрэмд тусгах шаардлагатай байна.

3.72. Барилгын тухай хуулийн 40 дүгээр зүйл 40.1.12³³-т заасны дагуу гүйцэтгэгч нь ажлын үе шат бүрд бетоны бат бэхэд шинжилгээ хийлгэж, дүгнэлт гаргуулах үүрэгтэй, мөн хуулийн 37 дугаар зүйл 37.1.5³⁴-д заасны дагуу захиалагчаас материал, хийц, бүтээц, эдлэхүүний чанарыг хөндлөнгийн лабораторт шинжлүүлж хяналт тавих үүрэгтэй бөгөөд энэ зохицуулалтын хүрээнд бетоны бат бэхийн сорьцыг үе шатны ажил дуусах бүрд 7, 14, 28 хоногт лабораторийн шинжилгээнд хамруулдаг.

3.73. Бетоны бат бэхийн шинжилгээ хийх явцад тавих захиалагчийн хяналт хангалтгүй, шинжилгээний үр дүнгийн нэгдсэн цахим систем, архивын бүртгэл бүрдээгүйгээс сорьцын үр дүнгийн мөрдөлт, баталгаажуулалт сул, чанарын хяналтын тогтолцоо үр нөлөөтэй хэрэгжихгүй байна.

3.74. Барилга хөгжлийн төвийн барилгын материалын чанар сорилт, шинжилгээний лабораторийн 2025 онд хийж гүйцэтгэсэн бетоны бат бэхийн сорилт шинжилгээний үр дүнд судалгаа хийхэд улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй 7 барилгад ашигласан бетоны 79 сорьц нь зураг төсөлд заасан бат бэхийн маркийн шаардлагыг хангаагүй дүгнэлтийг тус лабораторийн тайланд дурдсан байна. Үүнд:

- Сургуулийн барилга, 640 суудал (Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 12 дугаар хороо) – М250 маркийн 9 сорьц - 2025 оны 4 дүгээр сар, М250 маркийн 6 сорьц - 2025 оны 5 дугаар сар;
- Сургуулийн барилга, 1500 суудал /Дархан-Уул, Дархан сум/ - М350 маркийн 6 сорьц, 2025 оны 5 дугаар сар, М350 маркийн 6 сорьц - 2025 оны 6 дугаар сар
- Сургуулийн барилга, 640 суудал (Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 12 дугаар хороо) – М250 маркийн 6 сорьц, 2025 оны 5 дугаар сар
- Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн Дархан-Уул аймаг дахь салбар Анагаах ухааны сургуулийн эмнэлгийн өргөтгөлийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/ - М350 маркийн 21 сорьц, 2025 оны 7 дугаар сар;
- Эс, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах төв /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/ - М350 маркийн 3 сорьц - 2025 оны 8 дугаар сар, 6 сорьц - 2025 оны 9 дүгээр сар, М400 маркийн 3 сорьц - 2025 оны 10 дугаар сар, М350 маркийн 24 сорьц - 2025 оны 10 дугаар сар;
- Шүүхүүдийн нэгдсэн барилга /Хан-Уул дүүрэг 21 дүгээр хороо/ - М350 маркийн 6 сорьц, 2025 оны 8 дугаар сар;
- ССАЖЗС-ын багцын 1.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй “Аялал жуулчлалын гол чиглэл, улсын чанартай хатуу хучилттай авто зам дагуу үйлчилгээний цогцолборын барилга” /Увс/ ТАХ-ний барилгын бетоны сорьц шахалтын бат бэхийн шаардлагыг хангаагүй;

³³ 40.1.12.барилга байгууламжийн хийц, бүтээцийн даацын бат бэхийг барилгын ажлын үе шат бүрд лабораторийн шинжилгээ хийлгэж дүгнэлт гаргуулан баталгаажуулах;

³⁴ 37.1.5.барилгын ажлын үе шат бүрд зохиогчийн хяналт хийлгэж, хөндлөнгийн лабораторийн шинжилгээгээр материал, хийц, бүтээц, эдлэхүүний чанар, аюулгүй байдлын техникийн үзүүлэлтүүдийг тодорхойлуулж, холбогдох зардлыг хариуцах;

- ЭХЭМҮТ-ийн Эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмнэлгийн барилгын хүчитгэл гадна ариутгах татуургын шугам зөөх ажил Багц-5 М350 маркийн 18 сорьц, 2025 оны 11 дүгээр сарын лабораторийн дүгнэлтүүдээр шаардлага хангаагүй гарсан байна.

3.75. Сорьцын дээрх дүгнэлтүүд нь захиалагч талд биетээр хадгалагдаагүй, мэдээлэл зөрүүтэй байсан тул 2026 оны 5 дугаар сарын 7-ны өдөр төслийн талбайд бетоны бат бэхийг үл эвдэх аргаар туршиж шалгахад бетон нь зураг төсөлд заасан бат бэхийн маркийн шаардлагыг хангасан байв.

3.76. Мөн Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн Дархан-Уул аймаг дахь салбар Анагаах ухааны сургуулийн эмнэлгийн өргөтгөлийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/ ТАХ-ний В блокийн суурийн бетоны бат бэхийн шинжилгээ нь БХТ-ийн Барилгын материалын чанар сорилт, шинжилгээний лабораторийн дүгнэлтээр шаардлага хангаагүй бол мөн тухайн өдөр хийгдсэн “Барилга архитектур корпораци” ХХК-ийн шинжилгээний дүгнэлтээр бат бэхийн шаардлагад нийцсэн гэсэн 2 өөр дүгнэлт гарсан байна.

3.77. Барилгын материалын чанарын сорилт, шинжилгээний лабораториудын шинжилгээний үр дүнгийн нэгдсэн мэдээллийн системгүйгээс шалтгаалан улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт, гадаадын зээл, тусламжаар хэрэгжүүлж буй барилга байгууламжийн материалын сорилт, шинжилгээний үр дүнг ангилсан нэгдсэн бүртгэл, мэдээлэл хангалтгүй, шинжилгээний дүн шаардлага хангаагүй тохиолдолд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, захиалагчийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага, албан тушаалтан хэрхэн мэдээлэл солилцож хяналт хэрэгжүүлэхэд ашиглаж байгаа зэрэг нь тодорхойгүй байна.

3.78. Эдгээр нь Барилгын тухай хуулийн 40 дүгээр зүйл 40.1.12-т заасан “Барилгын ажил гүйцэтгэгч ... барилга байгууламжийн хийц, бүтээцийн даацын бат бэхийг барилгын ажлын үе шат бүрд лабораторийн шинжилгээ хийлгэж дүгнэлт гаргуулан баталгаажуулах” чиг үүргийн хэрэгжилтэд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллагаас тавих хяналт хангалтгүйг харуулж байна.

3.79. Барилга байгууламжийн ажлын захиалагч нь лабораторийн шинжилгээний үр дүнг үнэн зөв хянах, баримтжуулах үйл ажиллагааг хангалттай хэрэгжүүлэхгүй байгаа нь Барилгын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлд заасан “барилга байгууламжийн материал, хийц, бүтээц, эдлэхүүн нь эрүүл мэнд, амь нас, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд аюул учруулахгүй, бат бэх тогтвортой байх” зарчим алдагдах эрсдэлийг үүсгэж байна.

Хөрөнгө оруулалтын зарим төсөл, арга хэмжээг зураг төсөв, техникийн тодорхойлолтын дагуу гүйцэтгээгүй байхад ашиглалтад хүлээн авсан байна

3.80. УТХО-аар 2025 онд хэрэгжиж дууссан 1,447.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 304 барилга байгууламж, их засварын ажлыг байнгын ашиглалтад хүлээн авчээ.

3.81. Барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авах комисс зарим ажлыг зураг төсөв, техникийн тодорхойлолтын дагуу гүйцэтгээгүй, комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг гүйцэтгэгч хэрэгжүүлээгүй байхад улсын комиссын актыг баталгаажуулан барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авсан зөрчлүүд илэрч байна. Тухайлбал:

- ЗТС-ын багцын 71.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Мянганы замын хэвтээ тэнхлэгийн Орхон гол-Их тамир чиглэлийн гүүр, авто замын ажлын эхлэл, 63 км /Архангай, Батцэнгэл сум/ ТАХ-ний гүйцэтгэгч Замын байгууламжийн ашиглалт, улсын комиссын үүрэг даалгавар болох нийт 9.5 га чулуун болон шороон ордуудыг дарж хэлбэршүүлэх нөхөн сэргээлтийн ажил, замын даланг болон ухмалын хажуу талыг 45 градусын налуутай тэгшлэх ажлыг хийж гүйцэтгээгүй;
- БОУАӨС-ын багцын 0.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Цаг уурын өртөөний барилга /Хөвсгөл, Тариалан сум/ ТАХ-г ашиглалтад хүлээн авах комиссын бүрэлдэхүүнд зураг төслийн зохиогчийг оролцуулаагүй, агааржуулалтын ажлыг зургийн дагуу хийгээгүй, шатны чулуун өнгөлгөө, газардуулгын ажлыг гүйцэтгээгүй;
- Боловсролын сайдын багцын 2.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Дотуур байрны барилга, 75 ор /Баянхонгор, Баянбулаг сум/ ТАХ-ний комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, зураг төсөвт тусгасан ажлуудыг бүрэн гүйцэтгээгүй;

- ХББОСС-ын багцын 10.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Сумын төвийн шинэчлэл" хөтөлбөр /Баянхонгор, Галуут сум/ ТАХ-ний комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, зураг төсөвт тусгасан ажлуудыг бүрэн гүйцэтгээгүй;
- Боловсролын сайдын багцын 13.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сургуулийн барилга, 640 суудал /Баянхонгор, Баянхонгор сум/ ТАХ-ний комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, зураг төсөвт тусгасан ажлуудыг гүйцэтгээгүй;
- Боловсролын сайдын багцын 4.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сургуулийн барилга, 160 суудал /Баянхонгор, Заг сум/ ТАХ-ний комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, зураг төсөвт тусгасан ажлуудыг гүйцэтгээгүй;
- ХББОСС-ын багцын "Цэвэр хот" ОНӨААТҮГ-ын ажилчдын байр, халуун усны байр /Баянхонгор, Баянхонгор сум/ ТАХ-ний гүйцэтгэгч компани нь 124.9 сая төгрөгийн гадна тохижилтын ажлыг дуусгаагүй, барилгын гаднах хаяавчны цутгалт бүрэн хийгдээгүй, цутгасан бетон хөлдөж хагарсан, комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг, даалгаврыг биелүүлээгүй;
- Боловсролын сайдын багцын 3.2 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дорноговь, Сайншанд сум/ ТАХ-г ашиглалтад хүлээн авах комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй;
- Боловсролын сайдын багцын 9.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сургуулийн барилга, 640 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум/ ТАХ-г ашиглалтад хүлээн авах комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй;
- ССАЖЗС-ын багцын 8.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Соёл, урлагийн ордон, 500 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум, 3 дугаар баг/ ТАХ-г ашиглалтад хүлээн авах комиссын гишүүдийн өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй байхад тус тус ашиглалтад хүлээн авсан.

3.82. Эдгээр нь ТАХ-ний хэрэгжилт гүйцэтгэлд тавих үе шатны хяналт хангалтгүй, барилга байгууламжийг хүлээн авах комисс холбогдох хууль дүрмийн дагуу хянаж хүлээн авах үүргээ хэрэгжүүлэхгүй байгаатай холбоотой байх тул холбогдох ТЕЗ нарт албан шаардлага хүргүүлэв.

3.83. ТАХ-ний хэрэгжилтэд тавих захиалагчийн хяналт, улсын комиссын үүрэг даалгавар хэрэгжихгүй байгаагаас барилга байгууламжийг зураг төслөөс зөрүүтэй хийх, шаардлага хангаагүй барилгыг ашиглалтад хүлээн авах зөрчил давтагдаж байна.

3.84. Мөн захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагуудын чиг үүрэг, хариуцлага, хяналтын хэрэгжилт харилцан адилгүй байгаа нь хөрөнгө оруулалтын төслийн чанар, хэрэгжилтийн үр дүн, хариуцлагын тогтолцоонд сөргөөр нөлөөлж байна.

3.85. УТХО-аар хэрэгжүүлж улсын комиссын дүгнэлтээр байнгын ашиглалтад хүлээн авсан барилга байгууламжийг ашиглах явцад ТАХ-ний чанартай холбоотой алдаа, зөрчил илэрч байна. Тухайлбал ЗТС-ын багцын "Аймгийн төвийн доторх хатуу хучилттай авто замын 2 дугаар үе шат" /Дархан-Уул, Дархан сум/ 4 дүгээр багц ажлын хүрээнд хийгдсэн авто замын 550 ширхэг бетон хашлага эвдэрсэн, Боловсролын сайдын багцын 3.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Цэцэрлэгийн барилга, 240 ор" /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/ ТАХ-ний барилгын хананд цууралт, хаалгануудад мөөгөнцөр үүссэн, зарим өрөөнд агааржуулалт хийгдээгүй, гадна усны хаялгыг зураг төслийн дагуу хийж гүйцэтгээгүйгээс шалтгаалан барилгын суурьт ус нэвчих нөхцөл бүрдсэн байна.

3.86. Улсын комисс ажиллан барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад хүлээн авсан ч ашиглалтын явцад чанарын доголдол, эвдрэл гарч байгаа нь "Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм"-ийн 5³⁵ дугаар зүйлд заасан улсын комиссын чиг үүрэг хэрэгжихгүй байгааг харуулж байна.

3.87. Боловсролын сайд болон ССАЖЗС-ын багцад хэрэгжин 2025 онд ашиглалтад хүлээн авсан 82 барилгын улсын комиссын үүрэг даалгаврын хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ хийхэд тухайн жилийн сүүлийн саруудад улсын комисст хүлээлгэн өгсөн тохиолдолд гадна тохижилтын ажлыг дараа онд үргэлжлүүлэн гүйцэтгүүлэхээр захиалагч, гүйцэтгэгч талууд хоорондоо тохиролцон 16 барилга угсралтын ажлыг ашиглалтад хүлээн авсан байна. /Хавсралт 8/

³⁵ Тав. Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комиссын чиг үүрэг

3.88. Энэ нь “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.8.38.3³⁶-т заасныг зөрчсөн ба гүйцэтгэл бүрэн дуусаагүй барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад хүлээн авснаар тохижилтын ажил бүрэн хийгдэхгүй орхигдох эрсдэлтэй байна.

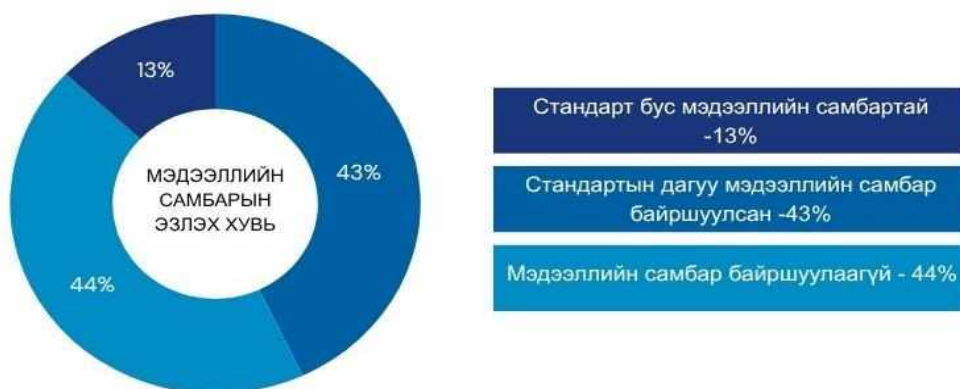
Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн зарим барилга байгууламжид мэдээллийн самбарын байршуулаагүйгээс мэдээллийн ил тод байдал бүрэн хангагдаагүй байна

3.89. Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын 2023 оны 49 дугаар тушаалаар улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт болон гадаадын зээл тусламжийн хөрөнгөөр санхүүжих бүтээн байгуулалтын ажлын мэдээллийн самбарт тавих шаардлага, стандартыг баталж 2024 оны 4 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөхөөр тусгажээ.

3.90. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд мэдээллийн самбарын зураг оруулах дэд цэс шинээр үүсгэснээр барилга байгууламжийн гүйцэтгэгч нар мэдээллийн самбарын зургийг 2025 оны 4 дүгээр сараас эхлэн системд оруулж баримтжуулснаар Сангийн яам хяналт тавих нөхцөл боломж бүрдсэн байна.

3.91. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 оноос эхлэн шинээр хэрэгжиж буй 122 барилга байгууламж, их засварын ажлын мэдээллийн самбарын байршуулалт, цахим баримтжуулалтыг хянахад 44 хувь буюу 54 ТАХ-ний мэдээллийн самбарыг байршуулаагүй, цахим системд бүртгээгүй, хэрэгжилт хангалтгүй байна. /Хавсралт 9/

Дүрслэл 9. Цахим системд баримтжуулсан мэдээллийн самбар

3.92. Бүтээн байгуулалтын ажлын мэдээллийн самбарын стандартыг бүх ТАХ-ний хувьд 2024 оны 4 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр зохицуулсан боловч төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд зөвхөн 2025 оноос шинээр хэрэгжиж, санхүүжилт авсан ТАХ-г бүртгэсэн байна.

3.93. Мөн өмнөх оноос шилжин хэрэгжиж байгаа ТАХ-ний мэдээллийн самбарыг стандартын дагуу шинэчлээгүй, хэрхэн хяналт тавих талаарх зохицуулалтгүй байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болсон зарим хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй, хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналт сул байна

3.94. УТХО-аар 2025 онд хэрэгжүүлж, ашиглалтад хүлээн авсан нийт 1,902.4 тэрбум төгрөгийн 668 төсөл, арга хэмжээнээс зарим төсөл, арга хэмжээг хөрөнгөд бүртгээгүй байна. Тухайлбал:

- Дархан-Уул аймагт 12.3 тэрбум төгрөгийн барилга байгууламж, 61.3 тэрбум төгрөгийн автозам, 1.9 тэрбум төгрөгийн тоног төхөөрөмж нийт 25 ТАХ-ний 75.5 тэрбум төгрөгийг;

³⁶ 4.8.38.3.санхүүжилтийн зохицуулалтыг тухайн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, гүйцэтгэлд үндэслэх;

- ЗТС-ын багцын 9.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Чойбалсан хот доторх авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ ТАХ-ний Багц-3 ажлын нийт 4.6 тэрбум төгрөгийг;
- ССАЖЗС-ын багцын 5.4 тэрбум төсөвт өртөгтэй Кино театрын барилга /Ховд, Жаргалант сум/ ТАХ-г;
- ССАЖЗС-ын багцын 2.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Төв номын сангийн барилга /Булган, Булган сум/ ТАХ-г;
- ССАЖЗС-ын багцын 3.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Соёлын төвийн барилга, 400 суудал /Өвөрхангай, Хужирт сум/ ТАХ-г;
- ЗТС-ын багцын 5.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Ногоон байгууламж бүхий орчны тохижилт /Ховд, Зэрэг, Мянгад, Буянт, Ховд, Чандмань, Дарви, Эрдэнэбүрэн, Манхан, Дөргөн, Цэцэг сум, Архангай, Өгийнуур сум/ ТАХ-ний хүрээнд Зэрэг, Мянгад, Буянт, Чандмань сумдын ногоон байгууламж орчны тохижилтыг;
- ЗТС-ын багцын 4.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Сумын төвийн авто замын шинэчлэл, 2.15 км /Дорноговь, Замын-Үүд сум/ ТАХ-г;
- ЭХС-ын багцын 6.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Дорноговь аймгийн дулааны станцын өргөтгөл /Дорноговь, Сайншанд сум/ ТАХ-г;
- НЗД бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчид эрх шилжсэн ТАХ-ээс "Хөрөнгөд бүртгээгүй 23.8 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 10 ТАХ-ний ажлын эцсийн гүйцэтгэл тухайн ондоо багтаж гараагүй, ажил дууссан ч хүсэлт хүргүүлээгүйгээс өмчид бүртгэгдээгүй;
- ЗТС-ын багцын 2.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Улсын чанартай авто замтай холбох хатуу хучилттай авто замын эхлэл /Сэлэнгэ, Хушаат сум/ ТАХ-г;
- ЗТС-ын багцын 41.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Ховд-Алтай чиглэлийн авто замаас Чандмань сум хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 56.9 км /Ховд/ ТАХ-г;
- ЗТС-ын багцын 23.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Өндөрхаан-Норовлин чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын үргэлжлэл" ТАХ-ний 1 дүгээр багцын хүрээнд хэрэгжүүлсэн 68.6 км авто замын хоёр дахь хэсэг;
- ЗТС-ын багцын 2.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Түйн голын төмөр бетон гүүр, 64.75 у/м /Баянхонгор, Богд сум/ тус тус бүртгэлд тусгаагүй байна.

3.95. ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор төрийн болон орон нутгийн өмчид хөрөнгө олж авах, бүртгэх, шилжүүлэх үйл ажиллагааг зохицуулсан боловч ашиглалтад хүлээн авсны дараа хөрөнгөд бүртгэх холбоотой хугацааны зохицуулалт тодорхойгүй байгаа нь хэрэгжилтэд нөлөөлж байна.

3.96. УТХО-аар бэлтгэсэн тоног төхөөрөмжийг дутуу нийлүүлсэн, ашиглалтгүй байгаа нь төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах, ашиглагдаагүй байхад чанарын баталгаат хугацаа дуусах эрсдэлтэй байна. Тухайлбал:

- БОУАӨС-ын багцын Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/ ТАХ-ний "Байгаль хамгаалагч, цаг уурын мэдээлэл авах ажилтны мотоцикл" багцын хүрээнд худалдан авч хуваарилсан Everest cross маркийн 310 ширхэг мотоциклын тоо ширхэг, дүн зөрүүтэй, арлын дугаар давхардсан бөгөөд Авто тээврийн үндэсний төвийн тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг 2026 оны 6 дугаар сарын 02-ны өдрийн байдлаар хянахад 927.5 сая төгрөгийн 240 ширхэг мотоциклыг ашиглагч байгууллагын эзэмшилд бүртгээгүй;
- ССАЖЗС-ын багцын Орон нутгийн музейн соёлын өвийн тоног төхөөрөмж /Говь-Алтай, Есөнбулаг/ ТАХ-ний хүрээнд нийлүүлэх үзмэрийн хаяг тайлбар 3.0 сая, 13 ширхэг танилцуулга самбар 2.8 сая, 1 ширхэг түүхэн бичээс бичиг 1.0 сая, нийт 6.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг нийлүүлээгүйгээс бүртгэлд тусгаагүй;
- ЭЗХС-ын багцын 1.3 тэрбум төгрөгийн гүүр, гүүрэн байгууламж, авто замын 4 ТЭЗҮ, зураг төсвийг хүлээн авсан ч ашиглагч байгууллагад шилжүүлж, бүртгүүлэх хүсэлтээ ТӨБЗГ-т хүргүүлээгүйгээс бүртгэлд тусгаагдаагүй;
- ХББОСС-ын багцад 2022-2025 онуудад хэрэгжиж дууссан 68.8 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 24 ТАХ-ний үр дүн бий болсон хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй байна.

3.97. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14.4.2, Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор баталсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 4.8.30 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

3.98. УТХО-ын ТАХ-ний үр дүнд бий болсон хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглаагүй, хүлээн авагч тодорхойгүй, ашиглалтгүй хадгалсан, түрээсийн болон ашиглалтын орлогыг бүрэн төвлөрүүлээгүй зэрэг дараах зөрчлүүд илэрлээ. Үүнд:

- ХХААХҮС-ын багцын 2.4 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төвийн барилга /Говьсүмбэр, Сүмбэр сум/ ТАХ-г ашиглалтад хүлээн авсан боловч бүртгэлд тусгаагүй, анхны зориулалт, хүчин чадлаар нь бүрэн ашиглаагүй;
- ХХААХҮС-ын багцын 4.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Орон нутгийн хөгжлийг шинэ хөдөө 2" ТАХ-ний 2 дугаар багцын хүрээнд нийлүүлэгдсэн 200 ширхэг оёдлын машинаас 47 ширхэгийг нь хэнд олгосон нь тодорхойгүй;
- ХХААХҮС-ын багцын 0.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй "Шинэ хөдөө" төсөл /Ховд/-ийн хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын болон түрээсийн төлбөрийн орлогыг төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй;
- ХХААХҮС-ын багцын 4.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Орон нутгийн хөгжлийг "Шинэ хөдөө 2" төслийн багц 2-ийн хүрээнд нийлүүлсэн 10 ширхэг хөргүүрийн 6 нь холбогдох сумууд аваагүйгээс хадгалагдаж, багц 8-ийн хүрээнд нийлүүлсэн 16 ширхэг тэжээлийн үйлдвэр ашиглалтгүй, багц 10-ын хүрээнд нийлүүлсэн 10 сумын захиалгат үйлдвэр, тоног төхөөрөмжүүдээс 9 сум нь хүлээн аваагүй, ашиглалтгүй;
- ХХААХҮС-ын багцын 4.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих "Шинэ хөдөө" төсөл /Ховд/ ТАХ-ний багц 4-ийн хүрээнд нийлүүлсэн хүлэмжээс Дарви, Зэрэг суманд олгосон 10 ширхэг хүлэмж ашиглалтгүй;
- ХХААХҮС-ын багцын 4.0 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих "Шинэ хөдөө" төсөл /Ховд/ ТАХ-ний багц 2-ын "Малын гаралтай түүхий эдийн тоног төхөөрөмж" нийлүүлэх ажлаар хүлээн авсан ноосны пресс, ноосны пүү, хонь хяргадаг хайчийг авсан 15 суманд ашиглалтгүй байгаа, арьс шир элдэх 5 ширхэг багц, Ноос нарийвчлан самнах 2 ширхэг, эсгий үйлдвэрлэх иж бүрэн 7 ширхэг тоног төхөөрөмжүүд нь үйлдвэрлэлд ашиглах боломжгүй;
- ЗТС-ын багцын 5.0 тэрбум төгрөгийн Ногоон байгууламж бүхий орчны тохижилт /Ховд, Зэрэг, Мянгад, Буянт, Ховд, Чандмань, Дарви, Эрдэнэбүрэн, Манхан, Дөргөн, Цэцэг сум, Архангай, Өгийнуур сум/ ТАХ-ний хүрээнд нийлүүлэгдсэн тоног төхөөрөмжийн ашиглалт хангалтгүй;
- ХББОСС-ын багцын 56.7 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1-р үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах УТХО /Бүсүүд/ ТАХ-ний хүрээнд 900.2 сая төгрөгийн гэрээний дүнтэй "Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах төсөл" /Архангай, Эрдэнэмандал/ ТАХ хэрэгжиж 2025 оны 12-р сард ашиглалтад хүлээн авсан ч 1 орон сууцыг төрийн албан хаагчид түрээсийн гэрээгээр ашиглуулсан, 7 орон сууц түрээслэгчгүй буюу ашиглалтгүй байна.

3.99. ХХААХҮС-ын багцад хэрэгжүүлсэн ТАХ-ний хүрээнд нийлүүлсэн тоног төхөөрөмжийг бүртгэлд тусгаагүй, зориулалтын дагуу ашиглаагүй, ашиглалт хангалтгүй дээрх зөрчлүүдийг арилгуулахаар албан шаардлага хүргүүлэв.

3.100. Боловсролын сайдын багцын 4.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй Тусгай хэрэгцээт хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Өвөрхангай, Арвайхээр сум, 13 дугаар баг/ ТАХ-ний барилгыг бүрэн дуусаагүй, улсын комисс хүлээн аваагүй, ашиглах шийдвэр гаргаагүй барилгад хүүхдийн цэцэрлэг үйл ажиллагаа явуулж байна.

3.101. ХББОСС-ын багцад Хэнтий аймгийн Хэрлэн сумын айл өрхийг цэвэр, бохир ус, дулааны шугам сүлжээнд холбох зорилгоор 2021 оноос эхлэн нийт 135.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ТАХ-г хэрэгжүүлсэн ба үүнээс 61.2 тэрбум төгрөгийн гэрээний дүнтэй 4 багц ТАХ-г 2024, 2025 онд ашиглалтад хүлээн авч санхүүжилтийг олгосон боловч туршилт тохируулга хийгдээгүй, айл өрх, хэрэглэгчид холбогдоогүй, ашиглаж эхлээгүй байгаа бөгөөд 2026 оны 5 дугаар сарын байдлаар Хэрлэн сумын хэмжээнд 5 өрх хүсэлт өгч техникийн нөхцөл авсан байна.

3.102. Эдгээр багц ажлуудаас Чингис хотын бохир усны төв коллекторын 1,2,3,4 дүгээр шугамын шинэчлэл, даралтат шугам /Хэнтий аймаг Хэрлэн сум/, Инженерийн шугам сүлжээ /Хэрлэн сум 1, 2 дугаар баг/ ТАХ-г түүвэрлэн аудитад хамруулахад дараах зөрчлүүд илэрсэн. Үүнд:

- Цэвэр усны шугамыг шуудуунд угсрахдаа дулааны шугамтай зэрэгцээ байрлалтайгаар угсрагдахаар төлөвлөсөн боловч захиалагч, зохиогчийн шийдвэрээр гүйцэтгэгч дулааны өгөх буцах шугамын

дундуур угсарсан нь БНБД 40-02-16 “Ус хангамж, гадна сүлжээ ба байгууламжийн норм” болон ажлын зураг төслийн дагуу хийгдээгүй, зөрүүтэй;

- Зохиогчоос ажлын гүйцэтгэлийн явцад гүйцэтгэгч байгууллагад өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг гаргуулаагүй, баримтжуулаагүй, батлагдсан ажлын зураг төслийн дагуу хийгээгүй болон норм стандартын дагуу хийгээгүй ажлуудыг засаагүй,
- Захиалагчаас нэмэлт болон зургаас өөрчлөгдөн хийгдсэн ажлуудын тоо хэмжээ, зураг төсвийг зөрүүтэй хянасан, бичиг баримтын бүрдлийг хангаж ажиллаагүй байна.

3.103. Иймд ХББОСС-д Хэнтий аймгийн Хэрлэн суманд хэрэгжүүлсэн гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээний ажлын гүйцэтгэл, захиалагчийн хяналт гүйцэтгэгч болон зураг төслийн байгууллагын үйл ажиллагаанд салбарын дотоодын хяналт шалгалт хэрэгжүүлж, зөрчлүүдийг арилгуулах албан шаардлага хүргүүлэв.

3.104. Захиалагч байгууллагуудын хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн тоног төхөөрөмжийн ТАХ-г төлөвлөж батлах шаардлагатай байгаа бөгөөд бэлтгэн нийлүүлсэн хөрөнгийг хуваарилсан байгууллага, нэгжид бодитоор бүрэн хүлээлгэн өгсөн эсэх, бүртгэлд тусгасан эсэхэд ТЕЗ-ийн тавих хяналт сул, зарим салбарын тоног төхөөрөмжийн хуваарилалт, олголт огт хяналтгүй хэрэгжиж байгаа нь хөрөнгө эзэнгүйдэх, алдагдах эрсдэл дагуулж байна.

3.105. Цаашид улсын төсвийн хөрөнгөөр нийлүүлж буй өмч хөрөнгийг хүлээлгэн өгөх, хүлээн авах, нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэх үе шат бүрд ТЕЗ нар дотоод хяналтыг холбогдох хууль, журамд заасны дагуу хэрэгжүүлж ажиллах шаардлагатай байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын зарим төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт оновчгүй, үр ашиг багатай байна

3.106. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2020–2025 онд хэрэгжүүлсэн ТАХ-ний үр ашгийг үнэлэх зорилгоор аудитын баг иргэний нийгмийн байгууллагын санхүүжилтээр судалгааны багтай хамтран боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, авто зам, инженерийн дэд бүтэц зэрэг голлох салбаруудад хэрэгжүүлсэн ТАХ-ээс түүвэрлэн авч боломжит мэдээлэл, өгөгдөлд тулгуурлан зардал үр ашгийн шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн.

Ерөнхий боловсролын сургууль барих төсөл, арга хэмжээ:

3.107. Ерөнхий боловсролын сургууль барих, өргөтгөх ТАХ-ний үр дүнг шинээр бий болгосон суудлын тоо, зарцуулсан хөрөнгө, байршлын тархалтаас гадна хоёроос дээш ээлжээр хичээллэж буй суралцагчийн ачаалал ихтэй байршилд төлөвлөсөн эсэхийг голлох шалгуур үзүүлэлт болгож үр дүнгийн үнэлгээнд авч үзсэн.

3.108. Ерөнхий боловсролын сургуулийн ачааллыг Боловсролын яамны ээлжийн коэффициентын үзүүлэлтэд тулгуурлан үнэлэхэд 2020–2025 онд ашиглалтад орсон 43 сургуулийн 44.2 хувь нь ээлжийн коэффициент 2-оос их буюу ачаалал ихтэй байршилд хэрэгжсэн бол үлдэх 55.8 хувь нь 2-оос бага буюу сурагчийн ачаалал харьцангуй бага байршилд төлөвлөгдөж хэрэгжсэн байна.

3.109. УТХО-аар хэрэгжиж ашиглалтад орсон 43 сургуулиас 83.7 хувь буюу 36 нь орон нутагт хэрэгжиж, нийт өртгийн 76.3 хувь, суудлын тоогоорх нийт хүчин чадлын 74.5 хувийг эзэлж байна. Энэ нь сургууль барих, өргөтгөх ТАХ тоо болон хүчин чадлын хувьд орон нутагт илүү чиглэснийг харуулж байна.

3.110. Ерөнхий боловсролын сургуулийн ачааллыг илэрхийлэх жинлэсэн ээлжийн коэффициент аймгийн төвд 1.87, сумд 1.28 буюу харьцангуй зөрүүтэй байна. Харин Улаанбаатар хотод ачаалал харьцангуй их буюу жинлэсэн ээлжийн коэффициент 1.91 байхад улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төлөвлөж хэрэгжүүлэн ашиглалтад орсон сургуулийн бага хувь нь нийслэлд ногдож байна.

3.111. Энэ нь орон нутагт хэрэгжсэн сургууль барих зарим ТАХ нь сургуулийн ачаалал, ээлжийн коэффициентын үзүүлэлттэй уялдаагүйгээс тэргүүн эрэмбэд хамаарахгүй тул зарим ТАХ-ний төлөвлөлт оновчгүй байгааг харуулж байна.

3.112. Насны бүлгээрх хүн амын статистик мэдээллээр ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчдын өсөлтийн хурд ойрын жилүүдэд саарч 2028 оноос буурах төлөвтэй байгаа боловч байршлаас хамааран ялгаатай буюу нийслэл, аймгийн төвүүдэд ачаалал өндөр хэвээр байх хандлагатай байна.

3.113. Иймд ерөнхий боловсролын сургууль барих ТАХ-г сургуулийн насны хүүхдийн бүлгийн хэтийн төлөв, байршил, шилжилт хөдөлгөөн, сурагчдын төвлөрөлтэй уялдуулан хэрэгцээг тооцож төлөвлөх нь зүйтэй.

3.114. Цаашид боловсролын салбарт төлөвлөж хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын зорилтот үр дүн, хүрэх түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг шинээр баригдсан, ашиглалтад оруулсан сургуулийн барилгын тоо, суудлын тоогоорх хүчин чадлаар бус, ээлжийн коэффициент өндөртэй байршил хэсгийн сургуулийн ачааллыг бууруулах түвшнээр үнэлж хэмжин төлөвлөж тайлагнаж хэвших шаардлагатай байна.

Иргэдэд үйлчлэх төв болон хөгжлийн төвийн барилгууд:

3.115. Иргэдэд үйлчлэх төвөөр хэдэн иргэн тогтмол үйлчилгээ авч байгаа эсэх талаар нэгдсэн судалгаа мэдээлэл дутмаг буюу үйлчилгээ үзүүлсэн иргэний тоо мэдээлэл судалгааг авахад мэдээлэл бүрэн бус, бодитой үндэслэлтэй нь тодорхойгүй байна.

3.116. Судалгаа тоон мэдээлэл ирүүлсэн иргэдэд үйлчлэх 14 төвөөр жилд нийт 162.6 мянган иргэн үйлчлүүлсэн байгаа бөгөөд нэг төвд ногдох жилийн дундаж үйлчлүүлэгч 11.6 мянга, медиан үзүүлэлт 5.1 мянга байна.

3.117. Иргэдэд үйлчлэх төвүүдийг дэд ангиллаар авч үзвэл хорооны төвүүд хамгийн өндөр ашиглалттай буюу үр ашигтай байна. Үйлчилгээ үзүүлсэн иргэдийн судалгаа мэдээллийг ирүүлсэн 4 хорооны төвөөр жилд нийт 111.0 мянган иргэн үйлчлүүлсэн нь иргэдэд үйлчлэх төвүүдийн нийт бүртгэгдсэн үйлчлүүлэгчийн 68.3 хувийг эзэлж байна.

3.118. Үзүүлсэн үйлчилгээ, хамрагдсан иргэний судалгаа мэдээллийг ирүүлсэн 7 хөгжлийн төв, ахмадын төвд нийт 144 арга хэмжээ зохион байгуулагдаж, давхардсан тоогоор 8155 хүн хамрагджээ. Нэг төвд ногдох жилийн дундаж арга хэмжээний тоо 20.6, медиан 11 байгаа бөгөөд нэг арга хэмжээнд ногдох оролцогчийн тооны дундаж 56.6 хүн, медиан 70.6 хүн байгаа нь харьцангуй үр ашиг багатай байна.

3.119. Иргэдэд үйлчлэх барилгын нэг үйлчлүүлэгчид ногдох анхны хөрөнгө оруулалтын медиан өртөг 233.1 мянган төгрөг байгаа бол хөгжлийн төвүүдийн нэг үйлчлүүлэгчид ногдох өртөг 1.26 сая төгрөг байгаа бөгөөд энэ нь тухайн төвүүдийн ашиглалт, зохион байгуулж буй үйл ажиллагаа, тэдгээрийн давтамж, хамрагдаж буй үйлчлүүлэгчдийн тооноос хамаарч байна.

3.120. Төсвийн хөрөнгөөр байгуулагдсан хөгжлийн төвүүдийн хөрөнгө оруулалтын үр ашгийг нэмэгдүүлэхийн тулд зохион байгуулах арга хэмжээний давтамжийг нэмэгдүүлэх, зорилтот бүлэгт болон тодорхой үр дүнд чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулах, үр дүнг үнэлж бүртгэх шаардлагатай байна.

3.121. Иргэдэд үйлчлэх төв, хөгжлийн төвүүдийн ашиглалт харилцан адилгүй, ихээхэн ялгаатай байгаа нь эдгээр барилгуудын газар зүйн байрлалаас илүү иргэдийн бодит урсгал, үйлчилгээний давтамж, төрөл, хүн амын төвлөрлөөс шалтгаалсан байна.

3.122. Иймд тухайн чиглэлийн хөрөнгө оруулалтыг анх төлөвлөхдөө үзүүлэх үйлчилгээний төрөл, хэрэгцээ, шаардлагыг хүн амын төвлөрөлтэй уялдуулж төлөвлөх, хувийн хэвшил хэрэгжүүлэх боломжтой эсэхийг харгалзан үзэх зэргээр ашиглалт багатай, байнгын тогтмол зардалтай барилга байгууламжууд нэмэгдэх эрсдэлээс зайлсхийх шаардлагатай байна.

Эрүүл мэндийн салбарын барилгууд:

3.123. Эрүүл мэндийн салбар дахь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр ашиг, байршлын оновчтой байдал болон бодит хэрэгцээтэй уялдсан байдлыг үнэлэх зорилгоор нийт 39 барилгын өртөг зардал,

орны хүчин чадал, жилийн үзлэг болон ашиглагдсан ор хоногийн мэдээллийг гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт (Key Performance Indicators) болгон ашиглаж үр ашгийн шинжилгээг хийсэн.

3.124. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн 39 эмнэлгийн барилгын жинлэсэн дундаж ор ашиглалт 61.5 хувь, нэг оронд ногдох дундаж өртөг 67.1 сая төгрөг, нэг үзлэгт 113.5 мянган төгрөг, нэг ор хоногт 298.7 мянган төгрөг байна.

3.125. Эмнэлгүүдийн ор хоногийн ашиглалтыг харьцуулж үзэхэд 3 ТАХ 70-аас дээш хувийн ашиглалттай, хамгийн өндөр үр ашигтай байгаа бөгөөд нийт хөрөнгө оруулалтын 83.3 хувийг эзэлж буй 25 эмнэлгийн ор хоногийн ашиглалт 40-70 хувьтай дундаж орчимд байна.

3.126. Харин 19.2 тэрбум төгрөг зарцуулж баригдсан 11 эмнэлгийн ор хоногийн ашиглалт 40 хувиас бага бөгөөд дунджаар 29.9 хувьтай байгаа нь үр ашиг багатай, төлөвлөлт оновчгүй байгааг харуулж байна.

Хүснэгт 19. Эмнэлгүүдийн ор хоногийн ашиглалт

Ор ашиглалтын бүлэг	Тоо	Зардал, тэрбум ₮	Ор	Үзлэг	Ор хоног	Жигнэсэн ашиглалт
40< хувь	11	19.2	170	56,974	18,108	45.2%
40-70 хувь	25	127.3	2,076	1,259,549	483,439	63.8%
70> хувь	3	6.3	32	29,234	10,026	85.8%

Эх сурвалж: Судалгааны багийн тайлан

3.127. Эмнэлгийн барилгын ангиллаар авч үзвэл нэгдсэн эмнэлэг, хүүхдийн эмнэлэг 61-67 хувьтай байгаа бол сумын эрүүл мэндийн төв 45.7 хувь, багийн эрүүл мэндийн төв 26.3 хувьтай хүчин чадлын ашиглалт харьцангуй бага байна. Энэхүү ялгаа нь хүн амын төвлөрөл, эмч, мэргэжилтний хүртээмж зэрэг хүчин зүйлээс шалтгаалан шалтгаалан гарч байна.

Соёлын салбарын барилгууд:

3.128. Сүүлийн 5 жилд ашиглалтад орсон 71 соёлын төвийн барилгын хэрэгцээг үнэлэхдээ тухайн бүсэд барилга баригдахаас өмнөх үеийн нөхцөл байдал буюу тухайн байршлын эрэлт, иргэдийн оролцоо, суудлын ашиглалт, нэг арга хэмжээнд ногдох үзэгчийн түвшнийг суурь болгосон. Соёлын төвүүдийг “өндөр хэрэгцээтэй”, “Дунд зэргийн хэрэгцээтэй”, “хэрэгцээтэй эсэх нь тодорхойгүй” гэсэн 3 ангилалд хуваан авч үзсэн. Үүнд:

- 24.0 хувь буюу 18 соёлын төв “өндөр хэрэгцээтэй” ангилалд багтсан ба нийт төсөвт өртөг нь 33.3 тэрбум төгрөг, дундаж KPI 65.3;
- 41.3 хувь буюу 31 соёлын төв “дунд зэргийн хэрэгцээтэй” ангилалд багтсан ба нийт төсөвт өртөг нь 43.7 тэрбум төгрөг, дундаж KPI 52.4;
- 29.3 хувь буюу 22 соёлын төв нь “хэрэгцээтэй эсэх нь тодорхойгүй” ангилалд багтсан ба нийт төсөвт өртөг 47.8 тэрбум төгрөг байна.

3.129. Өндөр хэрэгцээтэй, нөхцөлт хэрэгцээтэй гэсэн эхний 2 ангилалд нийт ТАХ-ний 65.3 хувь, төсөвт өртгийн 60.7 хувь нь хамаарч, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын соёлын төв барих ТАХ тодорхой хэмжээнд үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.

3.130. Харин нийт ТАХ-ний 29.3 хувийг эзэлж буй “хэрэгцээтэй эсэх нь тодорхойгүй” ангилалд багтсан 22 ТАХ-нд 47.8 тэрбум төгрөг зарцуулсан нь тэргүүлэх хэрэгцээ, шаардлагатай эсэх нь тодорхойгүй байршлуудад харьцангуй өндөр өртөгтэй хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байх эрсдэлтэйг харуулж байна.

Авто замын салбарын хөрөнгө оруулалт:

3.131. Авто замын салбарын хувьд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт нь хөдөлгөөний эрчим өндөр, ачаа тээврийн эргэлт ихтэй, эдийн засгийн ач холбогдол бүхий, хэрэгцээ өндөр авто зам барихад чиглэсэн байх шаардлагыг шалгуур болгон авч үзсэн.

3.132. Зардал үр дүнгийн шинжилгээнд 2025 оноос өмнө ашиглалтад орсон авто замын төслүүдээс түүвэрлэн сумын төвийн нийт 10,395.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 9.8 км урт хатуу хучилттай авто замын 4 ТАХ, мөн аймаг хоорондын нийт 60,974.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 77 км урт хатуу хучилттай авто замын 4 ТАХ-г сонгон шинжилгээ хийсэн.

3.133. Сонгосон төслүүдийн нэг км авто замд ногдох дундаж өртөг сумын төвийн замын хувьд 1,060.7 сая төгрөг, аймаг хоорондын замын хувьд 791.9 сая төгрөг байна.

3.134. Хөдөлгөөний эрчмийн судалгаа болон ашиглалтад орсон 8 авто замын төслийн хөрөнгө оруулалтын үр ашгийг үнэлэхэд аймгийн төвүүдийг холбосон авто замын төслүүдийн эдийн засгийн үр ашиг өндөр, харин сумын төвийн авто замын төслүүд хөдөлгөөний эрчим багатайгаас зардал үр дүнгийн шинжилгээгээр үр ашиг багатай гарсан.

3.135. Иймд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх авто замын ТАХ-ний үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлтийг замын урт, төсөвт өртгөөс илүүтэйгээр хөдөлгөөний бодит эрчим, ачаа тээврийн эргэлт, эдийн засгийн үр өгөөж, бүс нутгийн холболт болон ашиглалтын дараах цаг хугацаа, зардлын хэмнэлт зэрэг үзүүлэлтүүдэд тулгуурлан оновчтой төлөвлөж хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

3.136. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ТАХ-г төлөвлөхдөө салбарын бодлогын зорилтот шалгуур үзүүлэлтийг оновчтой тодорхойлж, үүнтэй уялдуулан төслүүдийг эрэмбэлж сонгох зарчмыг мөрдөх шаардлагатай байна.

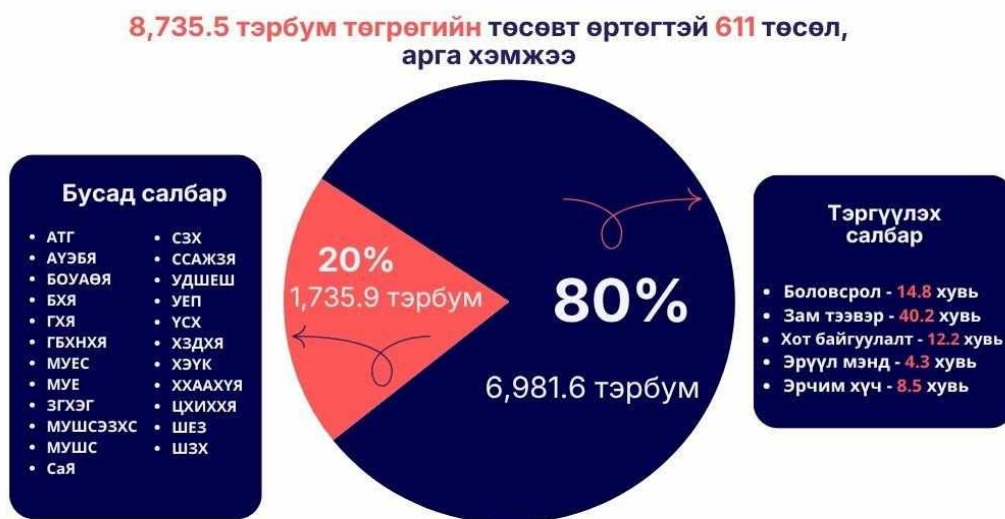
3.137. Энэхүү зарчмыг хэрэгжүүлснээр нэн тэргүүний шаардлагатай байршилд, хамгийн бага өртөгтэй, оновчтой төслийг төлөвлөх, үр дүнг бодитоор үнэлж хянах тогтолцоо бүрдэнэ.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнг баригдсан барилга байгууламжийн тоо, зам гүүр, инженерийн шугам сүлжээний урт, барилгын ажлын явцын хувиар тодорхойлох нь оновчгүй байна

3.138. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлсэн 611 ТАХ-ний 80 хувь буюу 6,981.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 415 төсөл нь боловсрол, зам тээвэр, хот байгуулалт, эрүүл мэнд, эрчим хүч зэрэг тэргүүлэх 5 чиглэлд төвлөрсөн нь суурь дэд бүтэц, нийгмийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлогын зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байна.

3.139. Үлдэх 20 хувь буюу 1,735.9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 189 ТАХ нь 24 ТЕЗ-ийн төсвийн багцад хамаарч байна.

Дүрслэл 10. УТХО-ын төсөвт өртөгийн 80 хувийг эзэлж буй голлох салбарууд

Эх сурвалж: Төсвийн тухай хууль

3.140. Боловсролын салбар нь сургууль, цэцэрлэгийн орчны стандартыг сайжруулах зорилтын хүрээнд ашиглалтад оруулах цэцэрлэг, сургууль, дотуур байр, спорт заалны барилгын тоог, мөн дараа онд шилжин хэрэгжих барилга байгууламжийн тоог зорилтот түвшний шалгуур үзүүлэлтээр төлөвлөжээ.

3.141. Боловсролын салбарын төлөвлөсөн ТАХ-ний зорилтот түвшин дунджаар 81 хувьтай хэрэгжсэн ба үүнд дараа онд шилжин хэрэгжих барилга байгууламжийн тоо болон ашиглалтад оруулахаар төлөвлөсөн дотуур байр, спорт заалны тоо төлөвлөсөн зорилтот түвшинд бүрэн хүрч хэрэгжсэн нь нөлөөлсөн байна.

3.142. Харин ерөнхий боловсролын 42 сургууль ашиглалтад оруулахаар төлөвлөснөөс 52 хувь буюу 22 сургууль, 36 цэцэрлэг ашиглалтад оруулахаар төлөвлөснөөс 75 хувь буюу 27 цэцэрлэг ашиглалтад орсон зэргээр дараах 4 шалгуур үзүүлэлтийн хувьд төлөвлөсөн зорилтот түвшиндээ хүрээгүй, хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Хүснэгт 20. Боловсролын салбарын зорилтот түвшин, түүний хэрэгжилт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хэрэгжилт
Ашиглалтад оруулах					
1	Ашиглалтад орох цэцэрлэг	Тоо	36	27	75
2	Ашиглалтад орох сургууль	Тоо	42	22	52
3	Ашиглалтад орох байгалийн ухааны лаборатори	Тоо	30	20	67
4	Тохируулгат орчин бүхий цэцэрлэг	Тоо	3	1	33

Эх сурвалж: Улсын хөгжлийн 2025 оны жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт аудитын тайлан

3.143. Боловсролын салбарын төсвийн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний зорилтот түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг барих, ашиглалтад оруулах барилга байгууламжийн тоогоор төлөвлөж байгаа нь оновчгүй, бодлогын зорилт руу чиглүүлэх байдлаар суралцагчийн ачаалал, нэг анги, багшид ногдох хүүхдийн тоог бууруулах зэрэг сургалтын чанарт нөлөөлөх үзүүлэлтээр төлөвлөж тайлагнах шаардлагатай байна.

3.144. Зам тээврийн салбар нь авто замын сүлжээг өргөтгөх болон аялал жуулчлалын бүс нутгийн авто замын дэд бүтэц, агаарын тээврээр зорчих жуулчдын тоог нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд 31 ТАХ-г хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн нь дунджаар 68.1 хувьтай хэрэгжжээ.

3.145. Зарим ТАХ-ний санхүүжилтийг шийдвэрлээгүй, ХАА амжилтгүй болсон, захиалагч, гүйцэтгэгчийн зохион байгуулалт зэргээс шалтгаалан бодлогын зорилтот үр дүнд бүрэн хүрээгүй байна.

Хүснэгт 21. Зам, тээврийн салбарын зорилтот түвшин, түүний хэрэгжилт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хэрэгжилт /хувиар/
1	Дархан-Алтанбулаг чиглэлийн 113.1 км, 4 эгнээ хатуу хучилттай авто замын өргөтгөл, 885.6 у/м гүүрэн байгууламжийн ажлыг эхлүүлэх	Хувь	20	0	0
2	Дорнод аймгийн Хэрлэн сумаас Хавиргын боомт чиглэлийн 124.5 км хатуу хучилттай авто зам барих	Хувь	55	34.5	57
3	Улаанбаатар-Шар хөтөл-Эрдэнэт чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын эхлэл, 92.13 км авто зам барих	Хувь	50	0	0
4	Баяндалай-Гурвантэс чиглэлийн 80 км хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 74.2 км авто замын төслийг хэрэгжүүлэх	Хувь	30	0	0
5	Дорнод аймгийн Буйр нуур орчимд 4С нисэх буудал байгуулах	Хувь	10	0	0
6	Хэрлэн-Тосон-Уул-Халх гол чиглэлийн хатуу хучилттай 256 км авто зам барих	Хувь	20	0	0

Эх сурвалж: Улсын хөгжлийн 2025 оны жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт аудитын тайлан

3.146. Хот байгуулалтын салбар инженерийн бүрэн хангамжтай сууцанд амьдрах өрхийн тоог нэмэх, инженерийн дэд бүтцийн хүртээмжийг нэмэх зорилтын хүрээнд 7 ТАХ-г дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтыг шалгуур үзүүлэлт болгон тусгаж гүйцэтгэлийн дундаж 74.2 хувьтай байна.

3.147. Инженерийн шугам сүлжээний хөрөнгө оруулалтыг шугам сүлжээний урт, ажлын гүйцэтгэлийн хувиар бус холбогдох боломжтой хэрэглэгчийн тоо, хүртээмж, үйлчилгээний чанар, шинэ суурьшлын бүсийн хөгжилд үзүүлэх нөлөө зэргээр үнэлэх шаардлагатай байна.

3.148. Эрүүл мэндийн салбарт тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд дараах 6 ТАХ-г тусгаж төлөвлөн хэрэгжүүлсэн байна. Үүнд:

- Сэргээн засах эмнэлгийн барилга, 40 ор /Өмнөговь, Даланзадгад сум, 6 дугаар баг/;
- Эрт илрүүлэг, оношилгооны төвийн барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/;
- Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгын өргөтгөл /Дархан-Уул, Дархан сум, Гэрэлтэй өрхийн эмнэлэг/;
- Эрүүл мэндийн төвийн барилга /Сэлэнгэ, Ерөө сум/;
- Улсын Нэгдүгээр Төв Эмнэлгийн эм савлалтын автомат тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/;
- Хавдар судлалын үндэсний төвийн робот мэс заслын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/

3.149. Эрүүл мэндийн сайдын багцад хэрэгжүүлж буй “Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/” ТАХ-ний хүрээнд Хавдар судлалын үндэсний төвд робот мэс заслын тоног төхөөрөмж бэлтгэн нийлүүлж ашиглаж эхэлсэн нь Монгол Улсад өндөр технологид суурилсан хавдрын мэс заслын эмчилгээг хөгжүүлэхэд ач холбогдолтой ажил болсон байна.

Зураг 1. Робот мэс заслын тоног төхөөрөмж

3.150. ГБХНХС-ын багцын “Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв”-ийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/ ТАХ-ний хүрээнд ариун цэврийн цаас, хүнсний цаасан уут, нэг удаагийн аяга, офсет болон даавуун хэвлэл, оёдлын цехийн шинэ техникүүд, төрөл бүрийн гадаргуу дээр байгууллагын хаяг, нэрийн хуудсыг брайль үсгээр хэвлэх тоног төхөөрөмжийг нийлүүлж үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг эхлүүлсэн нь хараагүй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, хөдөлмөрийн оролцоог дэмжих нөхцөлийг бүрдүүлсэн байна.

Кофены аяга үйлдвэрлэх
эсгүүрийн машин

Огтолгооны болон хэв
гаргах машин

Цаасан уут, стикер хэвлэх
машин

3.151. Эрчим хүчний салбарт шинэ суурьшлын бүсийн инженерийн дэд бүтцийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, орон нутгийн бие даасан байдлыг нэмэгдүүлэх болон эрчим хүчний найдвартай эх

үүсвэрээр хангах зорилтын хүрээнд 7 ТАХ-г төлөвлөж, үр дүнг хэмжих шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшнийг хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний ажлын явц, гүйцэтгэлийн хувиар тодорхойлж төлөвлөжээ.

3.152. Эрчим хүчний салбарт төлөвлөсөн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний зорилтот түвшний хэрэгжилт дунджаар 62.2 хувьтай хангалтгүй байгаа бөгөөд үүнд дараах 3 ТАХ-ний ажлын явц 2025 онд төлөвлөсөн хувьд хүрээгүй нь голлон нөлөөлжээ.

Хүснэгт 22. Эрчим хүчний салбарын зорилтот түвшин, түүний хэрэгжилт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хэрэгжилт
1	Налайхын 185 МВт-ын дулааны станцын хүчин чадлын өргөтгөлийн төслийг хэрэгжүүлэх	Хувь	20	0	
2	Улаанбаатар хотын төвлөрсөн дулаан хангамжийн системийн оргил ачаалалд ажиллах тархмал дулааны эх үүсвэр 5 байршилд барих төслийн 1 дүгээр ээлжийг хэрэгжүүлэх	Хувь	60	9	15
3	Аймгийн төвд баригдах дулааны станцын дэд бүтцийг байгуулах, дулаан түгээх сүлжээг шинэчлэх, шинээр барих	Хувь	100	29	21

Эх сурвалж: Улсын хөгжлийн 2025 оны жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт аудитын тайлан

3.153. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний төсөвт өртгийн 80 хувийг эзэлж буй гол 5 салбарын төлөвлөсөн зорилтот түвшний үзүүлэлтүүдийн хэрэгжилт дунджаар 77.1 хувьтай буюу зорилтот үр дүнд бүрэн хүрээгүй байгаа нь ХАА-г хуулийн хугацаанд амжиж зохион байгуулаагүй, санхүүжилт бүрэн шийдвэрлэгдээгүй, төслийн бэлтгэл ажил хангалтгүй зэрэг хүчин зүйлсээс голлон шалтгаалсан байна.

3.154. Эдийн засаг, нийгмийн үр өгөөж, хэрэгцээ шаардлагын эрэмбэ, төсөл хэрэгжих бэлтгэл хангалт, ашиглалтад орох хугацаа зэрэг шалгуурыг бүрэн хангаагүй төслүүдийг төлөвлөж байгаа нь хөрөнгө оруулалтын үр дүн бодлогын зорилтот түвшинд хүрэхэд сөргөөр нөлөөлж байна.

3.155. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ТАХ-ний хэрэгжилт, үр дүнг сургуулийн ээлжийн коэффициент, нэг анги, багшид ногдох суралцагчийн тоо, эрүүл мэндийн тусламжийн чанар, авто замын хөдөлгөөний эрчим, ачаа тээврийн эргэлтийн хурд, дэд бүтцийн хүртээмж зэрэг үзүүлэлтээр хэмжиж оновчтой төлөвлөх, үр дүнг харьцуулан тайлагнадаг тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлагатай байна.

3.156. Монгол Улсын 2020-2025 онд УТХО-ын бодлого нь боловсрол, эрүүл мэнд, авто зам, инженерийн дэд бүтэц зэрэг олон салбарыг зэрэг тэргүүлэх чиглэлд хамруулан хэрэгжүүлсэн боловч салбар хоорондын эрэмбэ, бодит хэрэгцээ, эдийн засаг-нийгмийн өгөөжид суурилсан сонголтын тогтолцоо хангалтгүй байна.

3.157. Салбарын түвшинд авч үзвэл боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, иргэдэд үйлчлэх төв, инженерийн шугам сүлжээ, авто замын хөрөнгө оруулалтууд нь тодорхой хэмжээнд хэрэгцээтэй чиглэлд төвлөрсөн боловч хөрөнгө оруулалтын үр дүнг бодит ачаалал, ашиглалт, үйлчилгээний хүртээмж, иргэдийн оролцоо, хөдөлгөөний эрчим зэрэг үр дүнгийн үзүүлэлттэй бүрэн уялдуулан төлөвлөж хэрэгжүүлээгүй байна.

Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу шаардлагатай зохицуулалтуудыг Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын тухай хуулийн төсөлд тусгасан боловч хэлэлцэж батлагдаагүй нь зөвлөмжийн хэрэгжилтэд нөлөөлж байна

3.158. “Улсын төсвийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт”-д хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар Ерөнхий сайдад 3, Сангийн сайдад 4, ТЕЗ нарт 2 нийт 9 зөвлөмж хүргүүлснээс 1 зөвлөмжийн биелэлт 90 хувьтай хэрэгжсэн, 3 зөвлөмжийн биелэлт 60 хувьтай хэрэгжих шатандаа, 5 зөвлөмжийн хэрэгжилт хангалтгүй байна. Үүнд:

- Сангийн сайдад өгсөн “УТХО-аар өмнөх онуудад эхлүүлсэн боловч хэрэгжиж дуусаагүй зогссон барилга байгууламжийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл, судалгааг Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд бүртгэн хэрэгжилтийг хангуулах тогтолцоог бүрдүүлэх”

зөвлөмжийн дагуу цахим системд "Бүрэн дуусаагүй төслийн жагсаалт" цэс шинээр нэмж зогссон ТАХ-ний судалгаа, мэдээллийг цахимаар авч эхэлсэн боловч бүртгэсэн мэдээлэл үнэн зөв, бодитой эсэхэд тавих хяналт дутмаг, тухайн зөвлөмжийн хэрэгжилт 90 хувьтай байна.

- Сангийн сайдад өгсөн "УТХО-ын төсөл, арга хэмжээний ХАА-д нэгдсэн удирдамжаар дотоод аудит хийж хяналт хариуцлагыг сайжруулах арга хэмжээ авч үр дүнг тайлагнах", "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөх, зарцуулах зарчмыг баримталж, хөрөнгө оруулалтаар худалдан авах тоног төхөөрөмжийн хэрэгцээ шаардлагыг тооцож төлөвлөх, төсөвт өртгийн урьдчилсан судалгаа хийх, тендер шалгаруулалтад үнэ өртгийн судалгааг ашиглах заавар, журмыг боловсруулах, батлуулах", ТЕЗ нарт өгсөн "Төсвийн багцын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, худалдан авах ажиллагаа, хэрэгжилт, гүйцэтгэл, бүртгэлд тусгасан эсэх бүрээр нэгдсэн судалгаа мэдээллийг бэлтгэж баталгаажуулдаг тогтолцоог бүрдүүлэх" зөвлөмж өгсөн нь тус бүр 60 хувьтай буюу хэрэгжих шатандаа байна.
- Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын тухай анхдагч хуулийн төслийг боловсруулж аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу холбогдох эрх зүйн зохицуулалтуудыг хуулийн төсөлд тусган 2026 оны 2 дугаар сарын 12-нд Засгийн газарт танилцуулж хуулийн үзэл баримтлалыг батлуулсан байна. Тухайн хуулийн төслийг боловсруулсан ч УИХ-аар хэлэлцэгдэж батлагдаагүй байгаа нь дараах Ерөнхий сайдад өгсөн 3, Сангийн сайдад өгсөн 1 зөвлөмжийн хэрэгжилтэд нөлөөлж байна. Үүнд:
 - Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт болон урсгал зардал, тусгай сан, орон нутгийн төсөв, хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийх төсөл, арга хэмжээг төсөвт өртөг, зориулалт, нэр төрөл, хамрах хүрээ зэргээр нарийвчлан тодорхойлж зааглах эрх зүйн зохицуулалтыг бүрдүүлж хэрэгжүүлэх;
 - Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, хүлээн авах үе шат бүрд хийх хяналтын давтамж, шалгуурыг тодорхойлж, хяналт хариуцлагын системийн эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох;
 - ТЕЗ нараас эрх шилжүүлэн хэрэгжүүлэх, багцад задлах төсөл, арга хэмжээний цар хүрээ, нэр төрөл, зориулалтын шалгуурыг бий болгож эрх зүйн зохицуулалтаар хангах;
 - Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх барилга байгууламжийн төсөл, арга хэмжээг үнэлж, эрэмбэлэх журам, холбогдох аргачлалуудад өөрчлөлт оруулах, их засвар, тоног төхөөрөмж, ТЭЗҮ ангиллын төсөл, арга хэмжээг үнэлэх, эрэмбэлэх заавар журам боловсруулж, батлуулах зөвлөмж бүрэн хэрэгжээгүй байна.
- ТЕЗ нарт "УТХО-аар ирэх онуудад хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг дунд хугацаагаар төлөвлөж, тухайн жилд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төсөвлөлтийн шаардлагыг өмнөх онд хангуулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх" зөвлөмж өгсөн нь мөн бүрэн хэрэгжээгүй байна.

3.159. Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжөөс хэрэгжсэн 1, бусад зөвлөмж хэрэгжих шатандаа болон хэрэгжилт хангалтгүй түвшинд байгаа бөгөөд Төсвийн хөрөнгө оруулалтын тухайн хуулийн төсөлд зарим зохицуулалтуудыг тусгасан ч хуулийн төслийг УИХ-т өргөн мэдүүлээгүй, Засгийн газраас үзэл баримтлалыг баталсан, төслийг боловсруулах хэлэлцэх, түвшинд байна.

3.160. Өмнөх аудитаар тогтоосон акт, албан шаардлагын хэрэгжилт дунджаар 48.7 хувьтай, ТЕЗ-дын хувьд хэрэгжилт харилцан адилгүй байгаа бөгөөд нийт 37 зөрчлийг арилгуулахаар 16 албан шаардлага хүргүүлснээс 6 нь бүрэн хэрэгжиж, 4 нь хэрэгжих шатандаа, 6 нь огт хэрэгжээгүй байна.

3.161. ГБХНХЯ, ЗТЯ болон ОБЕГ нь аудитын мөрөөр авах арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлж, илэрсэн алдаа, зөрчлийг арилгах чиглэлд тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн байна. Тухайлбал ЗТЯ нь улсын төсөвт төвлөрүүлэхээр тогтоосон 18.0 тэрбум төгрөгийг бүрэн барагдуулсан бол ГБХНХЯ тендер шалгаруулалттай холбоотой зөрчлийг арилгаж хэрэгжилтийг бүрэн хангасан байна.

3.162. ХББОСЯ хөгжлийн төлөвлөгөө болон хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөртэй уялдаагүй, төлөвлөлттэй холбоотой албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлсэн боловч ХАА, үнийн судалгаа, барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авах ажиллагаа, бодит гүйцэтгэлийн санхүүжилттэй холбоотой зөрчлүүдийг бүрэн арилгаагүй байна.

3.163. ЗГХЭГ, ССАЖЗЯ, ЭМЯ, Боловсролын яам нь акт, албан шаардлагын хэрэгжилт хангалтгүй, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлтийг хөгжлийн бодлоготой уялдуулаагүй, төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй ТАХ-г төлөвлөсөн, бодит гүйцэтгэлээр илүү дүнгээр санхүүжилт олгосон, төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт сул байна.

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйл, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээний үр дүнд 23 сургууль ашиглалтад орж суралцагчийн суудлын тоо 10.6 мянгаар, 20 цэцэрлэг нэмэгдэж хамрагдах хүүхдийн тоо 3.0 мянгаар, 2 дотуур байр ашиглалтад орсноор орны тоо 280-аар, соёлын төв, театрын 8 барилга баригдсанаар суудлын тоо 2.3 мянгаар, 10 эмнэлгийн барилга ашиглалтад орсноор эмчлүүлэгчдийн орны тоо 154-өөр тус тус нэмэгдсэн байна. Мөн инженерийн дэд бүтцийн 36, дэд станц болон цахилгаан хангамжийг сайжруулах 30 байгууламж ашиглалтад орж хатуу хучилттай авто зам 330.3 км-ээр, гүүрний хүчин чадал 282 урт метрээр тус тус нэмэгджээ.

Төлөвлөлт:

1. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлыг тооцох, үнэлж эрэмбэлэх салбар бүрийн шалгуур үзүүлэлт тодорхойгүй, тэдгээрийг хэмжих нэгдсэн өгөгдөл мэдээлэл дутмаг байгаа нь хөрөнгө оруулалтын нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлагыг бодитой, үндэслэлтэй тодорхойлох, хөгжлийн бодлого, зорилттой уялдуулан оновчтой төлөвлөхөд тулгарч буй гол бэрхшээл болж байна.
2. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг дунд хугацаагаар төлөвлөж хэрэгжүүлэхгүй байгаагаас шалтгаалан шинээр эхлүүлэх барилга байгууламж, их засварын ажлын зураг төслийг өмнөх онд боловсруулах бэлтгэл ажил бүрэн хийгдэхгүй орхигдож байна.
Энэ нь төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй, магадлалаар баталгаажсан зураг төсөвгүй барилга байгууламжийг төлөвлөх, төсөвт өртөг нэмэгдэх, хугацаандаа хэрэгжихгүй удаашрах суурь шалтгаан болж байна.
3. Тоног төхөөрөмжийн төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө хөрөнгийн бүртгэл, ашиглалтын хугацаа, норм хэмжээ, стандарт, жишиг үнэ зэрэгт тулгуурлаагүй, нэн тэргүүний хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлоогүй, хяналтгүй, ерөнхий, нийт үнийн дүнгээр төлөвлөж баталж байгаа нь тэргүүн эрэмбэд хамаарахгүй, өөр эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх боломжтой хөрөнгө бэлтгэх, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах нөхцөлийг бий болгож байна.
4. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилтийг жил бүр дутуу төлөвлөж байгаа нь хэрэгжилт удаашрах, өртөг нэмэгдэх эрсдэлийг дагуулахаас гадна дараагийн жилүүдийн төсвийн уян хатан байдлыг бууруулж, шинэ төсөл, арга хэмжээг эхлүүлэх хөрөнгө оруулалтын боломжийг хязгаарлах үр дагавар үүсгэж байна.
5. Техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах төсөл, арга хэмжээний саналыг хүргүүлэхдээ төсөл, арга хэмжээний нэр, байршил, зориулалт бүрээр төлөвлөөгүй, яам агентлаг, аймаг, нийслэлээс санал авч, эрэмбэлж сонгох төлөвлөлтийн үе шатны ажлыг төсөв батлагдсаны дараа хэрэгжүүлэн хугацаа алдсанаас шалтгаалж 50 хувьд нь гэрээ байгуулаагүй, төлөвлөсөн ажлын хэрэгжилт 15 хувьтай, үр дүн багатай байна.
6. Сангийн яамнаас Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системийг хөгжүүлснээр төлөвлөлтийн үйл ажиллагааг цахимжуулах чиглэлд тодорхой ахиц гарч, төлөвлөлтийн баримт бичгийн бүрдүүлбэр, төсөл, арга хэмжээний үнэлгээ, эрэмбэ, тайлбар мэдээллийг нэгдсэн байдлаар бүртгэх, хянах нөхцөл бүрджээ. Харин цахим системд бүртгэж буй мэдээллийн үнэн зөв, бодитой, үндэслэлтэй эсэхийг хянаж баталгаажуулах шаардлагатай байна.

Худалдан авах ажиллагаа:

7. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нар ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтыг боловсруулж худалдан авах ажиллагааны нэгжид хугацаанд нь хүргүүлээгүйгээс тендер шалгаруулалтын 52 хувийг 4 дүгээр сараас хойш зарласан бөгөөд түүнээс 39 хувьд гэрээ байгуулаагүй, 525.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг төсвийн хэмнэлтэд тооцжээ.
8. Төсөвт өртөг ойролцоо нэг төрлийн тендер шалгаруулалтад оролцогчдод тавигдах шаардлага харилцан адилгүй, зарим төсөл, арга хэмжээний тендер шалгаруулалтын баримт бичигт заасан шаардлагад нийцээгүй оролцогчийг гүйцэтгэгчээр сонгон шалгаруулсан байна.

9. Сангийн яамны хүлээн авч хянан шийдвэрлэсэн гомдлын 75 хувь нь үндэслэлтэй байхад гомдлын мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийгээгүй, алдаа зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг судалж тодорхойлох, бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүй, гомдлын шийдвэрлэлтэд тавих хяналт, хариуцлага сул байна.
10. Худалдан авах ажиллагааны цахим системд тендер шалгаруулалт зарлах, үнэлэх, үр дүнг нийтлэх, мэдэгдэх зарим үйл ажиллагааг цаасаар болон цахим системээр зохион байгуулж давхардал үүсгэж байгаа үе шат дамжлага, процессыг хялбаршуулах, хүний оролцоог бууруулах, цахим хэлбэрт бүрэн шилжих үйл явц хангалтгүй байна.

Хэрэгжилт, үр дүн:

11. Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын тухайн жилийн санхүүжилтийн гүйцэтгэл 72.9 хувь, тухайн онд хэрэгжүүлж дуусахаар төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт 75.1 хувьтай байгаа бөгөөд барилга байгууламжийн 2 ажил тутмын нэг нь, ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах 5 ажил тутмын 4 нь тухайн онд хэрэгжиж дуусаагүй дараагийн онд шилжжээ.
12. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2025 онд хэрэгжүүлсэн 611 төсөл, арга хэмжээний 80 хувь буюу 6,981.6 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 415 төсөл нь боловсрол, зам тээвэр, хот байгуулалт, эрүүл мэнд, эрчим хүч зэрэг тэргүүлэх 5 чиглэлд төвлөрсөн нь суурь дэд бүтэц, нийгмийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бодлогын зорилтыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байна.
13. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөвт өртгийн 80 хувийг эзэлж буй голлох 5 салбарын Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх зорилт арга хэмжээг төлөвлөсөн шалгуур үзүүлэлтээр авч үзэхэд дунджаар 77.1 хувьтай байгаа ч Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд хөрөнгө оруулалтын үр дүнг баригдсан барилга байгууламжийн тоо, зам гүүр, инженерийн шугам сүлжээний урт, барилгын ажлын явцын хувиар тодорхойлж байгаа нь оновчгүй байна.
14. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнг сургуулийн ээлжийн коэффициент, нэг анги, багшид ногдох суралцагчийн тоо, эрүүл мэндийн тусламжийн чанар, авто замын хөдөлгөөний эрчим, ачаа тээврийн эргэлтийн хурд, дэд бүтцийн хүртээмж зэрэг үзүүлэлтээр хэмжиж оновчтой төлөвлөх, үр дүнг харьцуулан тайлагнадаг тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлагатай байна.
15. Барилга байгууламжийн төсөл, арга хэмжээнд тавьж буй захиалагчийн хяналт харилцан адилгүй, зарим төсөл, арга хэмжээг зураг төслийн дагуу гүйцэтгээгүй, комиссын үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлээгүй байхад ашиглалтад хүлээн авсан, хийгдээгүй ажлын гүйцэтгэлийг хянаж баталгаажуулсан зөрчлүүд давтагдаж байгаа бөгөөд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллагын хариуцлага, үе шатны хяналтын үр нөлөөг сайжруулах шаардлагатай байна.
16. Барилгад ашигласан материалаас ялгарах хорт бодисын агууламж хүлцэх хэмжээнд байгаа эсэхийг хянах, бүртгэх, баталгаажуулах тогтолцоо бүрдээгүй, 2025 онд ашиглалтад хүлээн авсан 13 сургууль, цэцэрлэгийг түүвэрлэн дотоод орчны агаарт шинжилгээ хийхэд 8 барилгад формальдегид болон бензолын агууламж хүлцэх хэмжээнээс өндөр байгаа нь суралцагчдын эрүүл мэндэд хортой нөлөө үзүүлэх эрсдэлтэй байна.
17. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, зохион байгуулах, ашиглалтад хүлээн авах, хөрөнгөд бүртгэх үе шат бүрд захиалагч, хяналт хэрэгжүүлэгч, хүлээн авах комисс зэрэг холбогдох байгууллага, албан тушаалтнуудын хяналт, хариуцлага сул байгаагаас шалтгаалан зураг төсөл, техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгаврын дагуу хэрэгжихгүй байх, хугацаа хоцрох, дутуу хийгдэх, шаардлагад нийцээгүй төсөл, арга хэмжээг хүлээн авах, санхүүжүүлэх, бүртгэхгүй орхих зэрэг алдаа, зөрчлүүд буурахгүй байна.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ

Аудитын дүн, дүгнэлт, нотлох зүйлст үндэслэн дараах зөвлөмжийг хүргүүлж байна. Үүнд:

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛД ТОЛИЛУУЛАХ НЬ:

1. Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл, арга хэмжээг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгаж батлах зөрчил давтагдан гарч байгаад анхаарал хандуулж, төсвийн төслийг хэлэлцэх, батлах явцад зарчмын зөрүүтэй санал гарч хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг нэмж тусгах, хэлэлцүүлэх тохиолдолд төсөвлөлтийн шаардлага хангасан эсэхийг хэн хэрхэн хянах талаарх зохицуулалтыг Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуульд тусгах шаардлага тулгарч байгааг толилуулж байна;
2. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, зохион байгуулах, хянах, ашиглалтад хүлээн авах, хөрөнгөд бүртгэх үе шат бүрд захиалагч, хяналт хэрэгжүүлэгч, хүлээн авах комисс зэрэг холбогдох байгууллага, албан тушаалтнуудад хүлээлгэх хариуцлага тодорхойгүй, хэрэгжүүлэх дотоодын хяналт сул байгааг хууль тогтоомжид нарийвчлан зохицуулах шаардлагатай байгааг толилуулж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД-д:

1. Барилгын материалыг импортлох, нийлүүлэх, ашиглах үе шат бүрд хийх чанарын хяналтын давтамж, чиг үүргийг тодорхойлох, чанарын шаардлага хангахгүй материалыг импортоор оруулж ирсэн, зах зээлд нийлүүлсэн, барилгад ашигласан зөрчилд авах арга хэмжээний зохицуулалтыг бий болгох, барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад хүлээн авах үед дотор агаарын чанарт шинжилгээ хийх зохицуулалтыг заавар, журамд тусгах.

МОНГОЛ УЛСЫН ШАДАР САЙД-д:

1. Захиалагч хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг Төрийн худалдан авах ажиллагааны газарт хүргүүлэх хугацааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд тусгах.

САНГИЙН САЙД-д:

1. Төсвийн хөрөнгө оруулалтын удирдлагын цахим системд дэд цэс үүсгэн төлөвлөлтийн болон гэрээний хэрэгжилтийн үе шатанд тоног төхөөрөмжийг нэр төрөл, голлох техникийн үзүүлэлтүүд, тоо ширхэг, нэгжийн үнэ, нийт үнийн дүнг төлөвлөх, хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа, батлагдсан норм хэмжээ зэрэгт тулгуурлан хэрэгцээ шаардлагыг үнэлж эрэмбэлэх, үнийн судалгаа мэдээлэл, холбогдох тооцооллыг хавсаргах, хянах боломжтой байдлаар хөгжүүлэлт хийх;
2. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журамд тендер шалгаруулалтад гарсан гомдлыг шийдвэрлэсэн шийдвэрийн биелэлтийг захиалагч улирал тутамд тайлагнах зохицуулалтыг тусгах;
3. Тендер шалгаруулалтад гаргасан гомдлын мэдээлэлд судалгаа, дүн шинжилгээ хийж илэрч буй алдаа зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг тодорхойлж, бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх.

МОНГОЛ УЛСЫН ТЭРГҮҮН ШАДАР САЙД БӨГӨӨД ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН САЙД-д:

1. Техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах төсөл арга хэмжээг төсвийн төсөлд хүргүүлэхдээ Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нараас саналыг авч нэгтгэн, төсөл, арга хэмжээний нэр, байршил, зориулалт бүрээр төлөвлөн боловсруулж, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан цагалбарт хугацаанд багтаан Сангийн яаманд хүргүүлэх;
2. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг барих барилга байгууламжийн тоо, зам гүүр, инженерийн шугам сүлжээний ажлын урт, хөрөнгө оруулалтын ажлын явц, гүйцэтгэлийн хувиар бус салбарын онцлогт тохирсон, бодлогын зорилт, үр дүнд чиглэсэн

оновчтой шалгуур үзүүлэлтээр тодорхойлж Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үзүүлэлтэд тусгах.

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН САЙД, ЗАМ ТЭЭВРИЙН САЙД НАР-Т:

1. Барилга байгууламжийн төсөл, арга хэмжээнд захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэгч байгууллага, нэгжүүдийн болон ашиглалтад хүлээн авах комиссын үйл ажиллагаанд салбарын хэмжээнд дотоод хяналт, шинжилгээ хийх, тодорхой давтамжтайгаар тогтмол хяналт хэрэгжүүлэх зохицуулалтыг холбогдох заавар, журамд тусгах;
2. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын барилга, зам гүүрийн ажлыг хэрэгжүүлэхдээ зураг төслийн дагуу гүйцэтгээгүй, хийгдээгүй ажлын гүйцэтгэлийг баталгаажуулсан, комиссын үүрэг даалгаврыг зохих журмын дагуу хэрэгжүүлээгүй, зураг төсөвт тусгагдсан ажлыг бүрэн гүйцэтгээгүй байхад ашиглалтад хүлээн авсан зэрэг аудитаар илэрсэн зөрчлүүдэд дүн шинжилгээ хийж, холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хариуцлага тооцох.

ТӨРИЙН ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ГАЗАР-Т:

1. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нараас ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолт, зураг төсвийг Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системээр хүлээн авах, бүртгэх нөхцөлийг бүрдүүлэх;
2. Тендер шалгаруулалтын бэлтгэл ажлыг хангах, тендерийн баримт бичгийг боловсруулах, оролцогчдод тавигдах шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг сонгох, оролцогчийн тендерт ирүүлэх маягтуудыг бөглөх, үнэлгээний хорооны гишүүн бүр тендерийг үнэлэх, үр дүнг нэгтгэх, шалгарсан оролцогчид урилга хүргүүлэх зэрэг үе шатыг цахимжуулж, дэвшилтэд технологи ашиглан хүний оролцоог багасгах ажлыг зохион байгуулах.

ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГААС ИРҮҮЛСЭН САНАЛ

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

Засгийн газрын II байр, С.Данзангийн гудамж 5/1,
4-р хороо, Чингэлтэй дүүрэг, 15160 Улаанбаатар хот,
Утас/факс: (976-51) 26 74 68, Цахим шуудан: info@mof.gov.mn,
Цахим хуудас: <http://www.mof.gov.mn>

2026.06.05 № 03/6838

танай _____ -ны № _____ -т

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН
ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
Д.ЭНХБОЛД ТАНАА

“Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”-д аудит хийж, тайлангийн төсөлд санал авах тухай Таны 07/1378 тоот албан бичигтэй танилцаа.

Тайлангийн төсөлд холбогдох саналыг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Хүндэтгэсэн,

ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Б.АНАР

9765001828

"Улсын төсвийн 2025 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн" аудитын тайлангийн төсөлд хүргүүлэх санал

№	Тайлангийн төслийн дугаар	Санал	Тайлбар
1	1.12. Эдгээр нь тухайн жилийн УТХО хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусгасан зорилт, арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд бүрэн чиглээгүй, төлөвлөлтөд суурилсан төсөвлөлтийн зарчим алдагдах эрсдэлийг дагуулж байна.	Өөрчлөн найруулах	1. Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төслийг Засгийн газраас анх өргөн мэдүүлэхэд буюу 2024 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийн байдлаар Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлагдаагүй байсан тул Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн бодлого болон "Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-ийн зорилго, зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, 2025 онд төсвийн хөрөнгө оруулалтыг бүсүүдийн авто зам, эрчим хүч, дэд бүтцийг бүрдүүлэх зорилгоор хөгжлийн бүтээн байгуулалтуудыг санхүүжүүлэхэд хөрөнгө оруулалтыг чиглүүлж төлөвлөсөн бөгөөд тайлангийн төсөлд дурдсан улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт нь улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөтэй уялдаагүй, зарим зорилт, арга хэмжээ, үр дүн хангагдаагүй гэж дүгнэх нь зөрүүтэй ойлголт үүсгэхээр байгааг анхаарах;

ХОЛБОГДОХ БАЙГУУЛЛАГЫН САНАЛД ӨГӨХ ХАРИУ ТАЙЛБАР

Сангийн яамнаас ирүүлсэн саналд дараах тайлбарыг өгч байна. Үүнд:

Монгол Улсын 2025 оны төсвийн төслийг 2024 оны 9 дүгээр сард УИХ-д өргөн мэдүүлэх үед Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө батлагдаагүй ч төсвийн төслийг хэлэлцэх, дахин өргөн мэдүүлэх үед батлагдсан талаар аудитын тайланд тусгагдсан.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ нь тухайн жилийн улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байх шаардлагатай тул аудитын тайланд өөрчлөлт оруулах шаардлагагүй гэж үзэв.

ХАВСРАЛТУУД

Хавсралт 1

Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөтэй уялдаагүй төсөл арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн
1	Төсөл, арга хэмжээний бэлтгэл хангах хөрөнгө оруулалт /Бүсүүд/	СС	6,881.0	6,881.0
2	Гадаадын зээл, тусламжаар хэрэгжих төслүүдийн монголын талын хөрөнгө оруулалт /Улсын хэмжээнд/	СС	99,069.4	99,069.4
3	Татварын байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	СС	4,696.5	4,696.5
4	Буйр нуурын усан замын боомт байгуулах судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Зүүн бүс/	СС	899.0	899.0
5	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/	ЗТС	157,864.8	36,483.0
6	Өгийнуур - Мянганы замын хэвтээ тэнхлэг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 28.5 км /Хангайн бүс/	ЗТС	43,603.2	17,989.4
7	Багануур тойрог авто зам, 14.4 км /Багануур хот/	ЗТС	43,321.9	11,848.7
8	Аргалант-Баянцогт сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 26.7 км, төмөрбетон гүүр, 36 у/м /Төвийн бүс/	ЗТС	44,729.5	11,220.5
9	А0502 дугаартай Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто замын 271-298 км хоорондох 27 км хатуу хучилттай авто замын их засвар, шинэчлэлт /Зүүн бүс/	ЗТС	37,843.9	11,436.6
10	Хушаат сумыг Улсын чанартай авто замтай холбох хатуу хучилттай авто замын дуусгал /Төвийн бүс/	ЗТС	13,880.4	6,940.2
11	Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	ШЕЗД	9,495.7	1,780.9
12	Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ШЕЗД	12,541.0	5,120.4
13	Дархан-Уул аймаг дахь шүүхийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/	ШЕЗД	12,213.5	4,928.0
14	Архангай аймаг дахь шүүхийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	ШЕЗД	8,043.3	3,469.9
15	Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	ШЕЗД	8,067.9	3,469.9
16	Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	МУЕ	358.9	358.9
17	Монцамэ агентлагийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	МУЕ	335.2	335.2
18	Улсын Их Хурлын Тамгын газрын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	МУИХД	8,560.0	8,560.0
19	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	МУЕС	1,433.5	1,433.5
20	Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв, зөвлөх үйлчилгээ /Бүсүүд/	ЭЗХС	7,675.8	7,675.8
21	Шинжлэх ухааны академийн харьяа хүрээлэнгийн Хэрэглээний Биотехнологийн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ЭЗХС	7,927.0	7,927.0
22	Их засвар /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	ЭЗХС	2,335.3	2,335.3
23	Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн их засвар /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	ШС	1,490.5	1,490.5
24	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харьяа байгууллагуудын техник, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	ЗГХЭГД	1,631.2	1,631.2
25	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харьяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/	ЗГХЭГД	1,705.2	1,705.2

26	Явган хүн, энгийн болон цахилгаан хөдөлгүүрт дугуйн зам, байгууламжийн техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/	ХББОСС	1,735.6	1,735.6
27	Авто машингүй гудамж - авто зогсоолын техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/	ХББОСС	1,212.1	1,212.1
28	Гадаад харилцааны салбарын их засвар /Улаанбаатар/	ГХС	8,378.7	8,378.7
29	Гадаад харилцааны салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	ГХС	1,190.9	1,190.9
30	Цагдаагийн ерөнхий газар, харьяа байгууллагуудын их засвар /Улсын хэмжээнд/	ХЗДХС	1,671.5	1,671.5
31	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	АҮЭБС	779.5	779.5
32	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	БОУАӨС	2,757.1	2,757.1
33	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/	БОУАӨС	2,589.6	2,589.6
34	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/	БОУАӨС	2,957.8	2,957.8
35	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	ХХААХҮС	7,124.5	7,124.5
36	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын харьяа байгууллагуудын их засвар /Улсын хэмжээнд/	ХХААХҮС	502.3	502.3
37	Авлигатай тэмцэх газрын барилгын их засвар /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	АТГД	960.7	960.7
38	Зохицуулалттай этгээдийн эрсдэлийн үнэлгээний мэдээллийн нэгдсэн систем /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	СЗХД	243.4	243.4
39	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	ХЭҮКД	2,271.6	2,271.6
40	Прокурорын салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УЕП	3,799.6	3,799.6
41	Үндэсний статистикийн хороо, орон нутгийн статистикийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	ҮСХД	1,804.2	1,804.2
Нийт			569,701.7	292,784.1

Сүүлийн 2 жилийн дотор магадлалаар баталгаажсан зураг төсөв, газрын зөвшөөрөлтэй байх төсөвлөлтийн шаардлагыг хангаагүй төсөл арга хэмжээ

№	Дэд төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	Тайлбар
1	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харьяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/ - Дээврийн засварын ажил	ЗГХЭГД	255.9	255.9	Зураг төсөвгүй
2	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Хөлийн усны хөв цөөрөм /Говь-Алтай, Хөх морьт/	БОУАӨС	1,013.9	1,013.9	Зураг төсөвгүй
3	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Рашааны булгийн хөв цөөрөм /Говь-Алтай, Баян-Уул/	БОУАӨС	200.6	200.6	Зураг төсөвгүй
4	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Говь-Алтай аймгийн Баруун бүсийн хөв цөөрөм	БОУАӨС	621.8	621.8	Зураг төсөвгүй
5	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Говь-Алтай аймгийн Зүүн бүсийн хөв цөөрөм	БОУАӨС	731.2	731.2	Зураг төсөвгүй
6	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Ховд аймгийн хөв цөөрөм	БОУАӨС	476.5	476.5	Зураг төсөвгүй
7	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Завхан аймгийн хөв цөөрөм	БОУАӨС	476.5	476.5	Зураг төсөвгүй
8	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Увс аймгийн Баруун бүсийн хөв цөөрөм	БОУАӨС	603.0	603.0	Зураг төсөвгүй
9	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Увс аймгийн Зүүн бүсийн хөв цөөрөм M969:M974	БОУАӨС	476.5	476.5	Зураг төсөвгүй
10	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Увс нуурын ай савын УТХГ-ын гадна фасадын их засвар /Увс, Улаангом/	БОУАӨС	162.9	162.9	Зураг төсөвгүй
11	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Богдхан уулын ДЦГ-ын хамгаалалтын захиргааны Жаргалантын амны байгаль хамгаалагчийн байрны их засвар /Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг/	БОУАӨС	44.2	44.2	Зураг төсөвгүй
12	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Хөвсгөл аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн Хатгал тосгоны Нуур судлалын лабораторийн хашаа барих их засварын ажил /Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон/	БОУАӨС	36.5	36.5	Зураг төсөвгүй
13	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -“Сэлэнгэ аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн конторын гадна засварын ажил /Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум/”	БОУАӨС	131.8	131.8	Зураг төсөвгүй

14	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Баян-Өлгий аймгийн Дэлүүн өртөөний их засвар /Баян-Өлгий аймаг, Дэлүүн/	БОУАӨС	36.5	36.5	Зураг төсөвгүй
15	“Загвар зураг төсөв боловсруулах ажил /Улаанбаатар/”	БОУАӨС	471.2	471.2	Зураг төсөвгүй
16	“Инженерийн дэд бүтцийн ажлын зураг боловсруулах ажил /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	221.8	221.8	Зураг төсөвгүй
17	“Гадна инженерийн шугам сүлжээний ажил, ус хангамж, ариутгах татуурга, усалгааны систем /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	3,850.3	3,850.3	Зураг төсөвгүй
18	“Цахилгаан хангамж /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	2,233.4	2,233.4	Зураг төсөвгүй
19	“Гадна холбоо /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	1,031.2	1,031.2	Зураг төсөвгүй
20	“Авто зам, зогсоолын ажлын зураг боловсруулах /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	379.9	379.9	Зураг төсөвгүй
21	“Хамгаалалтын хашаа /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	1,186.6	1,186.6	Зураг төсөвгүй
22	“Авто зам, зогсоолын ажил /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	10,224.4	10,224.4	Зураг төсөвгүй
23	Багц 3 “СОР 17 хурлын байр, байгууламжийн ажлын зураг төсөл /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	653.5	653.5	Зураг төсөвгүй
24	Багц 4 “СОР 17 хурлын байр, байгууламж /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	26,379.1	26,379.1	Зураг төсөвгүй
25	Багц 5 “СОР 17 хурлын байр, байгууламжийн гадна гэрэлтүүлгийн кабель, хамгаалалтын хоолойн услалтын ажил /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	351.7	351.7	Зураг төсөвгүй
26	Багц 6 “СОР 17 хурлын хүлээн авагч орны байр, нийтийн ариун цэврийн байгууламжууд, болон харуул хамгаалалтын байрны ажлын зураг төсөл боловсруулах ажил	БОУАӨС	317.7	317.7	Зураг төсөвгүй
27	Багц 7 “СОР 17 хурлын байр, байгууламжийн дотор төлөвлөлт, гадна, дотор болон инженерийн хангамжийн зураг төсөл боловсруулах ажил	БОУАӨС	2,699.2	2,699.2	Зураг төсөвгүй
28	Малын удмын сангийн үндэсний төвийн цахилгааны дэд өртөө болон үйлдвэрийн барилгын дээврийн засвар	ХХААХҮС	79.2	79.2	Зураг төсөвгүй
29	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Архангай аймгийн Хотонт, Ихтамир, Чулуут, Өлзийт, Хашаат сум/	ХББОСС	5,791.6	51.8	Зураг төсөвгүй
30	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Баянхонгор аймгийн Баянцагаан, Галуут, Баян-Овоо, Эрдэнэцогт, Шинэжинст сум/	ХББОСС	5,557.0	1,300.7	Зураг төсөвгүй
31	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Говь-Алтай аймгийн Төгрөг, Алтай, Тайшир, Цогт сум/	ХББОСС	5,710.8	1,269.4	Зураг төсөвгүй
32	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Баян-Өлгий аймгийн Өлгий, Ногооннуур сум/	ХББОСС	3,707.9	825.4	Зураг төсөвгүй
33	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Төв аймгийн Эрдэнэсант, Батсүмбэр, Заамар, Баянжаргалан/	ХББОСС	4,665.7	1,078.8	Зураг төсөвгүй
34	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Хэнтий аймгийн Хэрлэн, Биндэр сум/	ХББОСС	3,638.2	825.4	Зураг төсөвгүй

35	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Улаанбаатар, Багахангай, Налайх дүүрэг/	ХББОСС	3,368.1	833.8	Зураг төсөвгүй
36	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - А0202 Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн 16 км авто замын их засвар	ЗТС	14,630.0	14,630.9	2 жилээс өмнө хийгдсэн зураг төсөвтэй
37	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - А0202 Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн 14.4 км авто замын их засвар	ЗТС	15,010.1	13,999.1	2 жилээс өмнө хийгдсэн зураг төсөвтэй
38	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ Улаанбаатар Мандалговь чиглэлийн 8 км авто замын их засвар	ЗТС	8,056.0	7,852.8	2 жилээс өмнө хийгдсэн зураг төсөвтэй
39	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - Улаанбаатар-Мандалговь А0201 чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын 103 км авто замын их засварын ажил	ЗТС	106,312.3	-	2 жилээс өмнө хийгдсэн зураг төсөвтэй
40	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - Мандалговь-Даланзадгад А0202 чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын 14.6 км авто замын их засварын ажил	ЗТС	15,069.5	-	2 жилээс өмнө хийгдсэн зураг төсөвтэй
41	Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ - Дорнод аймаг Хэрлэн сумын 3 дугаар баг, аймгийн Музейн уулзвараас шинээр төлөвлөгдөж буй 1800 айлын хотхон, хороолол хүртэлх авто зам	ЗТС	932.8	932.8	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
42	Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	ШЕЗД	8,067.9	3,469.9	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
43	Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ШЕЗД	12,541.0	5,120.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
44	Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	ШЕЗД	9,495.7	1,780.9	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
45	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын лабораториудын их засвар /Улаанбаатар/	ШС	2,863.9	2,863.9	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
46	Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн их засвар /Улаанбаатар, ХанУул/	ШС	1,490.5	1,490.5	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
47	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Засгийн газрын 12-р байрны их засвар	БОУАӨС	518.1	518.1	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
48	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Монгол-Кувейтын байгаль орчны судалгааны төвийн их засвар	БОУАӨС	1,401.5	1,401.5	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/

49	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Усны газрын барилгын дотор дулаан хангамж цэвэр усны шугам солих, ариун цэврийн өрөөний засварын ажлын /Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг/	БОУАӨС	242.4	242.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
50	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Өмнөд бүсэд Цаг уурын өртөөний барилга барих	БОУАӨС	776.8	776.8	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
51	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Төвийн бүсэд Цаг уурын өртөөний барилга барих	БОУАӨС	1,471.6	1,471.6	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
52	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Зүүн бүсэд Ус, Цаг уур, Хамгаалалтын захиргааны харуулын байр барих	БОУАӨС	139.6	139.6	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
53	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Төвийн бүсэд Ус, Цаг уур, Хамгаалалтын захиргааны харуулын байр барих	БОУАӨС	201.6	201.6	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
54	Засгийн газрын 96 байрны байрны хурлын заалны дээврийн засвар	ХХААХҮС	184.1	184.1	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
55	Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үйлдвэрийн барилгын засвар	ХХААХҮС	238.9	238.9	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
56	ЭХЭМҮТ-ийн Эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмнэлгийн барилгын дотор засварын нэмэлт ажил Багц-3	ЭМС	588.5	588.5	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
57	Инженерийн шугам сүлжээний ажил /Увс, Улаангом сум/	ХББОСС	4,498.9	1,117.8	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
58	Сумын төвийн инженерийн дэд бүтэц, шугам сүлжээний ажил /Хөвсгөл, Тариалан сум/	ХББОСС	11,650.0	2,480.9	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
59	Чингис хотын бохир усны төв коллекторын 1,2,3,4 дүгээр шугамын шинэчлэл, даралтат шугам, өргөх станц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ХББОСС	8,181.2	2,113.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
60	Сумын төвийн ариутгах татуургын шугам сүлжээ /Дундговь, Сайхан-Овоо сум/	ХББОСС	1,431.3	372.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
61	Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн гадна цахилгааны ажлын үлдэгдэл /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 11 дүгээр хороо, YII бичил хороолол/	ХББОСС	5,244.6	500.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
62	Сумын ундны усны эх үүсвэр, инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтцийн өргөтгөл шинэчлэлийн ажил /Сүхбаатар, Баруун-Урт/	ХББОСС	1,648.3	408.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
63	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Өвөрхангай аймгийн Хужирт, Бат-Өлзий, Бүрд, Богд сум/	ХББОСС	3,618.9	888.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/

64	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Ховд аймгийн Булган, Мянгад, Чандмань, Зэрэг сум/	ХББОСС	4,687.7	1,078.7	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
65	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Булган аймгийн Булган сум/	ХББОСС	1,850.6	412.7	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
66	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дорнод аймгийн Халхгол, Чулуунхороот, Чойбалсан сум/	ХББОСС	3,829.0	856.7	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
67	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дорноговь аймгийн Хатанбулаг, Айраг, Алтанширээ сум/	ХББОСС	4,449.5	1,047.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
68	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дундговь аймгийн Луус, Гурвансайхан сум/	ХББОСС	2,000.0	444.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
69	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/	ХББОСС	993.8	100.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
70	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/	ХББОСС	996.7	582.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
71	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	ЭХС	51,948.9	3,000.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
72	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ЭХС	15,444.2	4,378.3	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
73	1. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Чулуут сум Зуунмод баг/ 2. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Өндөр-Улаан сум, Баянгол баг/	ЭХС	993.8	993.8	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
74	Сумын төвийн 0.4 кВ-ын шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэл /Архангай, Эрдэнэмандал сум/	ЭХС	1,211.4	710.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
75	1. Нарлаг хорооллын цахилгаан хангамж /Дархан-Уул, Хонгор сум/ 2. Хушаат сумын 2 дугаар багийн суурьшлын бүсийн цахилгаан хангамж /Сэлэнгэ, Хушаат сум/	ЭХС	1,882.5	860.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
76	Сумын 10 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын шинэчлэлт /Дорноговь, Дэлгэрэх сум/	ЭХС	2,026.9	1,000.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
77	Хамрын хийд орчмын цахилгаан хангамжийг сайжруулах ажил /Дорноговь, Сайншанд сум/	ЭХС	1,270.3	430.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
78	1. Сумын АТП-1, 2 дэд станцын 0.4 кВ-ын хуучин модон тулгуур болон АС утсыг төмөр бетон тулгуур бүхий бүрээстэй ЦДАШ-г бүрэн шинэчлэх /Завхан, Түдэвтэй сум/ 2. Сумын төвийн 0.4 кВ-ын агаарын шугамын АС утастай хэсгийг бүрээстэй дамжуулагч	ЭХС	1,496.9	600.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/

	бүхий агаарын шугамаар шинэчлэх ажил /Завхан, Нөмрөг сум/				
79	1. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Төв, Баянчандмань сум, 3-р баг/ 2. Бичигт баг Хуримт хэсэг, Дээд доод Арангатын айл өрхүүдийн цахилгаан хангамж /Төв, Борнуур сум/ 3. 4-р багийн Далын ам хэсгийн цахилгаан хангамж /Төв, Борнуур сум/	ЭХС	921.3	406.5	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
80	1. Харзтай хэсгийн цахилгаан хангамж /Төв, Эрдэнэ сум/ 2. Баруун Зуунмод амны айл өрхүүдийн цахилгаан хангамж /Төв, Сэргэлэн сум/ 3. Сумын төвийн цахилгаан хангамж /Төв, Баянжаргалант сум/	ЭХС	1,167.0	502.4	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
81	Гэр хорооллын хүчдэлийн уналттай болон гэрэл цахилгаангүй айл, өрхийн цахилгаан хангамж / Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг 32, 33, 34, 36, 40, 42 хороо 12 байршилд/	ЭХС	3,105.1	1,300.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
82	Аймгийн төвийн 6 кВ-ын хүчдэлийг 10 кВ-ын хүчдэлийн түвшинд шилжүүлэх ажлын хүрээнд 35/10 кВ-ын "Улиасны хэв" дэд станцын өргөтгөл, шинээр 35/10 кВ-ын дэд станц барих /Увс, Улаангом сум/	ЭХС	4,580.4	2,000.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
83	Сумын төвийн цахилгааны тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгслийн шинэчлэлт, суурилуулалт /Увс, Улаангом сум/	ЭХС	1,851.3	1,851.3	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
84	Хилийн 0245 дугаар цэргийн ангийн 0228 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Увс, Сагил сум, Сагил салбар/ Хилийн 0311 дугаар цэргийн ангийн 0320 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Увс, Тэс сум, Гадарт салбар/	ЭХС	2,098.5	750.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
85	Хилийн 0130 дугаар цэргийн ангийн 0217 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Ховд, Булган сум, Гурван хүүхэд салбар/	ЭХС	953.0	400.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
86	Дөргөний УЦС-аас Чандмань сумын төв хүртэл 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 35/10 кВ-ын дэд станцын барилга угсралтын эхний ээлжийн ажил /Ховд, Чандмань сум/	ЭХС	1,398.0	600.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
87	Сумын төвийн цахилгаан хангамж /Завхан, Улиастай сум Өлзийт, Жинст, Жаргалант, Богдын гол, Чигэстэй, Товцог баг/	ЭХС	975.8	420.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
88	Сумын төвийн цахилгаан хангамж, өргөтгөл шинэчлэлт /Хөвсгөл, Тариалан сум/	ЭХС	575.4	250.0	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
89	"Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв"-ийн үйлдвэрийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	ГБХНХС	1,220.2	1,220.2	Зураг төсөвгүй /дараа нь баталгаажсан/
	Нийт		438,220.5	153,511.5	

Зураг төсөв нь магадлалын дүгнэлтээр баталгаажихад өртөг нэмэгдсэн төсөл, арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Хуулиар батлагдсан төсөвт өртөг	Магадлалаар баталгаажсан төсөвт өртөг
1	Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ - Дорнод аймаг Хэрлэн сумын 3 дугаар баг, аймгийн Музейн уулзвараас шинээр төлөвлөгдөж буй 1800 айлын хотхон, хороолол хүртэлх авто зам	ЗТС	932.8	1,305.7
2	Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	ШЕЗД	8,067.9	9,350.6
3	Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ШЕЗД	12,541.0	15,274.2
4	Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	ШЕЗД	9,495.7	13,810.4
5	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын лабораториудын их засвар /Улаанбаатар/	ШС	2,863.9	3,065.2
6	Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн их засвар /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	ШС	1,490.5	1,584.2
7	Инженерийн шугам сүлжээний ажил /Увс, Улаангом сум/	БОУАӨС	4,498.9	4,890.6
8	Сумын төвийн инженерийн дэд бүтэц, шугам сүлжээний ажил /Хөвсгөл, Тариалан сум/	БОУАӨС	11,650.0	25,615.4
9	Чингис хотын бохир усны төв коллекторын 1,2,3,4 дүгээр шугамын шинэчлэл, даралтат шугам, өргөх станц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	БОУАӨС	8,181.2	8,516.4
10	Сумын ундны усны эх үүсвэр, инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтцийн өргөтгөл шинэчлэлийн ажил /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	БОУАӨС	1,648.3	6,406.9
11	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Булган аймгийн Булган сум/	БОУАӨС	1,850.6	3,643.7
12	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дорноговь аймгийн Хатанбулаг, Айраг, Алтанширээ сум/	БОУАӨС	4,449.5	8,291.3
13	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дундговь аймгийн Луус, Гурвансайхан сум/	БОУАӨС	2,000.0	2,222.7
14	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/	ХХААХҮС	993.8	2,392.8
15	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/	ХХААХҮС	996.7	2,247.6
16	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	ЭМС	51,948.9	52,665.7
17	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ХББОСС	15,444.2	18,435.1
18	Багц-1: 1. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Чулуут сум Зуунмод баг/ 2. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Өндөр-Улаан сум, Баянгол баг/	ХББОСС	993.8	1,363.0

19	Багц-6: 1. Сумын 10 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын шинэчлэлт /Дорноговь, Дэлгэрэх сум/	ХББОСС	2,026.9	4,302.9
20	Багц-7: 1. Хамарын хийд орчмын цахилгаан хангамжийг сайжруулах ажил /Дорноговь, Сайншанд сум/	ХББОСС	1,270.3	1,459.6
21	Багц-8: 1. Сумын АТП-1, 2 дэд станцын 0.4 кВ-ын хуучин модон тулгуур болон АС утсыг төмөр бетон тулгуур бүхий бүрээстэй ЦДАШ-г бүрэн шинэчлэх /Завхан, Түдэвтэй сум/ 2. Сумын төвийн 0.4 кВ-ын агаарын шугамын АС утастай хэсгийг бүрээстэй дамжуулагч бүхий агаарын шугамаар шинэчлэх ажил /Завхан, Нөмрөг сум/	ХББОСС	1,496.9	1,769.3
22	Багц-12: 1. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Төв, Баянчандмань сум, 3-р баг/ 2. Бичигт баг Хуримт хэсэг, Дээд доод Арангатын айл өрхүүдийн цахилгаан хангамж /Төв, Борнуур сум/ 3. 4-р багийн Далын ам хэсгийн цахилгаан хангамж /Төв, Борнуур сум/	ХББОСС	921.3	1,286.8
23	Багц-13: 1. Харзтай хэсгийн цахилгаан хангамж /Төв, Эрдэнэ сум/ 2. Баруун Зуунмод амны айл өрхүүдийн цахилгаан хангамж /Төв, Сэргэлэн сум/ 3. Сумын төвийн цахилгаан хангамж /Төв, Баянжаргалант сум/	ХББОСС	1,167.0	1,300.4
24	Багц-20: 1. Аймгийн төвийн 6 кВ-ын хүчдлийг 10 кВ-ын хүчдлийн түвшинд шилжүүлэх ажлын хүрээнд 35/10 кВ-ын "Улиасны хэв" дэд станцын өргөтгөл, шинээр 35/10 кВ-ын дэд станц барих /Увс, Улаангом сум/	ХББОСС	4,580.4	10,335.7
25	Багц-21: 1. Сумын төвийн цахилгааны тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгсэлийн шинэчлэлт, суурилуулалт /Увс, Улаангом сум/	ХББОСС	1,851.3	2,000.0
26	Багц-22: 1. Хилийн 0245 дугаар цэргийн ангийн 0228 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Увс, Сагил сум, Сагил салбар/ 2. Хилийн 0311 дугаар цэргийн ангийн 0320 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Увс, Тэс сум, Гадарт салбар/	ХББОСС	2,098.5	2,240.6
27	Багц-25: 1. Хилийн 0130 дугаар цэргийн ангийн 0217 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Ховд, Булган сум, Гурван хүүхэд салбар/	ХББОСС	953.0	1,494.3
28	Багц-27: 1. Дөргөний УЦС-аас Чандмань сумын төв хүртэл 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 35/10 кВ-ын дэд станцын барилга угсралтын эхний ээлжийн ажил /Ховд, Чандмань сум/	ХББОСС	1,398.0	10,210.6
29	Багц-31: Сумын төвийн цахилгаан хангамж, өргөтгөл шинэчлэлт /Хөвсгөл, Тариалан сум/	ХББОСС	575.4	1,001.5

30	“Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв”-ийн үйлдвэрийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	ХББОСС	1,220.2	1,354.4
	Нийт		159,606.8	219,837.6

Тухайн жилд ногдох санхүүжилтийг дутуу төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Тухайн жилд төлөвлөх санхүүжилт	2025 онд төлөвлөсөн санхүүжилт	Дутуу төлөвлөсөн /сая төгрөг/
1	Улсын дээд шүүхийн цахим систем /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	УДШЕШ	1,239.4	561.8	677.6
2	Архангай аймаг дахь шүүхийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	ШЕЗД	4,021.7	3,469.9	551.8
3	Дархан-Уул аймаг дахь шүүхийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/	ШЕЗД	6,106.8	4,928.0	1,178.8
4	Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	ШЕЗД	4,034.0	3,469.9	564.1
5	Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ШЕЗД	6,270.5	5,120.4	1,150.1
6	Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	ШЕЗД	4,747.9	1,780.9	2,967.0
7	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	ЭМС	11,924.2	9,944.0	1,980.2
8	Аргалант-Баянцогт сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 26.7 км, төмөрбетон гүүр, 36 у/м /Төвийн бүс/	ЗТС	14,909.8	11,220.5	3,689.3
9	А0502 дугаартай Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто замын 271-298 км хоорондох 27 км хатуу хучилттай авто замын их засвар, шинэчлэлт /Зүүн бүс/	ЗТС	12,614.6	11,436.6	1,178.0
10	Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 66 км /Баруун бүс/	ЗТС	50,308.9	29,796.2	20,512.7
11	Мандал сумын Түнхэл тосгоноос Төв аймгийн Батсүмбэр хүртэлх хатуу хучилттай авто зам /Төвийн бүс/	ЗТС	17,471.6	15,727.7	1,743.9
12	Баруунбүрэн-Амарбаясгалант хийд чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 33.4 км /Төвийн бүс/	ЗТС	19,736.1	14,435.8	5,300.3
13	Орхонтуул-Цээл чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 62.56 км /Төвийн бүс/	ЗТС	39,150.0	28,594.7	10,555.3
14	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/	ЗТС	52,621.6	36,483.0	16,138.6
15	Орхон-Хишиг-Өндөр-Гурванбулаг сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 59.2 км /Хойд бүс/	ЗТС	21,057.4	13,068.3	7,989.1
16	Солонготын давааны хатуу хучилттай авто зам, 12.08 км /Баруун бүс/	ЗТС	22,731.2	18,513.0	4,218.2
17	Багануур тойрог авто зам, 14.4 км /Багануур хот/	ЗТС	14,440.6	11,848.7	2,591.9
18	Баруун-Урт-Бичигт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам /Зүүн бүс/	ЗТС	106,666.3	31,680.0	74,986.3
19	Өгийнуур - Мянганы замын хэвтээ тэнхлэг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 28.5 км /Хангайн бүс/	ЗТС	21,801.6	17,989.4	3,812.2
20	Бүсүүдийн хөгжлийг дэмжих инженерийн шугам сүлжээ, дэд бүтэц, улс, аймаг, сумдад	ХХБОСС	55,865.2	41,051.4	14,813.8

	хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/				
21	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шатыг аймаг, сумдад хэрэгжүүлэхэд шаардагдах Улсын төсвийн хөрөнгө /Бүсүүд/	ХХБОСС	18,904.4	13,443.7	5,460.7
22	Налайх Дулааны шинэ эх үүсвэр 79 МВт-ын эхний ээлжийн ажил /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	ЭХС	18,576.5	16,906.5	1,670.0
23	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	ЭХС	17,316.3	3,000.0	14,316.3
24	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Говь-Алтай/	ЭХС	7,969.9	6,119.7	1,850.2
25	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Завхан, Улиастай сум/	ЭХС	6,229.5	4,943.9	1,285.6
26	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	ЭХС	2,057.5	1,675.4	382.1
27	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Төв/	ЭХС	1,756.9	1,578.2	178.7
28	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ЭХС	5,148.1	4,378.3	769.8
29	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Өвөрхангай/	ЭХС	6,246.7	5,742.1	504.6
30	Шинэ Зуунмод хотын 110 кВ-ын 2 хэлхээт ЦДАШ, 110/35/10 кВ "Аэросити" дэд станцын барилга угсралтын ажлын үргэлжлэл /Төв, Сэргэлэн сум/	ЭХС	8,328.2	7,777.2	551.0
31	Бүс нутгийн найдвартай цахилгаан хангамж, 1 дүгээр үе шат /Бүсүүд/	ЭХС	24,162.0	22,058.1	2,103.9
32	Дулааны гуравдугаар цахилгаан станцын турбингенератор №7 шинээр суурилуулах /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	ЭХС	15,000.0	5,000.0	10,000.0
33	Дулааны гуравдугаар цахилгаан станцын 50 МВт-ын турбингенератор №9 шинээр суурилуулах /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	ЭХС	30,000.0	15,000.0	15,000.0
34	Өнөр бүл-Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн төрөлжсөн асрамжийн газар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ГБХНХС	7,634.5	5,980.6	1,653.9
	Нийт		424,723.9	657,049.6	232,325.7

Санхүүжих дүнг дутуу төлөвлөсөн 2025 онд хэрэгжих дуусах төсөл арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Тухайн жилд төлөвлөх санхүүжилт	2025 онд төлөвлөсөн санхүүжилт	Дутуу төлөвлөсөн /сая төгрөг/
1	Удирдлагын академийн кампус, өргөтгөлийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	ЗГХЭГ	6,206.0	4,002.0	2,204.0
2	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 2 дугаар хороо/	БС	1,537.9	715.0	822.9
3	Дотуур байрны барилга, 100 ор /Хөвсгөл, Бүрэнтогтох сум/	БС	1,910.0	1,000.0	910.0
4	Бяслагийн үйлдвэр /Хөвсгөл, Жаргалант, Цагаан-Уул, Галт, Тосонцэнгэл, Ренчинлхүмбэ, Цагаан-Үүр, Рашаант, Их-Уул сум/	ХХААХҮС	4,550.0	3,219.4	1,330.6
5	Усан спорт цогцолбор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, Найрамдал зуслан/	ГБХНХС	4,422.0	850.1	3,571.9
6	Тусгай хэрэгцээт хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	БС	6,083.0	762.5	5,320.5
7	Япон Улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжих Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн эмнэлгийн барилга төслийн монголын талын хөрөнгө /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	БС	8,974.2	8,396.0	578.1
8	Цэцэрлэгийн барилга, 240 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг, 40 дүгээр хороо/	БС	5,325.3	2,841.3	2,484.0
9	Шинжлэх ухааны судалгааны лаборатори, спорт танхимын барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 13 дугаар хороо/	ЭЗХС	4,531.9	1,000.2	3,531.7
10	Сургуулийн барилга, 160 суудал /Ховд, Мөнххайрхан сум/	БС	1,552.4	1,000.1	552.3
11	Сургуулийн барилга, 640 суудал, спорт заал /Хөвсгөл, Галт сум, 5 дугаар баг/	БС	3,553.6	2,000.0	1,553.6
12	Сэргээн засах эмнэлгийн барилга, 40 ор /Өмнөговь, Даланзадгад сум, 6 дугаар баг/	ЭМС	4,700.0	1,000.5	3,699.5
13	Өндөр-Улаан багийн Донгой багаас Чулуут сум хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 65.8 км /Архангай, Ихтамир, Чулуут сум/	ЗТС	11,971.5	6,000.1	5,971.4
14	Орхон-Хишиг-Өндөр-Гурванбулаг сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын үргэлжлэл, 31.08 км /Булган, Хишиг-Өндөр сум/	ЗТС	6,441.9	2,420.1	4,021.8
15	Гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, инженерийн дэд бүтэц /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	ХББОСС	5,860.7	1,359.8	4,500.9
16	Хилийн цэргийн дугаар ангийн 1, 2 дугаар заставын цахилгаан хангамж /Баян-Өлгий, Цэнгэл сум/	ЭХС	1,878.5	1,035.8	842.7
17	Дотуур байрны барилга, 150 ор /Булган, Хангал сум, Хялганат тосгон/	БС	2,539.5	1,498.1	1,041.4
18	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Орхон, Баян-Өндөр сум, Оюут баг, 2а хороолол/	БС	2,422.4	1,414.6	1,007.8
19	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дархан-Уул, Дархан сум, 14 дүгээр баг/	БС	3,268.7	2,660.0	608.7
20	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум, 3 дугаар сургууль/	БС	14,237.8	11,797.0	2,440.8

21	Хөдөө аж ахуйн үйлдвэржилтийн агропарк /Сэлэнгэ/	ХХААХҮС	3,003.5	2,000.0	1,003.5
22	Эрүүл мэндийн төвийн барилга /Ховд, Цэцэг сум/	ЭМС	2,462.8	1,801.4	661.4
23	Эрүүл мэндийн салбарын их засвар /Улсын хэмжээнд/-Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ЭМС	925.2	5.6	919.6
24	Хөдөөгийн алслагдсан багуудын харилцаа холбооны дэд бүтэц /Улсын хэмжээнд/	ЦХИХХС	17,431.6	14,425.7	3,005.9
	Нийт		125,790.3	73,205.4	52,584.9

Төсөвт өртгөөс тухайн жилд ногдох санхүүжилтийг дутуу төлөвлөсөн 2026, 2027 онуудад үргэлжлэн хэрэгжих төсөл, арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Төлөвлөх санхүүжилт	2025 онд баталсан санхүүжилт	Дутуу төлөвлөсөн /сая төгрөг/
1	Шинжлэх ухааны хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн цогцолбор /Улаанбаатар/	ЭЗХС	22,070.2	20,444.7	1,625.5
2	Үерийн усны хамгаалалтын далан суваг /Баян-Өлгий, Өлгий сум/	ХББОСС	3,413.8	3,278.6	135.2
3	Цэцэрлэгийн барилга худалдан авах, 300 ор /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 24 дүгээр хороо/	БС	960.0	-	960.0
4	Төв аймгийн Угтаалцайдам, Цээл, Заамар сумдыг холбох хатуу хучилттай авто зам, 122.4 км /Төв, Угтаалцайдам, Цээл, Заамар сум/	ЗТС	36,513.3	30,000.0	6,513.2
5	Аймгийн төвийн гэр хорооллын шинэчлэл, дэд бүтэц /Архангай/	ХББОСС	5,393.0	5,118.6	274.3
6	"Гандангийн дэнж" шинэ аялал жуулчлалын бүсийн зураг төсөв, барилгын ажил /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 16 дугаар хороо/	ХББОСС	3,914.2	3,044.9	869.2
7	"Хөшигийн хөндийн шинэ хотын инженерийн дэд бүтэц" төсөл /Төв/	ЭХС	33,895.8	14,706.7	19,189.1
8	Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга /Хэнтий, Мөрөн сум/	ЗГХЭГД	1,143.4	1,138.2	5.1
9	Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга /Завхан, Баянтэс сум/	ЗГХЭГД	723.6	693.2	30.4
10	Цагдаагийн хэлтсийн барилга /Өвөрхангай, Уянга сум/	ХЗДХС	466.1	449.2	16.8
11	Цагдаагийн газрын барилга /Ховд, Жаргалант сум/	ХЗДХС	2,815.1	1,780.0	1,035.1
12	Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төвийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	БОУАӨС	803.6	729.6	74.0
13	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Булган, Баян-Агт сум/	БС	2,251.4	2,238.6	12.7
14	Политехник коллежийн дотуур байрны барилга, 150 ор /Завхан, Улиастай сум/	БС	1,511.2	1,403.1	108.1
15	Багшийн хөгжлийн ордны барилга /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	БС	2,246.2	2,040.9	205.3
16	Цэцэрлэгийн барилга буулгаж, шинээр барих, 240 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 5 дугаар цэцэрлэг/	БС	2,742.5	2,487.9	254.5
17	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 14 дүгээр цэцэрлэг/	БС	1,254.2	1,002.2	252.0
18	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 3 дугаар цэцэрлэг/	БС	1,054.1	904.4	149.7
19	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 8 дугаар цэцэрлэг/	БС	1,366.2	1,257.2	109.0
20	Дотуур байрны барилга, 100 ор /Говь-Алтай, Дэлгэр сум/	БС	914.8	848.9	65.9
21	Сургуулийн барилга, 480 суудал /Дархан-Уул, Орхон сум/	БС	3,565.0	3,388.4	176.6

22	Сургуулийн барилга, 960 суудал /Орхон, Баян-Өндөр сум, 7 дугаар хороолол/	БС	4,973.4	2,764.2	2,209.2
23	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал /Төв, Зуунмод сум, 5 дугаар сургууль/	БС	2,387.5	1,510.2	877.3
24	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 640 суудал /Төв, Зуунмод сум, Хүмүүн цогцолбор сургуулийн А байр/	БС	4,346.7	3,911.6	435.1
25	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Увс, Давст сум/	БС	2,701.9	1,925.8	776.1
26	Ерөнхий боловсролын сургуулийн спорт заалны барилга, 250 суудал /Өвөрхангай, Сант сум/	БС	923.6	917.9	5.7
27	Сургуулийн барилга, 1500 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 38 дугаар хороо, Баганат хороолол/	БС	7,980.1	6,706.0	1,274.1
28	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Жаргалант сум, 12 дугаар баг, 4 дүгээр цэцэрлэг/	БС	1,093.4	1,022.1	71.2
29	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Жаргалант сум, 5 дугаар баг, 6 дугаар цэцэрлэг/	БС	1,116.5	1,091.6	24.9
30	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум/	БС	2,908.3	2,545.0	363.3
31	Сургуулийн барилга, 320 суудал, спорт заал /Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон/	БС	2,732.5	2,017.4	715.0
32	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Хөвсгөл, Мөрөн сум, 2 дугаар цэцэрлэг/	БС	1,311.0	1,065.9	245.1
33	Сургуулийн урлаг заал, гал тогооны барилгын өргөтгөл /Хэнтий, Хэрлэн сум, Хан Хэнтий цогцолбор сургууль/	БС	679.2	607.5	71.6
34	Яслийн барилга буулгаж, шинээр барих, 120 ор /Хэнтий, Хэрлэн сум, 4 дүгээр баг/	БС	1,045.0	-	1,045.0
35	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 9 дүгээр цэцэрлэг/	БС	1,317.7	1,192.6	125.1
36	Сургуулийн барилга, 320 суудал /Сүхбаатар, Түвшинширээ сум/	БС	3,206.1	2,336.2	869.9
37	Кэмбрижийн сургалттай олон улсын сургуулийн дотуур байр, 300 ор /Хэнтий, Батноров сум, Бэрх тосгон/	БС	3,072.8	1,824.5	1,248.3
38	Оюутны дотуур байрны барилга /Ховд/	БС	4,202.3	4,082.4	119.8
39	Сургуулийн спорт заалны барилга /Сэлэнгэ, Сайхан сум, Номгон тосгон/	БС	494.0	491.1	2.9
40	Төмс, хүнсний ногооны зоорь, 200 тн, 500 тн /Сэлэнгэ, Орхон, Мандал, Баянгол, Шаамар, Хушаат, Жавхлант, Зүүнбүрэн сум/	ХХААХҮС	4,325.8	4,171.2	154.6
41	Усгалтын системийн шинэчлэл /Ховд, Дарви сум/	ХХААХҮС	3,999.7	3,992.1	7.6
42	Нэгдсэн эмнэлгийн барилга, 100 ор /Завхан, Улиастай сум/	ЭМС	9,428.6	8,900.1	528.5
43	Наркологийн төв эмнэлгийн барилга /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	ЭМС	2,498.1	2,480.2	17.8
44	"Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв-2"-ийн гадна инженерийн шугам, сүлжээ /Төв, Сэргэлэн сум/	ЭМС	4,224.1	3,000.8	1,223.3
45	Сувилахуйн сургалт, судалгааны төвийн барилга /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	ЭМС	4,387.4	3,000.0	1,387.3

46	Эс, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах төв /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	ЭМС	46,650.0	31,831.3	14,818.6
47	Эмнэлгийн барилгын өргөтгөл, 15 ор /Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон/	ЭМС	1,266.6	1,241.8	24.8
48	Жишиг өрхийн эмнэлэг /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ЭМС	633.0	501.7	131.3
49	Цэцэрлэг-Тосонцэнгэл чиглэлийн авто замаас Хорго, Тэрхийн цагаан нуур хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 13 км /Архангай, Тариат сум/	ЗТС	8,252.0	6,706.1	1,545.9
50	Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дөрөвдүгээр хэсэг, 23.13 км /Баян-Өлгий/	ЗТС	14,373.7	13,934.4	439.2
51	Увс нуур-Улаангом чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын эхний үе шат, 26.39 км /Увс/	ЗТС	15,553.0	14,489.0	1,064.0
52	Улаангом-Тэс хүртэлх хатуу хучилттай авто замын эхлэл /Увс/	ЗТС	1,556.2	1,533.5	22.7
53	Бор-Өндөр-Хэрлэн чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 179.7 км /Хэнтий, Баянмөнх, Дархан, Бор-Өндөр сум/	ЗТС	54,244.9	33,258.6	20,986.3
54	Жаргалтхаан-Өмнөдэлгэр чиглэлийн авто замаас Биндэр чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 152.5 км /Хэнтий, Өмнөдэлгэр, Баян-Адарга, Биндэр, Хэрлэн сум/	ЗТС	51,235.0	14,793.7	36,441.3
55	Хэрлэн голын төмөрбетон гүүр, 265 у/м, хатуу хучилттай авто зам, 14.2 км /Хэнтий, Хэрлэн/	ЗТС	16,640.0	12,513.0	4,127.0
56	Залуус 1, 2 дугаар хорооллын инженерийн шугам сүлжээ, цахилгаан хангамж /Дархан-Уул, Дархан сум/	ХББОСС	9,722.9	6,390.1	3,332.8
57	Ариутгах татуургын шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламж /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/	ХББОСС	1,004.5	888.7	115.8
58	Ариутгах татуургын шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламж, цэвэр усан хангамж, усан сангийн байгууламж /Хэнтий, Жаргалтхаан сум/	ХББОСС	817.1	793.5	23.6
59	1000 айлын орон сууцны хорооллын гадна дулаан хангамжийн шугам сүлжээ /Дорнод, Хэрлэн сум, 3 дугаар баг/	ХББОСС	5,784.9	5,463.3	321.6
60	Чойбалсан хотын ус хангамжийн шугам сүлжээний шинэчлэл /Дорнод, Хэрлэн сум/	ХББОСС	10,939.1	8,269.0	2,670.1
61	Гэр хорооллын шугам сүлжээ /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/	ХББОСС	4,209.4	4,185.7	23.7
62	Гэр хорооллын инженерийн хангамжийн шугам сүлжээ /Төв, Зуунмод сум, 6 дугаар баг/	ХББОСС	5,557.0	5,542.7	14.3
63	Дахин төлөвлөлт гадна дулаан механик, ус хангамж, ариутгах татуургын гадна шугам сүлжээ /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг, 5 дугаар хороо, Залуус хэсэг/	ХББОСС	2,830.1	2,480.2	349.9
64	Ховд хотын ундны усны хоёр дахь эх үүсвэр /Ховд, Жаргалант сум/	ХББОСС	9,517.8	5,000.0	4,517.8
65	Гэр хорооллын инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Хэрлэн сум, 3, 4, 5 дугаар баг/	ХББОСС	20,083.8	18,234.6	1,849.2
66	Хорооллын дулаан хангамж /Дархан-Уул, Дархан сум, 31 дүгээр хороолол/	ЭХС	3,491.8	3,195.3	296.5

67	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн цахилгаан хангамж, дэд бүтэц /Өвөрхангай, Арвайхээр сум/	ЭХС	3,102.0	1,049.3	2,052.7
68	Хөлийн гол-2, 3, Хонхор нуур-2 орчмын цахилгаангүй айл өрхүүдийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 11 дүгээр хороо/	ЭХС	220.9	-	220.9
69	Хожуулын ам, Шивэртийн ам-1, Шар хоолойн Их амны цахилгаангүй айл өрхийн гадна цахилгаан хангамж, дэд станц /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 20 дугаар хороо/	ЭХС	749.5	730.2	19.3
70	Цахилгаан хангамж /Баян-Өлгий, Алтанцөгц сум, Хаш баг/	ЭХС	351.7	243.7	108.0
71	Нийтийн биеийн тамирын төвийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум, 1, 2, 3, 5, 7 дугаар баг/	ССАЖЗС	1,291.5	1,274.6	16.9
72	Спорт заалны барилга /Увс, Өмнөговь сум/	ССАЖЗС	845.0	767.5	77.5
73	Өвлийн спортын ордны барилга /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	ССАЖЗС	6,233.3	5,526.4	706.9
74	Залуучуудын сургалт, спорт хөгжлийн төв /Хэнтий, Бор-Өндөр сум/	ССАЖЗС	4,381.3	3,569.3	812.0
75	Соёлын төвийн барилга /Архангай, Өгийнуур сум/	ССАЖЗС	1,410.6	1,000.0	410.6
76	Соёлын төвийн барилга /Дорноговь, Эрдэнэ сум/	ССАЖЗС	1,073.8	974.5	99.3
77	Соёлын ордны барилга, 850 суудал /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг, 1 дүгээр хороо/	ССАЖЗС	4,113.0	4,047.7	65.3
78	Ахмад настны асрамж, үйлчилгээний төвийн барилга /Хөвсгөл, Мөрөн сум/	ГБХНХС	1,603.4	1,580.3	23.1
79	Цэцэрлэгийн барилга, 200 ор /Хэнтий, Батноров сум/	БС	1,299.2	815.7	483.5
	Нийт		515,411.4	371,337.1	144,074.8

Хавсралт 7

Төрийн худалдан авах ажиллагааны газарт төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын зураг төсөв, техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгавар хүргүүлсэн хугацаа

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Төслийн код	ТЕЗ	Техникийн тодорхойлолт хүргүүлсэн огноо
1	Монцамэ агентлагийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	УТ2500100029	Монцамэ	2025.01.13
2	Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газрын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	УТ2500300119	ГЗБЗЗЕГ	2025.01.17, 2025.02.26, 2025.03.07
3	Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв, зөвлөх үйлчилгээ /Бүсүүд/	УТ2506600060	ЭЗХЯ	2025.03.24, 2025.04.11, 2025.03.26, 2025.03.17, 2025.05.12
4	Шинжлэх ухааны академийн харьяа хүрээлэнгийн Хэрэглээний Биотехнологийн лабораторийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	УТ2506600093	ЭЗХЯ	2025.04.18
5	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын лабораториудын их засвар /Улаанбаатар/	УТ2500900253	СХЗГ	2025.03.11
6	Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн их засвар /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	УТ2500900437	СХЗГ	2025.04.15
7	Стандарт, хэмжил зүйн салбарын хэмжил зүйн эталон болон бусад тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2500900211	СХЗГ	2025.03.11
8	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харьяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/	УТ2501004169	ЗГХЭГ	2025.02.13
9	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харьяа байгууллагуудын техник, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	УТ2501004177	ЗГХЭГ	2025.04.22, 2025.04.25
10	Авто машингүй гудамж - авто зогсоолын техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/	УТ2506400190	20 МХҮХ	2025.01.08
11	Явган хүн, энгийн болон цахилгаан хөдөлгүүрт дугуйн зам, байгууламжийн техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улаанбаатар/	УТ2506400194	20 МХҮХ	2025.01.08
12	Хилийн боомтуудын барилга байгууламжийн их засвар /Боомтуудад/	УТ2506900036	БСҮХ	2025.03.12
13	Боомтын сэргэлтийн Үндэсний хороо болон хилийн боомтуудын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2506900056	БСҮХ	2025.01.14, 2025.03.06, 2025.03.19
14	Буйр нуурын усан замын боомт байгуулах судалгаа, техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Зүүн бүс/	УТ2506900094	БСҮХ	2025.04.22
15	Гадаад харилцааны салбарын их засвар /Улаанбаатар/	УТ2501600195	ГХЯ	2025.02.05
16	Гадаад харилцааны салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	УТ2501600194	ГХЯ	2025.02.05
17	Гаалийн мэдээлэл технологи, цахимжуулалтын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501101382	СЯ	2025.01.08
18	Гаалийн хяналтын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501101368	СЯ	2025.01.08
19	Татварын байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501101471	СЯ	2025.01.28
20	Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501200964	ХЗДХЯ	2025.01.10
21	Хууль зүйн үндэсний хүрээлэнгийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	УТ2501201091	ХЗДХЯ	2025.01.10

22	Цагдаагийн ерөнхий газар, харъяа байгууллагуудын их засвар /Улсын хэмжээнд/	УТ2501200661	ХЗДХЯ	2025.03.07
23	Шүүх шинжилгээний салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501200300	ХЗДХЯ	2025.01.06
24	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	УТ2501201028	ХЗДХЯ	2025.01.08, 2025.03.19
25	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/	УТ2501300222	БОУАӨЯ	2025.03.19, 2025.03.31
26	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/	УТ2501300829	БОУАӨЯ	2025.04.24
27	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/	УТ2501300289	БОУАӨЯ	2025.03.18
28	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501300285	БОУАӨЯ	2025.02.14
29	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл, 200 ор /Завхан, Улиастай сум, 3 дугаар цэцэрлэг/	УТ2501513971	БЯ	-
30	Боловсролын салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501513951	БЯ	2025.02.11- 2025.05.12
31	Хөдөө Аж Ахуйн Их сургуулийн Мал аж ахуй, био технологийн сургуулийг Дархан, Сэлэнгийн бүс рүү нүүлгэхтэй холбоотой зураг төсөв /Төвийн бүс/	УТ2501514115	БЯ	2025.04.28
32	Шинжлэх Ухаан, Технологийн Их сургуулийн Механик, тээврийн сургуулийг Хөшигийн хөндий рүү нүүлгэхтэй холбоотой зураг төсөв /Хөшигийн хөндий/	УТ2501514114	БЯ	-
33	Өнөр бүл-Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн төрөлжсөн асрамжийн газар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	УТ2503910168	ГБХНХЯ	2025.05.02
34	"Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв"-ийн үйлдвэрийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	УТ2503910219	ГБХНХЯ	2025.04.10
35	"Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв"-ийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	УТ2503910218	ГБХНХЯ	2025.01.20
36	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарын их өгөгдөл, цахим шилжилт, тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2503910164	ГБХНХЯ	2025.01.28, 2025.03.25
37	Нөмрөг-Улаангом чиглэлийн А18 дугаартай авто замаас Арцсуурь хилийн боомт хүртэлх хатуу хучилттай авто замын эхлэл /Баруун бүс/	УТ2502808717	ЗТЯ	2025.02.11
38	Мандал сумын Түнхэл тосгоноос Төв аймгийн Батсүмбэр хүртэлх хатуу хучилттай авто зам /Төвийн бүс/	УТ2502808172	ЗТЯ	2025.01.08
39	Багануур тойрог авто зам, 14.4 км /Багануур хот/	УТ2502808718	ЗТЯ	-
40	Баруун-Урт-Бичигт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам /Зүүн бүс/	УТ2502808719	ЗТЯ	-
41	Баруунбүрэн-Амарбаясгалант хийд чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 33.4 км /Төвийн бүс/	УТ2502808211	ЗТЯ	2025.01.13
42	Орхон-Хишиг-Өндөр-Гурванбулаг сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 59.2 км /Хойд бүс/	УТ2502808512	ЗТЯ	2025.03.20
43	Орхонтуул-Цээл чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 62.56 км /Төвийн бүс/	УТ2502808289	ЗТЯ	-
44	Солонготын давааны хатуу хучилттай авто зам, 12.08 км /Баруун бүс/	УТ2502808528	ЗТЯ	2025.01.10
45	Хэрээтийн давааны хэсгийн 35.5 км хайрган хучилттай авто зам, Түнэл сумаас Чандмань-Өндөр сум чиглэлийн авто замын Бийжийн даваа, Бор бургасын давааны хэсгийн 9 км хайрган хучилттай авто зам /Хойд бүс/	УТ2502808721	ЗТЯ	-

46	Өгийнуур - Мянганы замын хэвтээ тэнхлэг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 28.5 км /Хангайн бүс/	УТ2502808722	ЗТЯ	2025.02.11
47	Аргалант-Баянцогт сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 26.7 км, төмөрбетон гүүр, 36 у/м /Төвийн бүс/	УТ2502808085	ЗТЯ	2025.02.26
48	Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 66 км /Баруун бүс/	УТ2502808162	ЗТЯ	2025.01.08
49	Хушаат сумыг Улсын чанартай авто замтай холбох хатуу хучилттай авто замын дуусгал /Төвийн бүс/	УТ2502808090	ЗТЯ	2025.02.03
50	A0502 дугаартай Өндөрхаан-Чойбалсан чиглэлийн авто замын 271-298 км хоорондох 27 км хатуу хучилттай авто замын их засвар, шинэчлэлт /Зүүн бүс/	УТ2502808156	ЗТЯ	2025.03.25
51	Таравчамбуулин хийдийн авга дуганыг сэргээн засварлах /Архангай, Батцэнгэл сум/	УТ2503408277	ССАЖЗЯ	2025.01.20
52	Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2503408222	ССАЖЗЯ	2025.04.14
53	Шинэ Зуунмод хотын эхний ээлжийн ариутгах татуургын шугам сүлжээ /Төв, Сэргэлэн сум/	УТ2502923059	ХББОСЯ	2024.01.10
54	"Шинэ Хархорум" хотын эхний ээлжийн барилгажилтын төсөл, инженерийн бэлтгэл арга хэмжээ, нэвтрэх хонгилын систем, хоёрдугаар ээлжийн инженерийн шугам сүлжээ болон авто замын ажлын зураг төсөл /Хангайн бүс/	УТ2502922984	ХББОСЯ	2025.03.24 2025.04.21
55	Бэлчээрийн усан хангамж /Бүсүүд/	УТ2501900234	ХХААХҮЯ	2025.03.14
56	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын харьяа байгууллагуудын их засвар /Улсын хэмжээнд/	УТ2501900339	ХХААХҮЯ	2025.04.02
57	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501900343	ХХААХҮЯ	2025.04.02, 2025.04.23
58	Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2506700069	ЦХИХХЯ	-
59	Хил хамгаалах ерөнхий газарт хэрэгжүүлэх "BPF-24mm" дрон бүтээх, турших, үйлдвэрлэж албанд нэвтрүүлэх	УТ2506700099	ЦХИХХЯ	2025.02.27 2025.04.02
60	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Завхан, Улиастай сум/	УТ2503001008	ЭХЯ	2025.01.24
61	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Сүхбаатар, Баруун-Урт сум/	УТ2503001014	ЭХЯ	2025.02.18
62	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Төв/	УТ2503001018	ЭХЯ	2025.02.16
63	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	УТ2503001022	ЭХЯ	2025.08.14
64	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Өвөрхангай/	УТ2503001026	ЭХЯ	2025.02.18
65	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Говь-Алтай/	УТ2503001000	ЭХЯ	2025.01.29
66	Бүс нутгийн найдвартай цахилгаан хангамж, 1 дүгээр үе шат /Бүсүүд/	УТ2503001035	ЭХЯ	-
67	Налайх Дулааны шинэ эх үүсвэр 79 МВт-ын эхний ээлжийн ажил /Улаанбаатар, Налайх дүүрэг/	УТ2503000799	ЭХЯ	2025.04.08
68	Шинэ Зуунмод хотын 110 кВ-ын 2 хэлхээт ЦДАШ, 110/35/10 кВ "Аэросити" дэд станцын барилга угсралтын ажлын үргэлжлэл /Төв, Сэргэлэн сум/	УТ2503001031	ЭХЯ	2025.02.18
69	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станц төслийн 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Баянхонгор, Баянхонгор сум/	УТ2503000996	ЭХЯ	2025.02.27
70	Нийслэлийн хоёр дугаар төрөх "Хүрээ амаржих" газрын барилгын гадна инженерийн шугам сүлжээ /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	УТ2502001855	ЭМЯ	-

71	Улсын Нэгдүгээр Төв Эмнэлгийн их засвар /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	УТ2502001658	ЭМЯ	-
72	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	УТ2502001687	ЭМЯ	-
73	Хавдар судлалын үндэсний төвийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	УТ2502001618	ЭМЯ	2025.03.31
74	Улсын Нэгдүгээр Төв Эмнэлгийн эм савлалтын автомат тоног төхөөрөмж болон мэс заслын дурангийн иж бүрдэл /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	УТ2502001266	ЭМЯ	2025.05.21
75	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2502001751	ЭМЯ	2025.04.17
76	Хавдрын эмнэлгийн зориулалтаар ашиглах объектын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар/	УТ2502001084	ЭМЯ	2025.05.19
77	Архангай аймаг дахь шүүхийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	УТ2500500005	ШЕЗ	2025.01.23
78	Багануур дүүрэг дэх шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг/	УТ2500500010	ШЕЗ	2025.04.08
79	Дархан-Уул аймаг дахь шүүхийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/	УТ2500500006	ШЕЗ	2025.01.08
80	Дүүргийн Эрүү, Иргэний хэргийн хялбар ажиллагааны тойргийн анхан шатны шүүхийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	УТ2500500012	ШЕЗ	2025.04.16
81	Өмнөговь аймаг дахь шүүхийн барилга /Өмнөговь, Даланзадгад сум/	УТ2500500013	ШЕЗ	2025.04.08
82	Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	УТ2500500039	ШЕЗ	2025.04.25, 2025.05.16
83	Шүүхийн сахилгын хорооны тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	УТ2506500004	ШСХ	2025.01.08
84	Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	УТ2501600002	ХЭҮК	2025.02.17
85	Үндэсний статистикийн хороо, орон нутгийн статистикийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	УТ2502600022	ҮСХ	2025.01.08
86	Хяналт үнэлгээний Үндэсний хорооны их засвар /Улаанбаатар/	УТ2506300001	ХҮҮХ	2025.03.24
87	Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	УТ2501800037	АҮЭБС	2025.01.09
88	Бүсчилсэн хөгжлийг дэмжих бүтээн байгуулалтын төслүүдийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөв /Улсын хэмжээнд/	УТ2400900259	МУШС	-

Ашиглалтад хүлээн авсан, гадна тохижилтын ажил хийгдээгүй төсөл, арга хэмжээнүүд

№	Төсөл арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Төсөвт өртөг	Тайлбар
1	Соёлын төвийн барилга, 400 суудал /Өвөрхангай, Хужирт сум/	ССАЖЗС	3,950.4	Ногоон байгууламжийг дулааны улиралд гүйцэтгэхээр үүрэг даалгаврын биелэлтийг хангасан.
2	Политехник коллежийн дотуур байрны барилга, 150 ор /Завхан, Улиастай сум/	БС	4,533.7	Гадна ногоон байгууламжийг хавар дулааны улиралд гүйцээж хийх
3	Сургуулийн барилга, 240 суудал /Ховд, Манхан сум/	БС	4,494.6	Ногоон байгууламжийн ажил 3548м2 2026 оны 04 сард эхлүүлэх
4	Сургуулийн дотуур байрны барилга, 100 ор /Говь-Алтай, Төгрөг сум/	БС	2,294.4	Гадна тохижилт 5 сарын 1-ний дотор хийж дуусгана
5	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Дорнод, Хэрлэн сум, 11-р баг/	БС	4,368.0	Дулааны улиралд зураг төсөвт тусгагдсан тохижилтын ажлыг гүйцэтгэх
6	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Жаргалант сум, 12 дугаар баг, 4 дүгээр цэцэрлэг/	БС	3,701.7	Гаднах тоглоомын талбайг тохижуулах ногоон байгууламжийн тохижилт гүйцэтгэлийг 2026 оны 5.1-ны дотор иж бүрэн болгож дуусгах
7	Цэцэрлэгийн барилга, 50 ор /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	БС	1,892.0	Ногоон байгууламж, тохижилтын ажлыг гүйцээж хийх хугацаа заасан албан бичиг ирүүлэх
8	Сургуулийн барилга, 1500 суудал /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 38 дугаар хороо, Баганат хороолол/	БС	23,350.9	Нэмэлт ажлыг комиссын дараа гүйцэтгэхээр үүрэг даалгаврын биелэлтэд тусгасан.
9	Цэцэрлэгийн барилга буулгаж, шинээр барих, 240 ор /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 6 дугаар хороо, 108 дугаар цэцэрлэг/	БС	6,600.0	Батлагдсан зураг төслийн дагуу гадна тохижилт хийж гүйцэтгэх
10	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Хөвсгөл, Улаан-Уул сум/	БС	3,082.5	Гадна тохижилт , гэрэлтүүлэг суурь резин хучилт , гадна тохижилтын ажлуудыг нэмэлт төсөв тавигдах үед хийж гүйцэтгэх
11	Дотуур байрны барилга, 160 ор /Хөвсгөл, Төмөрбулаг сум/	БС	5,173.5	Гадна тохижилт, зам талбай, ногоон байгууламжийг дуусгах
12	Сургуулийн барилгын өргөтгөл, 320 суудал, спорт заал /Хөвсгөл, Мөрөн сум, Титэм сургууль/	БС	9,315.9	Гадна хашаа, талбайн тохижилтыг дулааны улиралд гүйцээхээр тохиролцсон
13	Сургуулийн барилга, 240 суудал /Завхан, Эрдэнэхайрхан сум/	БС	3,701.8	Гадна тохижилт ногоон байгууламж дутуу хийгдээгүй байна
14	Цэцэрлэгийн барилга буулгаж, шинээр барих, 320 ор /Говь-Алтай Есөнбулаг сум, Харзат баг 6 дугаар цэцэрэг	БС	4,255.0	Гадна ногоон байгууламжийн ажил хийгдээгүй, дулааны улиралд хийх
15	Сургуулийн барилга, 640 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум/	БС	9,283.6	Гадна ногоон байгууламжийн ажил хийгдээгүй, дулааны улиралд хийх
16	Соёл, урлагийн ордон, 500 суудал /Дорноговь, Замын-Үүд сум, 3 дугаар баг/	ССАЖЗС	8,347.9	Гадна ногоон байгууламжийн ажил хийгдээгүй, дулааны улиралд хийх

Хавсралт 9

Мэдээллийн самбар байршуулаагүй болон стандартын бус мэдээллийн самбар байршуулсан төсөл, арга хэмжээ

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	ТЕЗ	Төсөвт өртөг	Тайлбар
1	Чойбалсан хот доторх хатуу хучилттай авто замын шинэчлэл, сайжруулалт /Дорнод, Хэрлэн сум/ - Дорнод аймаг Хэрлэн сумын 3 дугаар баг, аймгийн Музейн уулзвараас шинээр төлөвлөгдөж буй 1800 айлын хотхон, хороолол хүртэлх авто зам	ЗТС	932.8	Үгүй
2	Архангай аймаг дахь шүүхийн барилга /Архангай, Эрдэнэбулган сум/	ШЕЗД	8,043.3	Стандартын бус
3	Дархан-Уул аймаг дахь шүүхийн барилга /Дархан-Уул, Дархан сум/	ШЕЗД	12,213.5	Стандартын бус
4	Хүнсний аюулгүй байдлын үндэсний лавлагаа лабораторийн их засвар /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	МУШС	1,490.5	Үгүй
5	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харъяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/ - Автомашины зам, авто зогсоолын засварын ажил	ЗГХЭГД	870.1	Үгүй
6	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харъяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/ - Дээврийн засварын ажил	ЗГХЭГД	255.9	Үгүй
7	Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, түүний харъяа байгууллагуудын их засвар /Улаанбаатар/ - Засгийн газрын XII байрны цахилгааны шинэчлэл, их засвар	МУСЗГХ ЭГД	579.2	Үгүй
8	Цагдаагийн "Оч" зуслангийн их засвар	ХЗДХС	1,238.2	Үгүй
9	ЦЕГ-ын төв байрны засвар /4. 5.6 дугаар давхар/	ХЗДХС	212.6	Үгүй
10	НХЖХОНАБХА-ны барилгын тохижилт, засвар	ХЗДХС	220.7	Үгүй
11	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Хөвхөрийн гол, Булган нуур /Ховд, Дарви/	БОУАӨС	969.7	Стандартын бус
12	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Дөргөний хөв цөөрөм /Ховд, Дөргөн/	БОУАӨС	395.8	Үгүй
13	Гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах /Баруун бүс/ - Тал булгийн хөв цөөрөм /Завхан, Сонгино/	БОУАӨС	244.9	Стандартын бус
14	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Засгийн газрын 12-р байрны их засвар	БОУАӨС	518.1	Үгүй
15	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Увс нуурын ай савын УТХГ-ын гадна фасадын их засвар /Увс аймаг, Улаангом сум/	БОУАӨС	162.9	Үгүй
16	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Богдхан уулын ДЦГ-ын хамгаалалтын захиргааны Жаргалантын амны байгаль хамгаалагчийн байрны их засвар /Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг/	БОУАӨС	44.2	Үгүй
17	Хөвсгөл аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн Хатгал тосгоны Нуур судлалын лабораторийн хашаа барих их засварын ажил /Хөвсгөл аймаг, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон/	БОУАӨС	36.5	Үгүй
18	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -"Сэлэнгэ аймгийн	БОУАӨС	131.8	Үгүй

	Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн конторын гадна засварын ажил /Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум/			
19	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Баян-Өлгий аймгийн Дэлүүн өртөөний их засвар /Баян-Өлгий аймаг, Дэлүүн сум/	БОУАӨС	36.5	Үгүй
20	Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн салбарын барилга байгууламжийн их засвар /Улсын хэмжээнд/ -Усны газрын барилгын дотор дулаан хангамж цэвэр усны шугам солих, ариун цэврийн өрөөний засварын ажлын /Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг/	БОУАӨС	242.4	Үгүй
21	Багц 1 “Загвар зураг төсөв боловсруулах ажил /Улаанбаатар/”	БОУАӨС	471.2	Үгүй
22	Багц 5 “Гадна холбоо /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	1,031.2	Үгүй
23	Багц 6 “Авто зам, зогсоолын ажлын зураг боловсруулах /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	379.9	Үгүй
24	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Өмнөд бүсэд Цаг уурын өртөөний барилга барих	БОУАӨС	776.8	Үгүй
25	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Зүүн бүсэд Ус, Цаг уур, Хамгаалалтын захиргааны харуулын байр барих	БОУАӨС	139.6	Үгүй
26	Байгаль орчин, цаг уурын салбарын орон нутаг дахь өртөө, харуул, байгаль хамгаалагчийн байр /Бүсүүд/-Төвийн бүсэд Ус, Цаг уур, Хамгаалалтын захиргааны харуулын байр барих	БОУАӨС	201.6	Үгүй
27	Багц 2 “Авто зам, зогсоолын ажил /Улаанбаатар хот/”	БОУАӨС	10,224.4	Стандартын бус
28	Засгийн газрын 9б байрны байрны хурлын заалны дээврийн засвар	ХХААХҮС	184.1	Үгүй
29	Малын удмын сангийн үндэсний төвийн цахилгааны дэд өртөө болон үйлдвэрийн барилгын дээврийн засвар	ХХААХҮС	79.2	Үгүй
30	Малын удмын сангийн үндэсний төвийн үйлдвэрийн барилгын засвар	ХХААХҮС	238.9	Үгүй
31	Хавдар судлалын үндэсний төвийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ЭМС	5,360.3	Үгүй
32	ЭХЭМҮТ-ийн Хүүхдийн эмнэлгийн барилгын дотор засварын ажил /6-1 блок/ Багц-1	ЭМС	6,385.2	Үгүй
33	ЭХЭМҮТ-ийн Хүүхдийн эмнэлгийн хагалгааны тасгийн дотор засварын ажил /6-3-1, 6-3-2 блок/ Багц-2	ЭМС	8,686.4	Үгүй
34	ЭХЭМҮТ-ийн Эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмнэлгийн барилгын дотор засварын нэмэлт ажил Багц-3	ЭМС	588.5	Үгүй
35	ЭХЭМҮТ-ийн Хүүхдийн эмнэлгийн барилга /6-1, 6-2, 6-3, 6-4 блок/ гадна фасад шинэчлэх ажил Багц-4	ЭМС	4,265.3	Үгүй
36	Нийслэлийн хоёр дугаар төрөх "Хүрээ амаржих" газрын барилгын гадна инженерийн шугам сүлжээ /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	ЭМС	6,655.7	Үгүй
37	Аргалант-Баянцогт сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 26.7 км, төмөрбетон гүүр, 36 у/м /Төвийн бүс/	ЗТС	44,729.5	Үгүй
38	Хушаат сумыг Улсын чанартай авто замтай холбох хатуу хучилттай авто замын дуусгал /Төвийн бүс/	ЗТС	13,880.4	Стандартын бус
39	Өлгий-Сагсай-Улаанхус-Цэнгэл сум чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын дуусгал, 66 км /Баруун бүс/	ЗТС	150,926.6	Стандартын бус
40	Мандал сумын Түнхэл тосгоноос Төв аймгийн Батсүмбэр хүртэлх хатуу хучилттай авто зам /Төвийн бүс/	ЗТС	52,414.8	Стандартын бус
41	Орхонтуул-Цээл чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 62.56 км /Төвийн бүс/	ЗТС	117,450.0	PIMIS-д байхгүй

42	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - А0202 Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн 16 км авто замын их засвар	ЗТС	14,630.0	Стандартын бус
43	Даланзадгад-Мандалговь чиглэлийн хатуу хучилттай авто замын их засвар, 156 км /Говийн бүс/ - А0202 Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн 14.4 км авто замын их засвар	ЗТС	15,010.1	Үгүй
44	Солонготын давааны хатуу хучилттай авто зам, 12.08 км /Баруун бүс/	ЗТС	45,462.4	Стандартын бус
45	Багануур тойрог авто зам, 14.4 км /Багануур хот/	ЗТС	43,321.9	Үгүй
46	Баруун-Урт-Бичигт чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам /Зүүн бүс/	ЗТС	319,998.9	PIMIS-д байхгүй
47	Өгийнуур - Мянганы замын хэвтээ тэнхлэг чиглэлийн хатуу хучилттай авто зам, 28.5 км /Хангайн бүс/	ЗТС	43,603.2	Стандартын бус
48	Сумын төвийн инженерийн дэд бүтэц, шугам сүлжээний ажил /Хөвсгөл, Цагаан уул сум/	ХББОСС	10,622.0	Үгүй
49	Дулааны станцын хамааралгүй схем 1 дүгээр хэлхээний ажил /Сэлэнгэ, Сүхбаатар сум 4 дүгээр баг/	ХББОСС	3,986.7	Үгүй
50	1000 айлын орон сууцны хорооллын гадна ус хангамж, ариутгах татуурга, гадна холбооны ажил /Дорнод, Хэрлэн сум/	ХББОСС	6,790.1	Үгүй
51	Сумын төвлөрсөн гадна дулаан хангамж, дулаан механикийн барилга угсралтын ажил /Дорнод, Чойбалсан сум/	ХББОСС	2,360.1	Үгүй
52	Сумын төвийн инженерийн дэд бүтэц, шугам сүлжээний ажил /Сүхбаатар, Баяндэлгэр сум/	ХББОСС	17,587.5	Үгүй
53	Чингис хотын бохир усны төв коллекторын 1,2,3,4 дүгээр шугамын шинэчлэл, даралтат шугам, өргөх станц /Хэнтий, Хэрлэн сум/	ХББОСС	8,181.2	Стандартын бус
54	Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн гадна цахилгааны ажлын үлдэгдэл /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг, 11 дүгээр хороо, YII бичил хороолол/	ХББОСС	5,244.6	Үгүй
55	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Өвөрхангай аймгийн Хужирт, Бат-Өлзий, Бүрд, Богд сум/	ХББОСС	3,618.9	Стандартын бус
56	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Ховд аймгийн Булган, Мянгад, Чандмань, Зэрэг сум/	ХББОСС	4,687.7	Үгүй
57	Төрийн албан хаагчдыг орон сууцжуулах цогц хөтөлбөр, 1 дүгээр үе шат /Дорнод аймгийн Халхгол, Чулуунхороот, Чойбалсан сум/	ХББОСС	3,829.0	Үгүй
58	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Завхан, Улиастай сум/	ЭХС	18,688.4	Стандартын бус
59	Аймгийн төвд баригдаж байгаа дулааны станцын 2 дугаар хэлхээ, дэд бүтэц /Төв/	ЭХС	3,513.7	Стандартын бус
60	1. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Чулуут сум Зуунмод баг/ 2. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Архангай, Өндөр-Улаан сум, Баянгол баг/	ЭХС	993.8	Үгүй
61	1. Бүрэгхангай дэд станц, шугамын сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэл /Булган аймаг, Бүрэгхангай сум/ 2. Сум, суурин газрын цахилгаан хангамж /Булган аймаг, Хутаг-Өндөр сум, Тээл 4-р баг/	ЭХС	1,016.3	Үгүй
62	Хилийн 0277 дугаар цэргийн ангийн 0205 дугаар салбарын цахилгаан хангамж /Завхан, Баянтэс сум, Арцсуурь салбар/	ЭХС	1,918.5	PIMIS-д байхгүй
63	Хилийн цэргийн 5 салбарыг сэргээгдэх эрчим хүчээр хангах /...анги, салбар/	ЭХС	1,137.9	PIMIS-д байхгүй
64	Сумын төвийн цахилгааны тоног төхөөрөмж, сэлбэг хэрэгсэлийн шинэчлэлт, суурилуулалт /Увс, Улаангом сум/	ЭХС	1,851.3	PIMIS-д байхгүй

65	Сумын төвийн цахилгаан хангамж /Завхан, Улиастай сум Өлзийт, Жинст, Жаргалант, Богдын гол, Чигэстэй, Товцог баг/	ЭХС	975.8	Стандарты н бус
66	Сумын төвийн цахилгаан хангамж, өргөтгөл шинэчлэлт /Хөвсгөл, Тариалан сум/	ЭХС	575.4	Үгүй
67	Авлигатай тэмцэх газрын барилгын их засвар /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	АТГД	960.7	Үгүй
68	Өнөр бүл-Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн төрөлжсөн асрамжийн газар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	ГБХНХС	22,903.4	Үгүй
69	“Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр, сургалт хөгжлийн төв”-ийн үйлдвэрийн барилгын их засвар /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	ГБХНХС	1,220.2	Үгүй
70	Их засвар /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	ЭЗХС	2,335.3	Үгүй
	Нийт		1,559,651.3	